

ఆంధ్ర ప్రభుత్వ పత్రిక

310385

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922వ సం॥ జూన్ నెల 24-వ తేది శనివారము

No. 72.

సంపుటము ౯

దుండు భివామ సంవత్సరము, శ్రేష్ఠమాస బహుళ చతుర్థి ౧౪.

సంచిక ౭౨

ఒకలాభకరమైన వార్త. దీనిని సకలమైనవారు గమనించవలెను.

మేము నగలపావును ప్రారంభించి కొద్దికాలమైనప్పటికిని మాతో
మిత్రులైన కాతాదారులు లావాదేవీ నడపుచున్నారు. ఎలయనగా?
స్వచ్ఛమైన మొదటిరకంబెండితోను, సవరముబంగారముతోను మాట
ప్రకారము సకలమునకు నగలను తయారుచేసి యిచ్చుట. రెండవది
చేసియిచ్చినది తృప్తికరముగా లేకన్న వాపసువుచున్నది నైకము
నిచ్చుట. గాన నగలు కొనదలచిన వారిందరు ఒకసారి మాబద్ధ శ్రేయము
చేసినతరువాత మానవ్యకము వారికిఁ జెలియను. (1/42)

(1) ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి, నగలవర్తకులు, చైనాబజారు, మద్రాసు.

ఒకటి మాత్రము మా తొలిమాత్రము ప్రకటించుకొనినది

నాకాబిధునిగారు రివాజుద్దు. ఆరు లక్ష వరులతో మా యె

ప్రకటించుట.

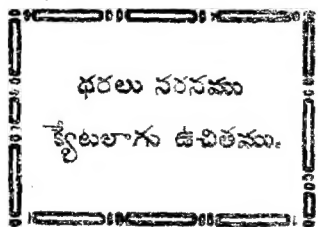
(8038)

క్ర. సం.

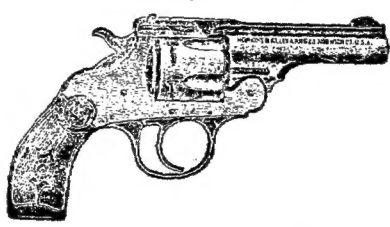
[ప్రకటించు ౧౮౬౩ సం

1. ౧౨ సంవత్సర.

భరలు సరసము
శ్రేణులగు ఉచితము.

వాళ్ళను ౧౨, ౧౩, ౧౪ అంకులములతో దొరకును.

విస్తరించి కేబుల్ నెట్టుకొనినది కూడ దొరకును.

అంకు. వి. రామానుజం శెట్టి అంకు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

శ్రీ రామ దాసు చరిత్రము

ఇయ్యది కొండపల్లెయనెడి గ్రామమునందు జన్మించి భద్రగిరియందు కైంకర్యము చేసిన
గోపన్న యను పేరుగల రామదాసుగారి వైభవమును తెలుపుచున్నది. ఇతఁడు శ్రీ రామ
భక్తుఁడు. ఇందు భద్రాచలమాహాత్యమును గలదు. భద్రగిరియందు ప్రస్తుత ముండు ఆలయ
మును, అందలి సీతా రామలక్ష్మణుల ప్రతిమయు మొదలుగాగల ఆతిసుందరమైన 8 పటము
లను శేర్వబడి మేలైన బైండు రూప 1-0-0. డిటా కాలికోబైండు రూప 1-2-0.

అర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మాసి (లిమిటెడ్)

19, హరిన్ రోడ్డు, మాంట్యురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

ఉత్కృష్టమైన ఆయుర్వేద ఔషధములకు ప్రసిద్ధిచెందిన ఔషధశాల

డాక్టరు ఏ. లక్ష్మీవతి, బి. ఏ ఎమ్. బి. డి. సి. ఎమ్

గారి చేస్థాపించబడినది.

ఒక అణ్ణాంపును పంపినవారికి మా క్రొత్త క్యాటలాగు పంపబడును.

ఆంగ్ల, తమిళు, అరవభాషలలో క్యాటలాగులు గలవు.

(3166)

హనుమాన్ బోర్డు నబ్బు చక్రవర్తులను అత్యాశ్చర్యముగా

కుదుర్చును.

ఎల్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్స్, మద్రాసు

(1729)

టెక్స్టు బుక్సు
స్కూల్ బుక్సు
నోట్ బుక్సు
హిస్టరీ, జాగ్రఫీ
నయింసు పుస్తకములు
మాక్సిలన్ లాంగ్ మెన్సు వగైరాల
ప్రచురములు
విక్టోరియా డిపో,
మైలాపూరు మద్రాసు
భారీ ఆర్డరుకు మంచి డిస్కంపుంట్లు
మనమునుగమనింపుము! మనమునుగమనింపుము! మనమునుగమనింపుము!
మనమునుగమనింపుము! మనమునుగమనింపుము! మనమునుగమనింపుము!

మేలైన జపాన్ పట్టు పంచలు

కనీక పంచలు కర్పవడిసంపదన
ప్రస్తుతం భాగలు తగ్గించియున్నాము.
వాచకులారా! శృంగారమున్న
నాగకళయున్న గలమేలైన అగల్
పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనం
దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది
పోగా మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే
యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ,
ఆకుపచ్చ, రోజా, మేఘవర్ణం, ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాఫు
నీయమైట్టివి. త్వరపడడు.

5½ మారనిడివిన్ని 2½ మార వెచ్చుగల పట్టుపంచ 1-కి 8-4-0

టపాలఖర్చులు వేరు.

చిరునామ:— రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,

నెం 44 నంబులయ్యర వీధి, మద్రాసు.

శిబిరరు చేయబడిన మేలైన లక్ష్మీ ప్రాండు

అన్నియు ముందులేనా?

కలరాకు తెక్క లే న్నొ ముందును వాడుచుండుడు. అది
గుణము యివ్వలేదని అదృష్టవశవలదు. డాక్టరు గోవిందరాజుల
గారు కయారుచేసిన “కలరా సంజీవి” కొద్దికాలము
లో నా రోగములను దూపుహాని రోగికి కుశలత నిచ్చును. మాట
లనవసరము. ఒకసారి వాడుడు. దాని ప్రయోజనము కనుగొనుడు.
సీసా 1-కి ధర రూ 1-0-0. టపాలఖర్చులు వేరు.
వలయువారు చాట్లు వ్రాసుకునేది:

భారతవస్త్రభవనము, బెజవాడ.

కండ్లకలక, కామియ్య, జ్వరములు వగైరా రోగములకు
ఔషధములు దొరకును. క్యాటలాగుకు వ్రాసుకొనుడు.

Mysore Government Security Life & Marriage Assurance Co., Ltd. Mysore.

Loans From Rs. 1,000 to Rs. 8,000.

Will be Given Without Interest and Without Security To 200 Bondholders Every Year.

Houses from Rs. 1,000 and Upwards will be Purchased Without Capital and Without Trouble for our Life Policy holders. For prospectuses and Agency Terms, Please Apply to Messrs. P. K. Rau & Sons, Chief Agents, Madras Presidency, Native States & Ceylon. 57, Thambu Chetty Street, MADRAS.

Limaye Bros., Ltd. P. B. No. 684, Fort, Bombay.

ప్రభుత్వ సంవత్సరమునందే మంచి లాభము గిట్టును

ది బెంగాల్ స్పిన్నింగు అండు వీవింగు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

THE BENGAL SPINNING & WEAVING COMPANY, Ltd.

హెడ్ ఆఫీసు, 172, బాంబేజూరు వీధి, కలః త్రా.

మూలధనము రూ 12,00,000 లు (పండ్లండు లక్షల రూపాయలు)

మూలధనము హెచ్చించుటకు అధికారము గలదు.

కెడ్డ కర్మాగారము స్థాపించబడియున్నది. అన్నిరకముల ధోవతులు, చీరలు, వర్షింగులు, కోటింగులు, జెడ్డపీట్లు, టువార్లు, పలుమందిరిల ఖద్దర వస్త్రములు తయారు చేయబడుచున్నది. దీనిము 1-కి వెయ్యి గజముల గడ్డ తయారగుచున్నది, అక్కడే చాలావంటలు గల ప్రముఖ పుచ్చుకొన బడిపి. మద్రాసు రాజధానికి కొన్ని వాటాలు మాత్రమే ఉంచబడియున్నవి. వాటాలను విక్రయించుటకు ఏజంటు కావలెను.

వివరములు తెలుసుకొన గోరువారు ఈ దిగువ విలాసమునకు తెనుగు భాషలో వ్రాసుకొన వలెను.

జి. ఆర్. గుప్త, కొత్తవేటవీధి, బెజవాడ.

G. R. Gupta, Kottapeta Street, BezWada.

ఇ సా న ఫె లె

మలేరియా జ్వరమునకు అమోఘమైన ఔషధము.

జ్వరగడ్డను కరిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక అటాకపరచుటకై ఉదయం, సాయంకాలములందు పూటకు ఒకమాత్ర చొప్పున తీసుకొనవలెను.

అ ట్టా ఫ్టా

తిమ్మరునాయువు, మూత్రరోగము మూత్రకృచ్ఛరోగము మున్నగువాటి తగిన దివ్యౌషధ మిది యొక్కటియే. నమ్మకమైనట్టి మందుల దుకాణములందు, ఔషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్సు గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, ఫోర్టు - బాంబాయి.

Esanafele.

ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల ఏజంటు.

(25)

స క ల ప ను ల కు

శ్రేష్ఠతమమైన, అతిచాకయైన అమెరికన్ హాండు ఫోర్సు పంపులు.

200 అడుగులలోతువరకు బావులను త్రవ్వవచ్చును.

అడుగుభాగమున ఇత్తలి సిలిండరు, 1½ అంగుళము పీల్పు (suction) గలవు. ఒక బాలుడు కూడ దీనిని ఉపయోగింపవచ్చును. ధర 1-కి రూ. 125.

2 అంగుళముల టాంక్ ఫోర్సు పంపు

25 అడుగులలోతుకు మించని మిట్టబావులను గుంటలను త్రవ్వట కుపయోగ మైనవి. పీల్పు (suction), బయటికి విడిచివెట్టుభాగము (discharge) 2 అంగుళములు గలది. 1 గంటకు 2000 గాలనులను తీయును. ఉద్యానవనము గలవారి కిది మిక్కిలి ఉపయోగకారి. గనుక ఒకటిని స్థాకులో నుంచుకొనుట మంచిది. పీల్పుకు (suction) బదులు రబ్బరు గొట్టమును ఉపయోగించుటకై ఇందువెంబడి పంపబడును. 1-కి ధర రూ. 100. రబ్బరు గొట్టము (Hose) ధర ప్రత్యేకము.

మీకేమి కావలయునో తెలుపుచు, క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు.

ట టో మో హి ని

2553

మీరు బహుబోయి వచ్చినతరువాత చాలా బహుకయ్యుడు నవ్వుడు, వెండ్లిండ్లు, విందులు- జరుగు వచ్చును దీని నుపయోగించిన మంచి సువాసన నిచ్చి అనందమును, సుఖమును కలుగజేయును.

రోబినియా లైలము

వనకాలములో ఉడయోగించుట వచ్చిన శీతములకు చలువయు సౌందర్యమును యిచ్చును. అగోత శ్రీలు ఉడయోగించుచున్నారు. ప్రపంచములో ఈ రెండును ప్రతిభటుంబునలోను ఆవశ్యకము. ఎల్లవోట్లను నిక్షయించబడును.

ట టో మో హి ని ధర బుడ్డి 1-కిరూ 2, 1, 0-12-0, 0-8.

రోబినియా లైలము ధర బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0

Shyam & Co., t, Bunder st, Madras. మీరూం కంపెనీ, రీబందరు వీధి, మదరాసు.

ముఖ్య గ వ నింపు (2942)

యోగ్యతాపత్రములు

(3) బెనారస్ కిటీలో నుండు, దుర్గా మెడికల్ హాల్ వారి బహుముఖనివాసి వాకు ఆత్మీయమైన గుణము నిచ్చింది. ఇప్పుడు నా కావాల్సివచ్చింది. ఇందుకై వారికి నేన నా కృతజ్ఞతాపత్రమును కందనములు చేయుచున్నాను.

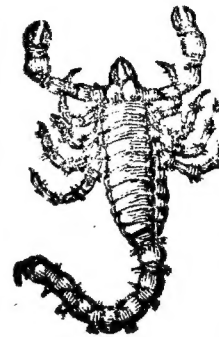
బాంబాయి

22-5-20

కె. జాన్ సన్,

రిటైరు పింఛను డిప్టీ కలెక్టరు.

భ య ప డ వ ద్దు

తేలుకుట్టిన తక్షణము ఈ ఔషధము వాడిన విషమును తీసివేయును బుడ్డి 1-కి వెల రు 0-8-0. 1 బుడ్డి మొదలు 8 బుడ్డవరకు పోస్టిల్ 0-8-0 రు 4-8-0 మణియారరు తేసిన వారికి 1 డజన్ బుడ్డు పోస్టిల్ తేకుండ పంపబడును. పక్షివాతము, పిచ్చు, కుప్పము తు య ము, మూలము, అతి

మూత్రము, గర్భవ్యాధులు మొదలగువాటి కన్నిటికి నమ్మకమైన యౌషధములు గలవు.

క్యాటలాగునకు వ్రాసినచో ఇనాముగా పంపెదము.

మీకు గల బాధలను వ్రాసి మంచి యౌషధమును పొందును.

Telegrams- Rajvaid

Rajvaid

Calcutta.

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj

152, Harrishu Road,

CALCUTTA.

మలయచందనము

గనేరియా

అను సెగరోగమునకు ఔషధము

పథ్యము లేదు. పిచికారితో పని లేదు. ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చు, అను మూడు విధముల సెగ రోగమును మూడు పూటలలో మాన్పును. శ్రీల కనుమ వ్యాపకము కూడ ఇది రాజౌషధము, (1251) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

సవరంబంగారుకు మంచివెండికి గ్యారంటీ

మావద్ద సకలము బంగారుతో తయారుచేయబడిన సకలవిధసగలు, వెండిసామానులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. అర్ధరు యిచ్చినవారి యిష్టప్రకారము వారు కోరుకాలమునకు తయారుచేసి యియ్యబడును. నగలు శృంగీకరముగా లేనిచో వాపసు తీసికొని మై మియ్యబడును. (6)

కర్కుహపు 198 } మ.రాపు శ్రీనివాసులు
టంక కాలవీధి మద్రాసు, } నాయుడు, మునిరత్నం
తెలిపాసు నెం. 380 } నాయుడు అందుపెన్పు

నగలకర్రలు 87 చెనాబజారు మద్రాసు.

ఆంధ్రనాటకములు

హరిశ్చంద్ర 1-4-0 రుక్మాంగద 1-4-0
రామరాజు 1-4-0 చాందుబీబి 1-4-0
కుశలవ 1-4-0 దౌపదీవస్త్రాపహరణ 1-4-0
ప్రహ్లాద 1-4-0 పాదుకాపట్టాభిషేకం 1-4-0
ఆంధ్రీకృతాగస్త్య బాల భారతము 0-12-0

ప్రహరణము

అన్యాయధన్యపురి మహిమము 0-3-0

నాచిపార్తి 0-3-0

పోస్తుభుల్లు ప్రత్యేకము:-

యా ఆంధ్రనాటకాల నెరవేరైనను వ్రాయుడు.

కె. శత్రుఘ్న రావు,

మద్రాసు ఏజంటు:-

సివిల్ లైన్సు బడ్డె.

యం. పి. శర్మ అండ్ కంపెనీ,

పోస్టుబాక్సు నెం. 287 మద్రాసు

(62)

అ మె రికా దేశము నందు తయారు చేయబడి

ప్రపంచమందు అంతటను అతి సుందరమైనదని

వేరు పొందిన సేష్టిమంగల కత్తితో (2)

మీరే ఔరము చేసికొనుడు

Brownie

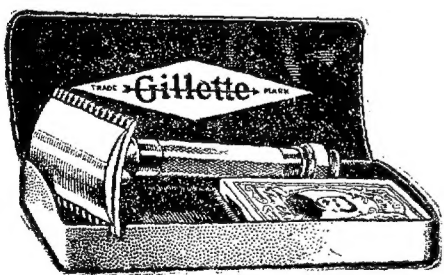
ప్రసాది

ధర రూ. 4-8-0 లు మాత్రమే.

ఇంతవరకు గిల్లెటు రేజరులు

రూ. 12-0-0 కంటే తక్కువ ధరకు

విక్రయించబడలేదు.

క్రొత్తగా అభివృద్ధి జేయబడిన గిల్లెటు రేజరు

ధర 1-కిరూ. 21-8-0 అంతకు పైగా యుండును.

Gillette Safety Razor Co.,

BOSTON, U. S. A.

Representative: Muller & Phipps (India) Limited, Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon.

సులభము!

మంచి గిల్లెటు కత్తిని రేజరులో నుంచి,
సబ్బు తడవి, ఔరము చేసికొనుడు.

సుఖముగా నుండును!

సులభముగా ఔరము చేయును, ముఖ
ము శుభ్రముగాను, చల్లగాను, అంద
ముగా నుండును.

అపాయము లేదు!

గాయములు కలుగ నీయకుండను, చర్మ
మునకు మంటలు లేకుండునట్లును, శుభ్ర
ముగా వెంట్రుక లన్నిటిని పూర్తిగా
తీసివేయును.

ధర సులభము!

ధర అతిచౌక ఒక కత్తి (బ్లెడు) అనేక
ఔరములకు ఉపయోగ పడును.

వర్ణతారతమ్య విచారణసంఘము

యూరోపియను అసోసియేషను

'వా థిన్గ్స్ ప్రయాణము' అనుకీర్తికను యూరోపియను అసోసియేషను అధ్యక్షులగు హెచ్ డబ్ల్యు కారుగాను యూరోపియను అసోసియేషను క్వార్టర్లలోని కౌన్సిల్ రూమునందుండి, వైచారణసంఘము నియమించబడిన అవసరమెట్లు ఏర్పడినదో ఈ వ్యాసమున వివరింపబడినది. యూరోపియను అసోసియేషను ప్రస్తుతముల గురించి కారుగా డబ్ల్యు వ్రాయుచున్నాడు:—
క్రిమిలు నట్లయిన ప్రయోగమునందు అంగ్లేయులకును భారతీయులకును ఎట్టినికటాక్ష యుద్ధగూడదని కడవిన సామాన్య కానకసభ సమావేశము:ందు సమర్థుగాక తీర్మాన ముపహాసించిరి. ఈవిషయమై తగువలవో నిచ్చుట కొక విచారణసంఘమును నియమించుటకు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిరి. ఉపహాసకుడు తనతీర్మాన ముపసంహరించుకొనెను. యూరోపియను సంఘమువారి విషయమై తన ఆభిప్రాయములను స్పష్టపరచిరి. సి. ఓ. రెవెన్యూగారు సంఘమువారి పక్షమున సాక్ష్యమిచ్చిరి. డిప్యూటీ కమిషనర్ విచారణసంఘమువారి నివేదికను ప్రచురింపబడును. విచారణసంఘసభ్యులందరి విషయమై ఒకటే ఆభిప్రాయము గలవారై యున్నట్లు తోచుటలేదు. అధిక సంఖ్యాకులు అంగ్లేయుల కుండు ప్రత్యేక పౌకర్యముల నన్నిటిని తొలగింపవలయు ననియు, స్వల్పసంఖ్యాకులు ఈ పౌకర్యముల నంతమొందింప గూడదనియు, అందు కొన్నిటిని భారతీయులకు కలుగజేయవలయునని ఆభిప్రాయపడుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇట్లు భేదముగు రెండు నివేదికములను ప్రచురించుటకన్న రాజీ నడుపుట యుక్తమని కొందరు ఆభిప్రాయపడిరి. భారతదేశమునందలి గొప్ప వ్యాయవాదాల ఆభిప్రాయములు పుచ్చుకొనడెను. యూరోపియను సంఘపు కాన్సిలువారు రాజీ నడుపుట అసంభవమని తీర్మానింపవలసినదనియు, అప్పుడు ఈ విషయమై భారతదేశమునందు గొప్ప ఆందోళనము సలుపుట అవసరమని సంఘమువారు ఆభిప్రాయపడిరి. రాజున్న అపాయము ముందుగ ఎల్లరక తేలుపుట యుక్తమని తోచెను.

వార్తాపత్రికలయందీవిషయమై ఆందోళనము సలుపుటచే కర్ణభేదభావములు మరింత చెచ్చి యీ విచారణసంఘమువారి పని మరింత క్లిష్టమగునని సంఘమువారు ఆభిప్రాయపడిరి. ఈ దేశమునందలి అంగ్లేయులనుమాత్రము యీ విషయముల నన్నిటిని తెలియజెప్పట యుక్తమని సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

సంఘమువారి కోరికల ననుసరించి నేను థిల్లికి పోయి రాజప్రతినిధిని, హోముమెంబరును, కొంతమంది భారతీయులను సందర్శించితిని. మోమోటమిలేక యూరోపియను సంఘమువారి ఆభిప్రాయములను తెలియజెప్పితిని. అంగ్లేయులకు మాత్రమే ప్రత్యేక పౌకర్యము లుండ నక్కరలేవనియు, ఇట్టి పౌకర్యముల భారతీయులకుకూడ కలుగజేయవచ్చు ననియు, నేను జెప్పితిని.

విచారణసంఘమువారు తన నివేదికమును ప్రచురించుటకు మునుపు మనము మనబలములను చక్కబరచుకొని తగు విధమున పనిచేయుట యుక్తమనినా ఆభిప్రాయము నివేదికను ప్రచురించుటకు మన పీ సంఘసభ్యుల ఆభిప్రాయములను మార్చుటకు పనిచేయవలెను. మనము వికమర్శముగల, దేశమునందలి అంగ్లేయులందరు యూరోపియను సంఘమువారి ఆభిప్రాయములను బలపరచుచున్నారని నిదర్శింపగలుగుదుమేని మనము ప్రభుత్వసహాయము పొందిండుమనియు, భారతీయ నాయకులకుకూడ కొందరు మన ఆభిప్రాయములనామోదించద రినియు నాకు నమ్మకము గలదు.

ఈ విషయమై వార్తా పత్రికల మూలమున ఆందోళన జరుప ప్రారంభించి, కర్ణభేద భావములు మరింత అధికమగును. అయినను ఈ సమస్యయొక్క ప్రాముఖ్యమును సంఘమువారు చక్కగ గమనించుచున్నారు. ఏది యెట్లున్నను, అంగ్లేయుల తేజమునకు అవసరమగు ప్రత్యేక పౌకర్యములను తొలగించుటను, యూరోపియను సంఘమువారి రెంటిమాత్రము అంగీకరించరని నేను గట్టిగా చెప్పుచున్నాను. ఇటీవల అన్ని ప్రదేశముల నుండి ప్రతినిధులు వచ్చి, కలకత్తాలో సమావేశమై ఈ విషయమై తమ ఆభిప్రాయములను వర్ణతారతమ్య విచారణసంఘము వారికి పంపిరి. ఎట్టి మాన్యుల నంగీకరించుటకు వీలగునో వీరు జెలిపిరి.

ఈ విషయమై తగువిధమున పనిచేయుటకు యూరోపియను సంఘమువారి కొక ప్రత్యేక ఉపసంఘమును ఏర్పరచిరి. బెంగాలు వర్తకసంఘపు ప్రతినిధులు, అంగ్లో ఇండియన్ డొమిన్యోన్ల యూరోపియను కమ్యూనిటీ అధ్యక్షులు మున్నగు వారు యూపియనునందు సభ్యులుగ నున్నారు. ఇతర అంగ్లేయ ప్రముఖులకుకూడ తోడ్పడు చున్నారు. కావున అంగ్లేయులందరు యూరోపియను సంఘ సభ్యులుగ వేరి సంఘబలమును అభివృద్ధిపరచుటకై కార్యరీతు వూనవలయునని కొడుచున్నాను".

(గోదావరిజిల్లా)

సాత్విక శాసనోల్లంఘన విచారణసంఘము

మరియొక ప్రశ్నమాలిక

ఈక్రింది ప్రశ్నమాలికను యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘ కాన్వెన్షన్లకు దాఖలు చేయ. ఆస్సాగారు ప్రచురణము మాకందిరి:

సాత్విక శాసనోల్లంఘనవిచారణ సంఘము నేమిట సాత్వికము నియ్యగోరు వార్యులు, ఆ రాష్ట్రమునకు విచారణసంఘము వారు వచ్చుట నయమించినచో జాతు మూడుకోసాలు ముందుగ ప్రశ్నల కుత్తరములను యింగ్లీషులోనో దేశభాషలోనో వ్రాసి తమవారత్యుక్తమగు వాక్కులను రాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి కంపలయము. తమసాత్వికము నప్పటి కప్పుడు నోటితో నిచ్చుటకు విచారణసంఘమువారు విచారణ కేసులు రాష్ట్రముఖ్యస్థానముగనుగాని మరియే నెలకుటగుగాని ఒకకోసముందు వెల్లి, తమసాత్వికము నప్పుడు దీనికొనెడలో కనుగొనవలయును. విచారణసంఘ పర్యవేక్షకార్యక్రమము త్వరలో ప్రకటింపబడును.

ప్రశ్నలు

నిర్వాహకార్యము.

1. కాంగ్రెసు నిర్వాహములు మంచి సామర్థ్యము గలిగి అహింసాభావముతో నుండి సాత్విక శాసనోల్లంఘనమునకు తగినటుల బలమును శిక్షణమును పొందుటకు అవసరమైనటుల నిర్వాహ కార్యక్రమము పనిజేయించుటకు మీ రొప్పుకొనెదరా?

2. నిర్వాహకార్యక్రమము పూర్తి యగుటకు కొన్ని సంవత్సరములు పట్టుననియు, మనమాపనిని స్వరాజ్యము వచ్చిన పిదప గూడ జేయవలెనని మిరంగికిరించెదరా?

3. నిర్వాహకార్యక్రమాంశములందు నిరాకరణోద్యమ ప్రకంప యేమియు లేకుండుటచే దేశములో నన్ని పక్షములకారును అందుజేరుటకు మీరు ఒప్పుకొనెదరా?

4. నిరాకరణవాదులు నిర్వాహకార్యక్రమమును ముఖ్యముగ జాతీయవిద్య, మద్యపాన నిషేధము, కద్దర ప్రచారము మున్నగు వానిని కానకనభలకు వెల్లి యెక్కువ శని జేయించి దేశమును సాత్విక శాసనోల్లంఘనమునకును, పన్నుల నిరాకరణమునకు త్వరితములో సిద్ధము జేయవని మిరంగికిరించెదరా?

స్వదేశి

1. ఎ. ఆ రాష్ట్రములో యెన్ని రాట్టములు కని జేయుచున్నవి? బి. అందు కాంగ్రెసుక్రింద నెన్ని, గృహపరిశ్రమగ నెన్ని, ప్రత్యేకపరిశ్రమగ నెన్ని కనిజేయుచున్నవి?

2. ప్రత్యేక పరిశ్రమగ కని జేయవారలనున్న గృహపరిశ్రమలనున్న కాంగ్రెసువారు యెట్లు తనిఖీ జేయుచున్నారు?

3. నెలకు యెంత యేనెంబరుల వారము తయారగుచున్నది?

4. దారము నమ్ముటకు యేమైన నిర్వాహము లున్నవా? అటు లున్నచో కాంగ్రెసు వెల్లి తదితరము లెన్ని? వానివాని సంఖ్యల నిండు.

5. ఆ రాష్ట్రము నూలును యెగువతి జేయునా దిగువతి జేయునా? ఎంత, ఎందులకు?

6. ఆ రాష్ట్రములో చేపగము లెన్నియున్నవి?

7. ఆ రాష్ట్రములో నేతనిర్వాహము లెన్నిగలవు? వానినై తనిఖీ యెటుల?

8. నెలకు కద్దర యెంత తయారగుచున్నది? దాని నమ్ముట యెట్లు? తయారైన కద్దర కుద్దరగు చేతితో వడికిన వారపుడేనా లేక కత్తియే?

9. ఆ రాష్ట్రము కద్దర నెగువతి జేయునా? నెలకు యెన్ని గజములు యెంత ఖరీదుగల కద్దర యెగువతియగును?

10. రాష్ట్రములో కద్దర సర్వసామాన్యమైనదా? లేకున్నచో యెల? కద్దర ధరించువారులు నూటికి యెందరున్నారు?

11. కద్దర ఖరీదుకును యిండియను మిల్లు లేక విదేశపు మిల్లుగుద్ద ఖరీదుకును వ్యత్యాస మెంత? కద్దరఖరీదు యెక్కువైనచో కారణము లేమి? ఖరీదును తగ్గించుట కేమైన ఉపాయములు జెప్పెదరా?

12. ఇండియామిల్లుగుద్దతోను విదేశపుగుద్దతోను సాల్పించిన కద్దర యేమాత్ర మభివృద్ధిజెందెను?

(13) కద్దర ఉపయోగ మెక్కువగుచున్నదా, తగ్గిపోవుచున్నదా? తగ్గిపోవునెవల యెంతకు తగ్గిపోవుచున్నది. తగ్గిపోవు యెట్లు?

(14) కద్దర ఉపయోగమునందు యీసంవత్సరమున గతవత్సరమున పోల్చుచున్నాము. అభివృద్ధి లేకున్నచో యెల నటు లుండవలయును?

(15) విదేశవస్త్రబహిష్కార కార్యక్రమ మెటుల నెట్టి ఫలితములతో సాగుచున్నది?

(16) కద్దరను సర్వసామాన్యము జేయుటకు యేమైన సలహాల నిచ్చెదరా?

(17) కద్దరను నిర్వాహకార్యక్రమములో నుంచుటకు గూర్చి మీ కేమైన చెప్పవలసియున్నదా?

(18) నూలువడుకుట నేతపనుల నేర్పుటకు యెన్ని విద్యాలయములు గలవు? వాని పోషణాధికారము లెటుల జరుగుచున్నది?

నోటు:—కద్దరనగా చేతితోవడికి చేతితో నేసి యిండియాలో తయారగు నూలు పట్టు ఉన్న గుద్దలకు వర్తిచును.

కాంగ్రెసు సభ్యులు

(1) ఆ రాష్ట్రములో కాంగ్రెసు సభ్యుల సంఖ్య యెంత, జనసంఖ్యలో నిసంఖ్య యెన్నవంతు?

(2) ఈ యంశమునందు యీ సంవత్సరమునకును గత వత్సరమునకును వ్యత్యాస మేమి. అది, అనుకూలము లేకున్నచో కారణము లేమి? నివారణోపాయముల వెల్పును.

(3) సభ్యులకు కాంగ్రెసు మతమును బాగుగ బోధించిన పిచ్చుటనే గభ్యులను జేర్చుకొనుచున్నారా లేదా?

స్వచ్ఛంద సేవకులు

(1) (ఎ) రాష్ట్రములో స్వచ్ఛంద సేవకసంఖ్య యెంత? (బి) ఎందరు జైలులలో నున్నారు? ఎందరు యావల నున్నారు?

(సి) వారిలో నెందరు తుమాజులగోరిరి?

(2) స్వచ్ఛంద సేవకోద్యమము గతవత్సరముతో పోల్చి చూచిన యీవత్సర మెట్లున్నది? అనుకూలము లేకున్నచో కారణము లేమి? నివారణోపాయముల వెల్పును.

(3) వాలంటీరుల జేర్చుకొనుట, వాలంటీరు ప్రతిష్ఠ వాలంటీరు నిర్వాహము- యీ విషయములలో నేమైన సలహా లీయవలసియున్నదా?

ఆర్థికము

(1) ఆ రాష్ట్రము తిలకు స్వరాజ్యవిధిని సభ్యుల రుసుమును యెంత వసూలుజేసెను? 1921, 22 సంఖ్యల నిండు. ఈ సంవత్సరం వసూళ్లు తక్కువైనచో అటుల నేల యుండవలయును?

(2) గతవత్సరము ఖర్చులో ముఖ్యాంశముల వెల్పును

(3) తెక్కలు వర్కింగుకమిటీ నిర్ణయించిన ఫారముల ప్రకార ముంచుదెనా? అని తనిఖీచేయుదెనా?

4. డబ్బు వసూలుజేయుట, పంచిపెట్టుట, తెక్కలు తనిఖీజేయుట యీవిషయముల గూర్చి యభివృద్ధి మార్గములను గాని, మార్పులను గాని యేమైన జెప్పెదరా?

విద్య

1. రాష్ట్రములో నెన్ని జాతీయ విద్యాలయములు గలవు? ఆం దేశరకములు గలవు?

2. వానియొక్క ఆర్థికస్థితి యెట్లున్నది? ఆరాయ మార్గము లేమి?

3. ప్రతిగ్రేడులోను విద్యార్థులను ఉపాధ్యాయులను యెందరున్నారు?

4. ఈసంవత్సరము గతవత్సరముతో పోల్చి చూచిన జాతీయవిద్య యెట్లున్నది? అభివృద్ధి లేకున్నచో కారణమేమి? నివారణోపాయముల వెల్పును.

5. ఈవిషయమును గూర్చి యేమైన సలహా లీయవలసియున్నదా?

పంచాయతులు

1. ఎందరు కాయర్లు తమవృత్తి వదలివేసిరి?

2. రాష్ట్రములో నెన్ని పంచాయతీ కోర్టులు గలవు?

3. ఆ కోర్టులు సర్వాంగీకారమును బడసినా లేదా లేకున్నచో కారణ మేమి? నివారణోపాయముల నూచింపును?

అస్పృశ్యత: మద్యపాన నిషేధము

1. రాష్ట్రములో సాంఘికజీవితమునందీ, అస్పృశ్యత, మద్యపానము యెంతవరకు తొలగింప బడెను? ఆ భి వృద్ధి ఆకారముగ నుండెనా? ఆ రాష్ట్రములో నిండుల కేమార్గములు అవలంబింప బడెను? ఇంకను యేమి మార్గములను నూచించెదరా?

వికమత్యము

1. సాధారణముగా మీ రాష్ట్రములో అంతర్జాతీయ సంబంధము లెట్లున్నవి?

2. ఏమైన తగవు లున్నచో కారణము లేమి? వానిని తొలగించుట యెట్లు?

అ హింస

1. రాష్ట్రములో అహింసా భావ మెంత వర కభివృద్ధి జెందెను?

2. ఈయద్యమసందర్భమున స్వీయసమర్థనపు వాక్కు (Right of Private Defence) విషయమై మీ యభిప్రాయ మేమి?

సాత్విక శాసనోల్లంఘనము

1. మీ రాష్ట్రము సాత్విక శాసనోల్లంఘనము వారంభించుటకు పూర్తిగ సిద్ధముగ నుండెనా, లేక కొంతభాగము మాత్రమేనా? అటులైనచో ఆశాసనోల్లంఘనము వ్యవహితనా సమిష్టిమిద నా స్వీయకక్షణకా లేక వరహింసకా?

2. మీ రాష్ట్రము శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగ నున్నచో అదిప్రతిభర్త విరుద్ధశాసనము నుల్లంఘించుటతో లేక కొన్నింటి మాత్ర ముల్లంఘించుటతో చెప్పగలరా? కొన్నింటి మాత్రమైనచో ఆప్రత్యేకభర్తమాత్రములను వెల్పును.

3. ఒక రాష్ట్రము ప్రత్యేకముగ ఒంటరిగ సాత్విక శాసనోల్లంఘన మారంభించునని దేశస్థితి యెట్లుమాడును?

4. ఒక్కతొరిగ రాష్ట్రములలో చాలవరకు శాసనోల్లంఘనము వారంభించుటకు సిద్ధముగనున్నవని తలంచెదరా?

నిర్బంధ విధానము

1. ఆ రాష్ట్రములో నిర్బంధవిధాన మెంతవరకు ప్రయోగింపబడుచున్నది?

2. బీభత్సకార్యములు గూడ జరుగుచుండెనా? ఎంత వరకు?

3. జైలులులో రాజకీయనిర్బంధితు లెటుల సత్కరింపబడుచున్నారు?

4. నిర్బంధవిధానమువలన, ప్రజాసామాన్యములోను, ప్రచారకులలోను, అహింసభావము వైనను ఎట్టిఫలితములు గల్గెను?

దేశస్థితి

1. నిరాకరణోద్యమము దేశస్థితిని సాధారణముగ నెట్లు మార్చివేసెను?

2. నిర్బంధ విధానము నిరాకరణోద్యమములో నెట్టి మార్పును గలుగజేసెను?

3. బ్లాడ్లో, ఢిల్లీ తీర్మానములు ఉద్యమమునం నెట్టి మార్పును జెచ్చెను?

4. కార్యక్రమము లో నేమైన మార్పు గలుగవలయునా? అయితే యేనివిధముగ మార్పు గావలయును?

5. ఉద్యమ మొకను పటుత్వము గలుగునటుల జేయుట కేమైన సలహాల నిచ్చెదరా? (హిందూ).

వేమూరు వేంకటకృష్ణమ నెట్టి అన్ద సన్ను వారిచే ప్రకటింపబడిన

ఆంధ్ర గంధము లన్నియు

ఎ. కణ్ణన్ నెట్టి అన్ద కంపెని వారిచే విక్రయింపబడును.

నెం. 286, అప్పా బిల్డింగు, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

క్యాబులారు ఉచితము

బ్రిటిషువారికి భారతీయులపై గల ద్వేషము

భారతీయులు స్కాట్లండు విశ్వవిద్యాలయమునకు రాగూడదు

బ్రిటనులు భారతీయులను వీడినదాది

భారతీయులు బ్రిటనుకు రారు

డాక్టరు హుగ్గింగ్స్ గారు మాడరన్ రివ్యూ పత్రికకు ప్రాసిడెంట్ గా బ్రిటన్ దేశమున బ్రిటిషు యుద్వ్యోగులకు భారతీయులపై ద్వేషము ప్రబలముగా నున్నదని వ్రాసిరి. బోనుగా రోసారి స్కాట్లండులో నొక ముద్రాణమును విశ్వవిద్యాలయమున కేగిరి. "మీరు మా విశ్వవిద్యాలయమునకు రాకుడు" అని యొక గురువు ద్వారా ముద్రాణమును పంపిరి. (ప్రాథమిక) నుడివెను. భారతీయు విద్యార్థులకు విద్యాభ్యాస మొనరించుటకు వా రెట్టి విరోధములను కల్పించుచున్నదియు బోనుగారు వ్రాసినది "మీరు స్కాట్లండు వెళ్లకు" మొదల వానియందు మా భారతీయులను పరిశోధించు యత్నమును దిము మే మింటికి రావని యొక భారత యువకుడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

బరోడాలో బందిపోటు లక్షరూపాయలను హరించుట

బరోడా సంస్థానమున మంకల్ నుండి గ్రామమునకు 90 మంది బందిపోటుదారులు గ్ర్రములను బంధించి ఎక్కి వచ్చి మధ్యాహ్నము 12 మొదలు సాయంత్రము 5 గంటల వరకు దోచుకొనిరి. వారు లక్షరూపాయల సొత్తును తీసికొని పోయిరి. వారి వాహనము మిగిలినది బంధించి ద్వారము లోన రించిరి. వీరిలకు 500 రూపాయల వెలగల బట్టలను దానము చేసిరి. వారి వాహనము పట్టుకొని వారికి 5000, ఒక్కొక్కరి కట్టుకొనిన వారికి 100, వారి నందరిని ఆరెచ్చవేయుటలో సహాయము చేయువారికిని వారు 5 ముగిసిన మున్నపును కర్త మానము తెలుపు వారికిని 12500 ను ఇచ్చెదమని దొంగిలము వారు ప్రకటించిరి.

బొంబాయి గోక్షే విద్యాసంఘము

ఈ సంఘమువారి వార్షిక నివేదికము ప్రకటించబడినది. ఈవర్షమున భవమును స్కూలు చాలయిచ్చింది కలిగినను అభివృద్ధి చాల మెచ్చినది. ఈసంఘముకొరకు చాల విశిష్టాధికారులు కలవు. క్రొత్తగా "మ్యాండ్రింగ్ మూలు" అను విద్యాస్థాన మొనరించినది. అది లక్షరూపాయలు విలువచేయును. బొంబాయి రాష్ట్రమునందలి పంచములలో నొక్కడే మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలో నెగ్గెను. ఆక డీపాఠశాలలోనే చదివెను. వీ రొక పాఠశాలముకావలెనని నేర్పరచిరి. అచట చాలమంది అభ్యసించుచున్నారు. అచట 10 కంటి వర్గములు పని చేయుచున్నవి. నాలుగు నెలలలోనే విద్యార్థికి కేరపని పూర్తిగా నేర్పబడును. అన్ని పాఠశాలలలోను బాలికలకు సహకారపు దుకాణములు గలవు అవి వర్తకసంఘములను జరుపజుచున్నవి. వాని కల 1.0-20 వరకున లాభము వచ్చుచున్నది. లాభము భర్తమునకు వినియోగించుచున్నది. ఖుల్నా మలబారు సహాయధులకు చాలభవము నిచ్చిరి. పాఠశాలలో వర నైతిక విద్యలను గూడ నేర్పుచున్నారు. పాఠశాలల నభివృద్ధి కౌండించుటకు భవసహాయ ముకలెను.

ఆసియామైసరు విచారణసంఘము

కెమలుపామా తిరస్కరించుట

కాన్స్టాంటినోపల్ లో జూలై 22:— కెమలుపామా గారు ఇస్మియనును దువస్యపించుచు, ఆసియామైసరునందలి క్రైస్తవులపై దౌర్జన్యములు నెరపబడినను నేరమును విచారించుటకు మిగిలినదలినా రేర్పాటుచేయు విచారణసంఘమును తిరస్కరించిరి. విచారణసంఘమును నియమించునూడన ఆక్రమమైనదని యు ప్రభుత్వపాలకులు భంగ మొనరించుచు నాశనముచేసెను. సం గ్రామప్రదేశములనుండి విరోధులను తొలగించుచుండుట ఒక దౌర్జన్యమైయెడల ఆదౌర్జన్యమునకు కారణము ఏభేదమునందు న, ప్రపంచములో కల్ల ప్రదర్శింపించిన మరయొక రాజధాని నుండునుమృతమే కానగునని పామాగారు నడిపిరి.

నర్ హర్కోర్టు బట్టరుగారి యుద్వ్యోగము

జహంగీరుబాదు రాజగారి లేఖ

నైజాట్, జూలై 22:— బిబరలు పార్టీ వారు, నర్ హర్కోర్టు బట్టరుగారి వరలగవర్గము నియమించుకొని బయలిడిన యుద్వ్యోగమును నిరసించుచు కేయమున్న పనులను జహంగీరుబాదు రాజా, ఎం. ఎల్. సి. గారు ఖ డించుచు ప్రతికలకు లేఖనంబిరి అందు ఇట్లు వ్రాసిరి. నర్ హర్కోర్టు బట్టరుగారు గవర్నరు కడవిని ఇంకొక కొన్ని సంకల్పములకాదు మెచ్చించెయ్యె నని ప్రత్యేకముగ ఒక ధూస్యములు గోరినది కాదు. వారొక్కరే ఈయుద్వ్యోగమును బయలుదేర దీ య లేదు. ఇది అందరకును ఇచ్చమైనది. ప్రజలందరును ఆమోదించి జేసిన కాన్వెన్షను లిబరల్ లీగువారు స్వీయ లాభా చేక్షితులై దురుద్దేశముతో బట్టరుగారి యుద్వ్యోగ పరిమితిని మెచ్చింపరాదని తీర్మానించుటచే ప్రజలందరును బట్టరుగారే యుద్వ్యోగల యువని గోరిరి. ఈతీర్మానమును జేసిన లిబరల్ లీగు అసాధారణ సామాన్యభయంబు ఎవరను ఏకాగ్రప్రాయముతో లేరు రి గురు కన్వెన్షను మూలమే ఈసభకు కచ్చిరి. ధూస్యములకును. రైతులకుగూడ హర్కోర్టు బట్టరుగారి ఉద్వ్యోకాలమును మెచ్చించినచాలాభయమునందును. నూటిమాటికి కిరకానా ప్రయోగమును ముమ్మరముగ సాగించినను మివజూపి అభ్యంతరమును జూపుచున్నారు. ఈ కిరకానానములు వర్తకు లందరు పూర్తిక తమ యనుమతినిచ్చుటచే జరిగివి. వాస్తవముగ స్వాతంత్ర్యముద్వి క్షేపముకుబడిగల మామహమ్మదాబాదు రాజుగారు నివారించకయ్యా ఇంకను కిరకానానప్రయోగము మితిమీరియుండెడిది. లిబరల్ పార్టీ వారు తమలో ఒకరు అగవర్గము పడవిని అధిష్టించి ధూస్యములను అణగద్రొక్కటకు ప్రయత్నించుచున్నారని అందుచేతనే ఈ యభ్యంతరములు అజేపణలు జయలు జేసెవి. తమలో ఒకరు అపదవిని దుడుకపొయినను క్రొత్త ఇండ్లాడు నుండి ఇంకొకరిని రప్పించినను ధూస్యములను బాధించుటకే ఈ ఆలంకములు.

గాంధీ నిర్బంధదినము.

మద్రాసు జాతీయ-స్వచ్ఛందసేవకులు.

అధికార నివేదికము.

తిరుచిక్కోటి వాలంటీరులు శ్రీమంత యం. యస్. చెట్టిమూర్తి, రామచంద్రయ్యగారు, హరిహర శ్యామి, తిరువలూ చార్యగారుల వాయుకర్తవ్యుక్తిండు ఆపేట పీఠులగుండు జాతీయ గీతముల రాడుచు, తిద్వాస్తవ్యులను, అసోషియేషన్ దినముగ పరిగణింప జుసినదిగను, మహాత్ముని స్మారకార్థమై వారందరును కద్దరును పూర్తిగ ధరింపకలెననియు ఉద్వ్యోధన జేయుచు తిరిగిరి. పురుషేట వాలంటీరులు మహాత్ముని పటమును విమానముగా నలంకరించి ఊరేగింపుజేసిరి పీఠులగుండు నుత్సవము సాగిపోవుచువు తద్వారముల కర్పూరవర్ణరథుల నిచ్చిరి. వారందరును పూజావిధానములో గలసిరి.

అటులనే రాయపురములోగూడ వాలంటీరులు, మహాత్ముని పటము నూరేగింపు జేసిరి.

మాలై వాలంటీరులు రఫేయర్డేను గారి వాయుకర్తవ్యము (కొండ ఉరుదులో జాతీయ గీతముల రాడుచు ఆపేట పీఠులగుండు భవనజేయుచు నెగ్గిరి.

బాద్మిపురుషా గొప్పఉత్సవ ముజరుపబడినది. వాలంటీరులును, ప్రజాసామాన్యమును అందు పాల్గొనిరి ఆ మరక కా వి లా సి పీ స భా స భ్య లు ను, శ్రీమూర్తి ఏ. కుమారస్వామి చెట్టియ్యగారును, నితరులును, భరతమూర్తి విక్రమానున రాగుగ నలంకరించి గొప్ప ఉత్సవమును జేసిరి.

గాంధీ నిర్బంధదిన క్రతాశాస్త్రమును స్వరాజ్య పత్రిక ద్వారాగముగ పోయలు గుర్తించుచున్నారు. ప్రజ లీమహాద్యయమును తమమతముతో కేర్చుచున్నారు.

(సం) వి. జయరామయ్యగారు, జెవరలు రైకూంటింగు అగ్గినరు.

సిడెన్ హంకళాశాల నూతనభవనప్రవేశము

బొంబాయి, జూలై 22:— పూర్వమును భవనమునుండి సిడెన్ హంకళాశాలను నూతన భవనమునకు మార్చిరి. కర్తవ్యం గ్గుమున మా పరంజివీ కుమార్తె భావ్యునిగాయ ఈశాశాలను మొదట ప్రాభుంచిన జె. ఎన్. అయ్యగారు, పూర్వము ఈశాశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నున్న (ప్రిన్సిపాల్) లెఫ్టినెంట్ గారి ఘన సేవ పొగడిరి. ఈము జేసిన సిఫారసుకాము ఈశాశాల భారతీయుని ప్రధానప్రిన్సిపాల్ గు నియమించినదిలక. వర్తమాన కియు గలసిందిరి. భారతదేశమున కంతకువాటికై ఆర్థికశాస్త్రవిద్య కభ్యసించుటకు ఈశాశాల అప్రసాము నంకించుగాక యిరి. ఈ ఈశాశాలనుండి కట్టబడిన వెంటనే ఏదోఒక కళ్యాణము నకు కెద్దగ నంపెనమ్మ నను యభిప్రాయము తప్పనిది. ఏదై న ఒక కళ్యాణము నందు సామగ్గ్యము గడించకలెనమ్మ మొదలనండి చిన్న పని లగాయతు కెద్దతెలిపి పనుకన్న చిక్కులును, సాధారణమును నేర్పకొన్న గాని ఒక సంఘము కు యాజమాన్యమును గడించుట కష్టంబిరి. కర్తవ్యము, తిరింబ భవగు కళ్యాణములందు ఎంతి బుద్ధి వంతులు గూడ ప్రతీక్షిం జూపుటకు ఆనకాశము గలదు అధునిక వా రిక నిర్మాణముకు ఇది అవకాశము. భారతదేశము లో కర్తవ్యమును ఆకే ప్రదేశముగలవ. విద్యార్థిలు వర్తక పరిజ్ఞానము గడించవా వీని ఈయోగింకొవలయును.

పాఠశాల బహిష్కరమును గూర్చి అనవాయజములు జేసిన బోధకులను గూర్చి ప్రసాపించుచు సిడెన్ హంకళాశాల విద్యార్థులు చాల నివాసముతోను వింతజాతిదను ప్రవర్తించి నిమగు వాణిశ్యకభవము గల కర్తవ్యలకై ప్రవర్తించి పాఠశాలలను బహిష్కరించుట మానిరి. ప్రభుత్వమువారి కళాశాలను చాల ప్రాముఖ్యముగ జూచుచున్నారు. ఈ సుదీర్ఘమున క్రభుత్వమువారు ప్రశ్నయగ ఒరిగి ఇంకా దుగడిచి వాణిశ్య శాస్త్రమును మూలముగ నేర్పించి ఆనవ తిరిగి కచ్చిన పిదప ఈశాశాలయందు విద్యార్థులకు ఆవిద్యను గలపించుటకు సమగ్గిరి.

నూతనభవనప్రవేశోత్సవ సుదీర్ఘమున బొంబాయి గవర్నరు గారు తమ యభిప్రాయము ప్రస్తావించిరి కక్కిన ఉపాధ్యాయ వర్గమువారిని కెద్దార్థులకును సుకేత్రాధ్యక్షముగ బంపినదానిని పరంజిగారు కథిలో నడిచి నిడించిన పిదప కథముగ నెను.

ఆతంకని గ్రహ ఔషధాలయం

స్థాపితము 1881 సం॥

ఈ ఔషధాలయపు పరిధి తెందిన

ఆతంకని గ్రహ మాతలు

వీటిని నేలంచి మేలుపొందిన అనేకులు పలుమారు విడవక కొరకున్నాను. గాన ప్రతిఫలము మీరు కూడను పొందవలెను అవట హాకోరిక - ప్రభుత్వం. తపాలు ఖర్చులు కూడను కోరక పంపబడు మాయొక్క జాతిశాలకు గాను దుడుచేసి వ్రాయును.

ఆతంగని గ్రహ ఔషధాలయం

(219) 26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేది.

మదాసు అందు నదరన్

మహారాష్ట్ర రెల్వేకంపెనీ

(లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

1922 సం॥రం జూలై నెల మొదటితారీఖు

శనివారమునుండి నెం21రు మద్రాసు- బొంబాయి ఫాస్టు ప్యాసెంజరుబండియొక్క కాల పరిమాణము గుంతకల్ రాయచూరుకుమధ్య ఈ దిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము స్వల్పముగా మార్చబడును.

గుంతకల్ నుండి బయలుదేరుట

రాత్రి	గం	నిమిషములు
	8	50
రాయచూరు చేరుట	12	30

దేశీయ వార్తలు

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారికి 144 క్రింద నోటీసు
మాలవ్యా పండితుడు ఆజ్ఞోప్తంపున మొనరించి 5 సారులు పన్యసించుట
మాలవ్యా నెహ్రూ పండితుల సంచారము

రవీంద్రనాథ టాగోరుగారు గాంధీమహాత్ముని అమెరికాలో ప్రకటించుట

దేశబంధు దాసుగారు - కాంగ్రెసునిధానము
 కొందరు లేని అభిప్రాయములను దాసుగారి కారోపించుట

భారతీయులపై అంగ్ల వేళియుల ద్వేషము

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారికి 144 క్రింద నోటీసు

పండిత మాలవ్యాగారు నోటీసును
 నిరాకరించి 5 సారులు పన్యసించుట
 పండిత మాలవ్యా, పండిత నెహ్రూగార్లు
 సంగ్రహించుట

పండిత మాలవ్యాగారు నారణాని చేరుట

అలహాబాదు, జూన్ 28:

అజంఘునుండి వచ్చినవార్త

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు ఘోరకవచాను పండులనును దుపన్యసించిన కాంతిభంగము కలుగునని తమకు తోచినందున పండిత మాలవ్యాగారు ఘోరకవచాను పండుల మునం దెచటనుకూడ నుపన్యసి: పండుదనని ఘోరకవచాను జిల్లా మేజిస్ట్రేటును దోరియకాసియా సబుడివిజనలు అఫీసును 144 వ నెన్సెక్రింద పండిత మాలవ్యాగారికి నోటీసులు నిచ్చిరి. పండిత మాలవ్యాగారు రానోటీసులలోని యాజ్ఞల నుల్లంఘించి 5 బహిరంగకథలలో నుపన్యసించిరి.

నెహ్రూ మాలవ్యాపండితులు

పండిత మాలవ్యా, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, వాజ్ పేజుగార్లు 28 వ తేదీకి అజంఘునకు వచ్చిరి. 28 వ తేదీ సాయంత్రము అజంఘులో జరుగు సభ యందు పన్యసించెదరు. కాంగ్రెసు ప్రచారముగల నెహ్రూ పండితుడు రాష్ట్రమునందు సంచారమును ప్రారంభించెను. కాశీ బాలియా నగరములందు వేలకొలది ప్రజలు నెహ్రూ పండితులకు స్వాగత మొసగిరి. బాలియాలో జరిగిన మహాభలో మాలవ్యా నెహ్రూపండితు లుపన్యసించిరి. బాలియాలో ప్రభుత్వోద్యోగులు భారతీయులే యైననుకూడ నవటనే నిష్పంధవిధాన నిర్వహితముగ నున్నది. జరుగ కులనీ సంస్కరణము హెచ్చుచుంది భారతీయులు ప్రభుత్వోద్యోగములు బడయుటగాదు. ప్రజలకు త్వరగాది యగు ప్రభుత్వ మేర్పడుటయే ఆత్మకపకరుని వారు నుడివిరి.

వారణాసి కేసుట

28 వ తేదీ వ్రదయమునకు మాలవ్యాపండితుడు వారణాసిని చేరెను.

* * *
పోలకుగారి యుపన్యాసము

కాశీనగరమునందు హెచ్. ఎన్. ఎల్. పోలకుగారికి విందు జరిగినది. ఆయిందుకు మాచింతామణిగారు మున్నగు ప్రముఖులు పలువురువచ్చిరి. అంగ్లభారతదేశవాసు లొండొరులను సరిగ్ తెలిసికొనేక పోవుటవలన నీ యీ రెండు దేశాలోను యిట్టి భిన్నాభిప్రాయములు కలిగెను. రెండుదేశములవారిలో సద్భావములవారు అన్యోన్యత నధికముచేయ ప్రయత్నించుచో నీ విరోధభావము తొలగగలదు. కెనియాలో భారతీయ సమన్యముట్టి విదేశములలోని భారతీయులకు సమాన పౌర సత్వము నిచ్చుటను గూర్చి అంగ్లేయుల నివాళిప్రాయము లేల కలదు. నేను రాజకీయములం గూర్చి ముచ్చటించుటలేదు. నేను చేరుపనిపాద వచ్చితి నని పోలకుగారు నుడివిరి.

దేశబంధు చిత్రరంజన దాసుగారు

తెలుపని విషయములను దేశబంధున
 కారోపించుట

అనుమతి గొనకయే యొకపక్షమునకు
 నాయకత్వము నొసగుట

(నర్యంబు - కలకత్తా)

కాంగ్రెసు కలంబీరుగా పనిచేసి విడుదల పొంది కాంగ్రెసువాసున కంపటి కారాగృహవాసకాలావధి నచట గడపి విడుదల చేయబడి 'భారతమిత్ర' పత్రికా సంపాదకుడు వెలికి వచ్చెను. ఆతడు కారాగృహవాసమును తెలిపెను. ఆ విషయములను కొన్నిటిని మా పత్రికయందు దిదివరకే ప్రకటించితిమి. దేశబంధుదాసు, మోలానా అబ్దులు కలం అజదు, క్యాను ముందరచక్రవర్తిగార్లు కారాగృహమునం దెట్లు కాలము గడుపుచున్నదియు వాత దొక కేసు యందు వివరించెను. తన్ను విడుదలచేయగానే ఆతడు దేశబంధు దాసుగారిని సందర్శించి యికవిూటకు దేశీయులును కాంగ్రెసువారును చేయదగిన దెదని అడిగెను. "ఈ కారాగృహమునం దుండి నే కెమియును నిర్ధారణ చేయకలము. నన్ను విడుదలచేసిన పిమ్మట నేను పరిశీలులను గమనించి కర్తవ్యమును నిర్ణయించెదనని, దాసుగారు నడివిరి. అని ఆతడు మాకు తెలిపెను. ప్రజాసత్తాక వాద ప్రయోదగు నాయకుకు తెలుపగలిన దిదియే యని మేము గూడ ప్రకటించితిమి. అటుపిమ్మట అసహాయోద్యమమును గూర్చి యొక నిర్ధారణయగు వాదమును దాసుగారు రంగీకరించి నట్లును కాంగ్రెసు పక్షమువారిలో కొందరి కెటులో కమచిత మని తోచిన పద్ధతిని మరల నవలంబించుటకు వాదోభము జరుపుటకు దాసు గారు రనుమతించినట్లును కొందరు ప్రకటింప సాగిరి. ప్రస్తుత కాంగ్రెసు విధానమును గూర్చి బహిరంగముగ తనసత్తులని తెలుపకుండ కపటనటన మొనరించుచున్న యొక కలకత్తా పత్రిక కంకరాష్ట్రమున కాంగ్రెసువర్గసమీకరణము జరుగు నని నూచింప సాహసించినది. 1920 నెన్సెక్రియలో గాంధీమహాత్ముని ప్రోత్సాహితీయమున కాంగ్రెసు మహాసభయం దామోదింపబడినట్టియు నిప్పటికిని దేశమునందలి సుప్రసిద్ధ నాయకులచే నామోదింప బడినట్టియు విధానమునందు విశ్వాసమును గోల్పోయిన యొకవర్గమువారు దాసుగారికి నాయకత్వమునంట గట్టి వాత ఆధారమువలన నట్లు చేయ సాహసించికో తెలియుటలేదు. కాంగ్రెసువిధానమునందలి నమ్మకములే గాక దేశబంధుదాసుగా రొనరించిన మహాత్ముక త్యాగములననే కంకరాష్ట్ర యంతజనులు కాంగ్రెసువిధానము ననుసరించినది కూడ వారు తెలుపుచున్నారు. మాంబాగూ గారి చేతెచ్చిపెట్టబడిన కాననసభలలో చేరుటవలననే కాంగ్రెసువాణము సాధ్యయగునని యీ పత్రిక ప్రజలకు బోధింప గడంకుట మిక్కిలి అక్కజమును కలిగించుచున్నది. ఇది ఎట్టి దివ్య బ్యోతిమ భగవోకాశ్రయ పరిజ్ఞానమున కలిగినో మే మెరుంగ కున్నాము. దేశబంధుదాసుగారు తరసాలయం దుండ గ నే యీ రీతిని వారి నొక పద్ధతికి బద్ధుల చేయుట కడుగడుగు న్యాచును. తా నేమియు నిర్ధారణ చేయకల నని భారతమిత్ర పత్రికా సంపాదకుడు దాసుగారు తెలిపి ఆత్మలృకాలమే యైనది. కాంగ్రెసువర్గమునం దేశభావము కలుగకల నని యీ పత్రిక వ్రాయుచున్నది గాని క్రొత్తకత్తుల కేర్పరుముట వలనను విభాగవిధానముల కల్పించుట వలనను అది వెరవేదు.

గాంధీ మహాత్ముని పలుకుబడి

రవీంద్రనాథ టాగోరుగారి అభిప్రాయము

అమెరికా దేశముందు జరిగినవిషయము
 (నర్యంబు - కలకత్తా)

గాంధీ మహాత్ముడు అధ్యాత్మిక క్రితీ పుష్కలముగ నున్నది. స్వార్థత్యాగులలో వాత ద్రాగబడును. చాలవంది నాయకులు ఏవో ఒకకోరితో ఏవో కొన్ని త్యాగులు నొనరించెదరు. అది అధికలాభము నొసగు వ్యాపారమున భవము పెట్టుబడి పెట్టుటవంటిది. గాంధీగారిచందము వేర. మోహ్యామునం వాత దేసమానుడు. ఆతని జీవితమే త్యాగమాలము. ఆతడు ఆత్మత్యాగమునే చేసెను. ఆతనికి అధికారము,పదవి, విశ్వస్థము, కీర్తి, షేరు, ప్రతిష్ఠ మున్నగు వేరుయందును కాంక్షలేదు. అఖిలభారతసామాజ్య సేవావీరము నధిష్ఠింపుచు ఆతని కోరికవో వాడు కృతీకారముతో నిరాకరించును గాని ఆధరణముల పెల్ల వికలించి అధనమును వీరలకు పంచిపెట్టును.

అమెరికాలోనన్న భవమంతయు నిర్వేదయినను మానవ సంఘభివృద్ధికి దానిని వినియోగించుట కనుమతించిన వారిడు దానినినియే నేగాని తనకోర కొకదమ్ముడినైన తాడు.

ఆతని ఆత్మ నిగంతరమును పరులకు తోడ్పడుటకే ఆతరు పడుచుండునుగాని అందుల కెట్టిప్రతిఫలము నపేక్షింపడు. వంద నములనైన నంగీకరింపడు. ఇదంతమోక్షి లవమాత్రమేలేదు నే నాని బాగుగా నెరుంగుదును.

గాంధీగారు బోల్షావులలోని మాపాతకాలకు వచ్చి కొంతకాలము మాతోగూడ నుండెను. ఆతడు కేరలము నిగ్గును కృతావుడై టచే ఆతనిత్యాగము మరింత ఆప్రదహర మగుచున్నది.

సమ్రాట్టులు, మహారాజులు, ఫింగులు,సర్దులు, కారాగృహవాసులు, కఠినదండనలు, అనమాములు, అపకృతులుకడకు మరణమొనెనుగూడ గాంధీ మహాత్మునినుమంతయొం చరింప జేయకలవు.

ఆతడు జీవన్ముక్తుడు.

ఎకలైన నాగొంతు పిడిగిన నేను సహాయార్థ మాత్రం దన మొనరింతునుగాని గాంధీగారు నోరు మెదల్చుదు. గొంతు కోక్కువాని జూచినవ్వును, మరణమే కిటకించిన మందహాసముతోనే జీవముల త్యజించును.

ఆతడు సామ్యగర్వమునను అమానుకతను పరిజిల్లలను మించియుండును. ఆతడు సత్వైకరతుడు. మానవసంఘమునం దా తినికిగల ప్రేమ మపార మన్యధికము. ఏనుక్రిష్టం దెట్టిభావముం దెసో అట్టిభావమే మహాత్మునందున్నది. వా కలిగితో పరిచయము హెచ్చినకొలదియు వా కాలనినై అనురాగము హెచ్చిరి. ప్రపంచభావిభాగ్యనిర్ణయమునం దీ మహాపురుషుడు ప్రధాననాయకత్వము వహింపగలడని నేను చేరుక చెప్పుట సరసమని టాగోరుగారు నుడివిరి.

అట్టి మహాత్ముని చరిత్రమును ప్రపంచవాసు లందరును బాగుగా నెరుంగదలను. మీరును బద్ధిభాగ్యులులే గదా. మీరాలనిచరిత్రమును ప్రపంచమున కేల పెల్లడిచేయరాదని ప్రోత్తప్రశ్నించెను.

నేనెట్లని చరిత్రమును పెల్లకింపకలమును? కొంతాప పూర్వయగు వాతని ఆత్మప్రకాశముతో పోల్చిన నే నెరులకును కొరగాను. సహజముగ మహాసభాపులగు వారి మహిమ నితరులెట్లు పెంపొందింపగలరు. వారిమహిమను గ్రహించుటకు ప్రపంచమున కర్హకలిగినపుడు వారు తమ మహిమలకు జగద్విదిత విఖ్యాతు లగుదురు. అటులే కాలము వక్రమొనెపుడు ప్రపంచమునకు గాంధీమహాత్ముని చరిత్రము విదితము కాగలదు. గాంధీ మహాత్ముని ప్రేమాస్వాతంత్ర్య సోదరభావములను పెంపొందించు వానిని సందేశమును ప్రపంచము గ్రహించుట టక్రవసరము. ప్రాచ్యదేశపు ఆత్మకు గాంధీమహాత్ముడే అర్హుడగు వర్ణమున్నా ర్ది. సహజముగ మావపు దాక్క బలసంపన్నుడు. ఆతడు వైతికాధ్యాత్మికాభివృద్ధికో కృషికోందును. ద్వేషవివాదన సంకల్పముతో తప్పక ఆత్మకును శరీరమునకును గూడ వివాదనమును కలిగించుకొను నని గాంధీమహాత్ము డుచ్చస్వరమున పహేతుకముగ ప్రధర పరుచున్నా డని విశ్వభారత మహాకవి రవీంద్ర టాగోరుగారు నుడివిరి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ జూన్ నెల 24-వ తేది

శనివారము

గతించిన సర్ హెన్రీ విల్సన్ గారు

ఫీల్డుమార్షల్ సర్ హెన్రీ విల్సన్ గారిని, ఐర్లెండు యువకు లిరువురు లండను నగరమున వధించినవార్త, విదేశీతంత్రీవార్తలలో గొన గొన గును. సుప్రసిద్ధులగు విల్సన్ గారి బలవన్మరణము ఎల్లరకును విపాదము గలిగించకమానదు. హంతకులు రిపబ్లికను సైన్యమున జేరినవారని తెలియుచున్నది. ఆల్స్టరులో గడచిన లక్షకముగుచున్న సమయమున ఇట్టి హత్య జరుగుటవలన క్యాబిలెట్ కులకును, ప్రాప్తైంటులకును విరోధములొని ను ప్రబలుట కవకాశము గలదు. దక్షిణ ఐర్లెండు భాగమునంద, ఎన్నిక లిపుడు దాదాపుగ పూర్తియైనవి. డిసెంబరా పక్షమువా రోడిపోయిరి. ఆంగ్ల ఐరిష్టు ఒడంబడికను సమర్థించెడి మైకేలు కాలిన్సు, గ్రీకుత్సపక్షమునకు విజయము గలిగినది. ఇందువలన, ఐర్లెండు సమస్య ఇంగ్లండునకును ఐర్లెండునకును అనుకూలముగ పరిష్కారమగుట కవకాశము గలదు. ఇట్టి సందిగ్ధ తరుణమున విల్సన్ గారి మరణము తటస్థించుటచే, ఐర్లెండు వ్యవహారము పరిష్కారము గాకుండుటకు తంటాలుపడుచున్న వారి కెక్కుడు బలము కలుగ వచ్చును. ఆల్స్టరుపక్షపాతులు చెలరేగుటకు వీలగును. సర్ హెన్రీ విల్సన్ గారు సైనికులుగ కడు ప్రసిద్ధిపొందిరి. సంగ్రామమునందు ఆహవకౌశల్యమును గనుబజచిరి. ఫీల్డుమార్షల్ పదవిని పొందిరి. నూతనముగ నిర్మించబడిన ఆల్స్టరు పార్లమెంటునందు వీరు సభ్యులైరి. ఈ సభవా రిటీవల విల్సన్ గారికి ఆల్స్టరుసంరక్షణభార్యత నొసగిరి. వీరు మొదటినుండియు ఆల్స్టరుపక్షాభిమానులు. ఐర్లెండు స్వాతంత్ర్యమునకు విముఖులు. అందుచే రిపబ్లికను పక్షమువారికి వీరిపై ద్వేష ముండుట సహజము. ఇందుకు దోడుగ వీరు ఆల్స్టరు సంరక్షణకు బూని రిపబ్లికను సైనికులపై దాడివెడలుటచే, ద్వేషము మరింత పెచ్చియుండును. వీరి బలవన్మరణమున కిది కారణమైయుండును. ఐర్లెండు సమస్య గూర్చి వీరి యభిప్రాయము తెలులున్నను, ఘోర మగు నిట్టి హత్య అన్నిపక్షములవారికిని దిగ్భ్రమగలిగించుట వింతగాదు.

హత్యవార్త తెలియగానే, కామన్సునభ్యంతర కలవర ముదయించెను. లాయడుజార్జి, ఛేంబర్లెన్, ఆస్క్విత్తు, చర్చిల్లు గార్లు, శోకపరవశు లయిరి. వేల్సు యువరాజుగారి గౌరవార్థము సార్వభౌము డీయడలచిన విందు ఇందుమూలమున నాపి వేయబడెను. సింఘీనునాయకు డగు గ్రీఫిత్సుగారు, రూటర్స్ ప్రతినిధితో సింఘీయమై ముచ్చటించుచు రాజకీయప్రత్యర్థిని వధించుట నాగరక ప్రభుత్వ లక్షణము గా దనియు, సర్ హెన్రీ విల్సన్ గారి రాజకీయాభిప్రాయములు ఐర్లెండు ప్రజలలో సధిక సంఖ్యాకుల అభిప్రాయములకు భిన్నములయినను, ఇట్టి అరాజక కృత్యమును పలువురు నిరసించెదరనియు, బలికిరి. గ్రీఫిత్సు గారి సమయమున హత్య నింద్య మని పలుకుట మిగుల సంభావ్యము. గ్రీఫిత్సు పక్షమువారు రహస్యహత్యల నేమాత్రము ఆమోదించ రని వెల్లడి యగుచున్నది. గ్రీఫిత్సుగారి ప్రతిపాదనము, ఐర్లెండు సమస్య పరి

ష్కారమునకుగల ఆటంకమును దొలగజేయునని తలచెదము. కామన్సునభ్యంతరము, ప్రభువుల సభ యందును, విల్సన్ గారిమరణము గూర్చి విచారము సూచించబడెను. ఆల్స్టరు పార్లమెంటు సభ యందు, అధ్యక్షులగు సర్ జేమ్సు క్రెయిగుగారు విల్సన్ గారి గుణగణములను నుతించిరి. ఫ్రెంచి సైన్యాధ్యక్షు డగు మార్షల్ ఫాష్ గారి వార్తను వివరించే విల్సన్ గారి సైనికలక్షణములను పొగడిరి. ఖనన కర్మకు, ఫ్రెంచి సేనాధిపతి స్వయముగ నేతెంచునని తెలియుచున్నది. డబ్లిను నగరమునందు గూడ, హత్యవార్త విపాదము గలుగజేసెనని టైపుప్రతిక విలేఖకుడు చెలుపుచున్నాడు. అన్ని పక్షములవారును, తమ విచారమును చూపియుండుటచే, ఆల్స్టరుపక్షమువా రింపయము నింతటితో మరచి కగసాధింపకుండుట శ్రేయస్కరముగ నుండును. ప్రాతవాసన లింకను వెంటాడుటచే, ఇట్టి ఘోరసంఘటనములు ఆగిపోలేదు. పరస్పర సహనమువలనను, సుహృద్భావమువలనను, పరిస్థితులు చక్కబడును. ప్రాత మనఃస్ఫర్ధలను, వైషమ్యములను తొలగిపోవును. ఇట్టి హత్యల కెడములేకుండునటుల పాటుబడుట ఐర్లెండుప్రముఖుల ధర్మము. ఇవి మరల ప్రబలమగునని, శాంతిస్థాపనము కలలోని వార్త యగును.

ఐర్లెండు సమస్య వెంటనే పరిష్కార మైనగాని, ప్రస్తుత విషమస్థితి దొలగిపోవదు. ఇందుకొరకు, ఇంగ్లండు విశేషశ్రద్ధ వహించుట ముఖ్యవసరము. ఐర్లెండుసమస్య పరిష్కారముగాకుండు, ఈసమయమున ఆటంకము గలిగించెడివారెవరయినను ద్రోహు లగుదురు. ఆటంకముల గలిగించుటకు, విశేషము కష్ట మవసరము లేదు. ఏమాత్రము అడ్డుగలిగించినను, ఐర్లెండువ్యవహారము స్తూభించును. విషమస్థితినుండి ఐర్లెండునుతప్పించి ఐర్లెండు ఇంగ్లండుల కొకవంకను, ఆల్స్టరు సింఘీనుభాగముల కింకొకవంకను పాత్తు గుదుర్చుటయే మిగుల కష్టమగుకార్యము. ఈకార్యమును సాధించుటకు, అన్నిపక్షములవారును సమరసభావముతో బని చేయవలసియుండును. ప్రతిసంఘటనమునకును బెదరుటచేగాని, కలవరపడుటచేగాని లాభము గలుగదు. విల్సన్ గారి మరణమువలన, ఐర్లెండుసమస్యను వెంటనే పరిష్కరించి నిర్ధారణజేయవలసిన యగత్యము పరిస్థుట మగుచున్నది. ఆలస్య మమృతం విష మను సూక్తి, ఈ వ్యవహారమున కెంతయు వర్తించును. విల్సన్ గారు తమ మరణమునకు పూర్వము లివరూపులు స్త్రీబుష్టేషనులో యుద్ధజ్ఞాపకచిహ్నము నొకదానిని బహిరంగపరుచుచు, సైనికులు తమకుగలిగిన నష్టములనే లాభములుగ పరిగణించు రనియు, గొప్పధర్మముకొర కెవరు తమ ప్రాణముల నర్పింతురోవారినే ప్రజలు విశేషముగ ప్రేమించి గౌరవించెదరనియు, నుడివియుండిరి. ఈ వాక్యముల నుచ్చరించిన కొలదిసేపటిలోనే, తాము ప్రాణముల గోల్పోవలసియుండునని, విల్సన్ గారు రూపించియుండరు. విల్సన్ గారిహత్య, పాశ్చాత్యపద్ధతులకు నిదర్శన మగుచున్నది. తమ ఉద్దేశము నెరవేరుటకు, అవలంబింపదగిన సాధనములగూర్చి పాశ్చాత్యు లంతగ విచారించుటలేదు. పశుబలమే ఉత్కృష్టసాధనమని వారు నమ్ముటచే, నిట్టియనరములు గలుగుచున్నవి.

శత్రువులను జయించుటకు, ప్రేమయు త్యాగమును, ఫలప్రదములగు సాధనములను సత్యమును, గాంధీమహాత్ముడు ప్రపంచమునకు వెల్లడిజేసెను. సత్య, అహింసామార్గములనుమాత్ర మవలంబించి గమ్యస్థానము జేరవలెనని మహాత్ముడు భారతీయుల నాదేశించెను. భారతీయు లవలంబించెడిమార్గము,

ప్రపంచమునకంతకును మార్గదర్శకమగునని, మహాత్మునికి నమ్మకముగలదు. భారతవర్షపు విజయ మనిన ధర్మమునకు విజయమే. మహాత్ముని యుపదేశము ననుసరించి, భారతీయులు త్యాగ, అహింసా నతముల ననుష్ఠించుచున్నారు. స్వరాజ్యసిద్ధికి ధర్మమునే సాధనముగ నైకొనుచున్నారు. చార్ల న్యమువంకకు బోవక, శాంతముగ మెలగుచున్నా రు. గమ్యస్థానము జేరువరకు, వారివిధముననే ప్రవర్తించుచో ఇతరదేశములు సముతము వీరి మార్గము ననుసరింపకమానవు. రాజకీయ హత్యలును, దుష్టసంగ్రామములును, రూపుమాయ గలవు. ఇట్టిఫలితము చేకూరుటకు, హృదయము పరిపక్వము గావలయును. దృష్టిపథము మార్పుజెందవలెను. చార్లన్యమును ప్రజలు సాధనముగ నంగీకరించి, శాంతిస్థాపనముకొర కెంత ప్రయత్నించినను విజయముగలుగుట దుర్లభము. సర్ హెన్రీ విల్సన్ గారి రాజకీయాభిప్రాయము తెలులున్నను, డెయిలీ మెయిల్ పత్రికా ప్రతినిధితో పాల్గొన్న మాంజే టునుగూర్చియు, తుర్కీ-సమస్యగూర్చియు విల్సన్ గారిటీవల చెలిపిన యభిప్రాయములు, సరసమనియు, నిజసందర్భముల కనుగుణ మనియు, గ్రహింపవచ్చును. వీరి యభిప్రాయములతో దూరదృష్టిగల వారెల్లరును అందు ముఖ్యముగ భారతీయులును ఓకీభవింపగలరు. పాల్గొన్నలో యూధులను, ఆసియామయినరులో గ్రీకులను అభిమానించెడి పద్ధతి మిగుల హానికరమని, విల్సన్ గారు స్పష్టపరచి యుండిరి. అరబ్బులు యూధులను హింసించుకుండుటకు, బ్రిటీషుసైనికులు పాల్గొన్నలోనుండుట యవసరమయ్యెను. బ్రిటీషుసైనికుల అండజూచుకొని యూధులక్కడ నివాస మేర్పరుచుకొనిరి. బ్రిటీషుసైనికులు పాల్గొన్నలోను విడనాడుచో, యూధులును దానిని విడనాడవలసివచ్చును. పాల్గొన్నలో వ్యవహారము నిట్టి సందిగ్ధస్థితిలో నుంచుట భావ్యముగ లేదనియు, పాల్గొన్ననుండి బ్రిటీషువారి సమయమున లేచినచ్చుటయే భావ్య మనియు, విల్సన్ గారు స్పష్టముగ ప్రతిపాదించియుండిరి.

పాల్గొన్ననుండును తుర్కీ-యందును, లాయడు జార్జి గారు తప్పుదోవ ద్రొక్కిరనియు, తుర్కీ-వారిని సమాధానపరుచుకొననియడల పాల్గొన్ననుండుగాని మెసపొటేమియాయందు గాని, హిందూదేశము నందుగాని, శాంతిని నెలకొల్పుటకు వీలుండదనియు, విల్సన్ గారు సూచించిరి. పాల్గొన్నలో 30 లక్షల సవరనులును కాన్స్టాంటినోపిలులో ముప్పదిలక్షల సవరనులును, మెసపొటేమియాలో కోటిసవరనులును ఖర్చుగుచున్నవి. పాల్గొన్నలోను, మెసపొటేమియాలోను మిలిటరీ విజ్ఞు ఎదుర్కొనుచున్నదనియు, లాయడు జార్జి గారు తమ మార్గములను విడనాడనిచో సామ్రాజ్యమునకు భంగము కలుగుననియు, విల్సన్ గారు చెలిపిరి. విల్సన్ గారి మరణమువలన విచారమున మునిగియున్న లాయడు జార్జి ప్రభృతులు, వారొసగిన హితమును విని తుర్కీ-సమస్యను పరిష్కరించెదరా? విల్సన్ గారి యెడ నిజకారవమును చూపుటకు, వారి కిదియే ఫలప్రదమగు మార్గము.

వాక్వాతంత్ర్యము

వాక్వాతంత్ర్యమును తొలగించుటకు, క్రిమి నలు ప్రాసీజరుకోడ్డు 144 శెక్షను నెటుల యుపయోగించున్నారో కనుగొనుచో, నిర్బంధముల తీవ్రత గోచరించును. 144-వ శెక్షను, రాజకీయాందోళనము నాపివైచుట కుపయోగపడునని నిర్ధారణకర్తలు కలనయినను తలచియుండరు. శాంతికి భంగము కలిగించునను మిషతో నెట్టి

యెల్లనయినను ప్రకటింపవచ్చును. ఈమే మేజిస్ట్రేట్లు తెలుపదలచిన నటులనే జరుగెలా, ఆర్డరును రక్షణము ఇందుకొంద పరిణామి. లా, డ్రరు పదములకు వివరీతార్థము సంఘడి. నిని రక్షించుటకుగాను, తీవ్ర నిర్బంధము వింపబడుచున్నది. ప్రత్యేక నిర్బంధ శాసనము బనిలేదు. కాటెటుఅక్కు రద్దయిన నేమి, గ్రుక్కు రద్దయిన నేమి? వీనికన్నను, మా మూట్టుములే ఎక్కుడు బాగుగ నుపయోగమున్నవి. పరిపాలనాపద్ధతి మారవలయును, శాసనములు మారి ప్రయోజనముండుదుపాలనము ప్రజాభిమతముగ జరుగనంత వరకుకుశవిధానము యథేచ్ఛగ నడుచుచునే యు. ఎంతటిమంచి శాసనముల నయినను, వక్రముగ యోగింపవలగును. పండితమదనమోహన మ్యాగారు కొలదికాలముక్రిందివరకు, అధికారి విశ్వాసపాత్రులుగనుండిరి. రాజప్రతినిధి గానాతో తరుచుగ సంప్రతించుచుండిరి. వారి గతయమును రీడింగు ప్రభువుగారు ఒహిరంగములించియుండిరి. హిందూవిశ్వవిద్యాలయము పూరు చేసిన సేవ, యువరాజుగారి మన్ననకు పాముయ్యెను. మాలవ్యాగారిని అన్నిపక్షముల వారు ఎటుల గౌరవించుచున్నారో అందరెరిగిన విషయమే. ఎల్లర ప్రేమను చూరగొనుటకు, మువ్వగారి నిష్కల్మషచారిత్రము, స్వార్థత్యగ్య, సాధువర్తనము, నిరాడంబరజీవితము, పరమ శాసనములతో గూడిన సుగుణపుంజమే ముఖ్య గణము. ఇట్టివారు, మహాత్ముడుపడేశించిన స్వాధికార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు సమర్థులంతమాత్రమున, బాధ్యత లేనివారగుదురా? ల్లరులను పురికొల్పి శాంతికి భంగము కలిగించెడి రగుదురా? మాలవ్యాగారు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును బోధింప మొదలిడగనే అధికారుల సైగమునకు గురియయిరి. వీరి సభలను అధికారులు నిషేధింప మొదలిడిరి. గోరక్షణపురపు జిల్లాలో, గోరక్షణపురమునకు వెలుపల నెక్కడను ఉపన్యసింపగూడదని, జిల్లామేజిస్ట్రేట్లుగారు పండితమాలవ్యాగారికి 144 సెక్షనుక్రింద నిషేధాజ్ఞను పంపిరి. కారణ మేమి? వీరియుపన్యాసములు శాంతికి భంగముకలిగించునను మామూలు కారణమే! అధికారులకు వ్యతిరేకాభిప్రాయములను తెలిపెడివారెల్లరు శాంతికి భంగము కలిగించెడివారగుచున్నారు. అహింసయే మూలాధారమని బోధించుచున్నను, శాంతికి భంగము కలుగునని మేజిస్ట్రేట్లుల యుద్దేశము. మాలవ్యాగారి వంటివారే శాంతికి భంగము కలిగించుచుండ, తక్కుంగల వారి సంగతి జెప్పనేల? ఇట్టి యుత్తరువులు శాసనవిరుద్ధములు గావా? న్యాయవిరుద్ధములుగావా? అత్యంతసహనము గలిగిన మాలవ్యాగారు సయితము, ఇట్టి అవ్యక్తపు టుత్తరువులను సహింపజాలకబోయిరి. ఈ యుత్తరువుల నతిక్రమించుచు మాలవ్యాగారు అయిదు ప్రదేశములందు సభల గావించినటుల అన్వేషియేటెను తంతివార్త దెలుపుచున్నది. ఆత్మగౌరవము గలవారు తీవ్రమగు జన్మస్వాతంత్ర్యనిరోధమునకు ఎంతకాలము కట్టుపడి యుండిగలరు? ప్రజల స్వాతంత్ర్యముల కట్టిపట్టు భంగము కలుగుచున్న సమయమున నయినను, మితవాదులు చలనము జూపరా? నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణమునకు చేయూత నొసగరా? సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి అర్హుణ గావింపరా? తీవ్ర నిర్బంధవిధానము, అన్నిపక్షములవారిని ఏకముఖమునకు దెచ్చుటకు తోడ్పడునని, అది మిగుల ప్రయోజనకారి యగును.

మితవాదులను నిరసించుట
సంయుక్త రాష్ట్రములలోని భూస్వాములు లిబరలుపక్షమువారిని సయితమునిందించుచున్నారు. సంయుక్త రాష్ట్రములలో, సర్. హార్ కోర్టు బట్లరు గారి పరిపాలనము ప్రజలకు రంజకముగ లేదనుట, తెలిసినవిషయమే. ప్రజల స్వాతంత్ర్యములను నిరోధించుటకు వీరవలంబించిన తీవ్రనిర్బంధములు మితవాదులకు సయితము వెగటుగదోచెను. విభజించి పాలింపుడను న్యాయమును, వీరవలంబించి జమిందారులగు భూస్వాములను అభిమానించి రయితులను బాధింపదొడంగిరి. భూస్వాముల ప్రతినిధుల పలుకుబడియు, అధికారమును విస్తరించెను. అయోధ్య బాడుగ బిల్లుగూర్చి ఈమధ్య జరిగిన చర్చను, ప్రజలలో నిండువలన గలిగిన యసంతృప్తిని వివరింపబనిలేదు. లిబరలుపక్షమువారు సయితము, రయితులపక్షమును బూని శాసనసభలో వాదించి విఫలమనోరథులయిరి. సాధారణముగ రాష్ట్రమున కత్యంతమహాంపకారము గావించిన గాని, గవర్నరుల పరిపాలనాకాలమును విస్తరింప జేయవలె నని కోరరు. ప్రజల కయిష్టుడయిన గవర్నరుగారి కాలపరిమితిని విస్తరింపవలెనని కోరుట అసహజము. ప్రజాభీష్టమునకు వ్యతిరేకముగ, సంయుక్త రాష్ట్రములభూస్వాములు గొందరు బట్లరు గారి పరిపాలనాకాలమును విస్తరింపజేయవలె నని కోరుచున్నారు. ఈ ప్రయత్నము లిబరలుపక్షము వారికిగూడ కష్టముగదోచి, వారు దీనిని నిరసించిరి. లిబరలుపక్షమువారి యభిప్రాయక్రకటనము, భూస్వాములకు కొందరులకు ఆగ్రహమును పురికొల్పెను. శాసనసభ్యులగు జిహంగిరాబాద్ రాజుగారు పత్రికల కొకలేఖను పంపుచు, లిబరలుపక్షమువారి చర్యను నిరసించిరి. లిబరలులీగువారు కావించిన తీర్మానములు, ఆక్రమములని, నిందించిరి. వీరు మరియొక సంగతినిగూడ దెలుపుచున్నారు. సర్. హార్ కోర్టు బట్లరుగారు నిర్బంధవిధానము నవలంబించినచో, లిబరలు పక్షపు మంత్రుల యంగీకారము, తోడనే కొనసాగించియుండిరి. అందుచే లిబరలు మంత్రులుగూడ, నిర్బంధవిధానమునకు బాధ్యత వహింపవలసియుండును. ఈ బాధ్యతనుండి మితవాదులు తప్పుకొనజాలరు. మంత్రులుగూడ ప్రభుత్వమునకు భాగస్వాములే. ప్రభుత్వ మంతటిచేరను, ప్రస్తుత నిర్బంధ విధానము కొనసాగుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో, అధికారవర్గముపై మాత్రము బాధ్యతను మోపి మితవాదులు వైదొలగజాలరు. అందుచే, వీరు కేవలము అటునిటు గాక మెలగినంతమాత్రమున లాభము లేదు. సహకారపు బాధ్యతలను వీరు గూడ మోయవలసియుండును. మితవాదులు తమబోధము నికనయినను గ్రహించి నిర్బంధవిధానమును ప్రతిఘటించినగాని, లాభముండదు. భూస్వాములను అడగద్రొక్కుటయే మితవాదుల యుద్దేశమని, జిహంగిరాబాదు రాజుగారు అవనింద మోపుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో ఆకును అందని పోకను పొందనిస్థితిలో లిబరలుపక్షమువారు రెంతకాలము నిలువగలుగుదురో చూడవలయును.

పరాజయము
కామన్సుభయొక్క స్టాండింగుమిటీలో, ఆర్థికసంబంధముగు సవరణవిషయమున, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి రోడిపోయిరి. ఇట్టి పరాజయములు ఒకటివెంట నొకటి గలుగుచుండగ, లాయరుజార్జి ప్రభుత్వమువారు ఎటులెటులో సరిపెట్టుకొని, తమ స్థానమును విజవకుండుట ఆంగ్ల దేశచారిత్రము నందు అనూనముగ నున్నది.

స్థానికవార్తలు

విద్యాభివృద్ధిపన్ను:— మద్రాసు కార్పొరేషను వారు నూదించినటుల విద్యాభివృద్ధిపన్ను వేయుటకు విద్యాభాంగమంత్రిగారు, అందులన విద్యావిషయక చట్టవిధానమును చెడగొట్టుగావునను, దానిమార్పుదేశమును పొడుజేయు గావునను అంగీకరింపలేరి.

స్వాక్రీచ్చిత్తము:— ప్రతిస్వాక్రీచ్చిలోను, 1 మొదలు 4 భాగములలో నిర్ణయించిన ఫారములయందు, ఆచట నియోగింపబడిన మనుష్యులపేర్లను దెల్పుకొనువారి రిజిస్టరు యోజనాకాలోజ సరిగా నుంచవలె నని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానము చేసిరి. ప్రతికోజను పని ప్రారంభించుటకు ముందు రిజిస్టరులో పేర్లను వ్రాయవలయును అది పదిగంటలలో యింక స్పెక్ష్షనుకు తయారుగ నుండవలయును. (ప్రచురణసంఘము)

బదరీనాథ్ యాత్రికులకు పాచ్చరిక:— సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి కిండి ప్రకటనమును జూను 1 వ లేదీని గావించిరి:— ఇదివరలో నీ విషయమై కొన్ని ప్రకటనలు గావించబడిన. ఇప్పుడుగూడ మార్చిలో కర్నములు లేకపోవుటచేత గార్వాలునందు భోజనభాగ్యములు తక్కువై పోయిన నని బదరనాథ్ యాత్రికుల లాభముకొరకు మరల తెలుపడమొనడి. యాత్రోదేశములు తమ యాత్రను మరొకసంవత్సరము మార్చికోనవచ్చును. ఈ పాచ్చరికను త్రోసిపుచ్చి వచ్చువారలు అన్నిములేక మాడవలసివచ్చును. యాత్రికులకు లక్ష్యక బాలలో అపివేయవలసిన యవసరముగూడ నుండవచ్చును. (ప్రకటన సంఘము)

అంతర్జాతీయ కార్మికసంఘము, జెనీవా:— రావుబహదూరు యస్. కే. నుండరాచాల్లగారిని జెనీవా అంతర్జాతీయ కార్మికసంఘమునందు నియమించుటకు నూర్చి కొన్ని అపోహలు యింకను గాన్పించుచున్నవి. అసలవిషయమియ్యది:— అంతర్జాతీయ కార్మికకార్యాలయపు డైరెక్టరుగారు యాదభ్యుప, జెనీవాలో తమ సిబ్బందిలోనికి భారతదేశ్యుని నియమింపవలసినదిగా యిండియా ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రావుబహదూరు యస్. కే. నుండరాచాల్లగారిని యం.పి. నియమించిరి. ఆయన స్వేచ్ఛియిటు పనిని మూత్రమే జేయుచున్నాడు. ఆయన ఖర్చంతయును యూరోపు ప్రయాణీపు ఖర్చును గూడ అంతర్జాతీయ కార్యాలయమువారే భరించెదరు. (ప్రచురణసంఘము)

డాక్టరు ఆనీబెసెంట్

డాక్టరు ఆనీబెసెంట్లుగారు నిన్న ఉదయం సికోను బోటుమెయిలులో వైదాపేట రెయిల్వే స్టేషనులో దిగి అడయాతుకు మోటారులో వెళ్లిరి. వీరిప 'హ్యుయిండియా' ఆఫీసులో తమ భావికర్తవ్యమును నూర్చి మోటారును, ఆస్ట్రేలియాకు వెళ్లకముందు ఒక మార్గము నాలోచించు కొంటినని యా, యిప్పుడు దానినాచరణలో పెట్టెదనని యా విశ్లేషింపబడుచున్నది. వచ్చేసెలలో భారతదేశము వాంఛించుచున్న సాతంత్ర్యస్వ్యమును సమకూర్చుటకు సరియైన మార్గమును నిర్ణయించెదనని ఆయన మాతమును దెల్పెను. ఆ విషయముల గూర్చి హిందూదేశములో వివిధభాగములకు వెళ్లి యుపన్యసింపెద ననియు, ఆయితే వార్తాపత్రికయే యెక్కువ పరిజేయుననియు ఆయనవల్పెను. అందులకు దేశభక్తుల సహకార మావశ్యకము. అందఱును గలసి దేశస్వాతంత్ర్యమునకు పని జేయుదురని, భారతదేశము ప్రపంచములో నొక స్వాతంత్ర్య జాతియగు నుత్కృష్టతను బడయును. ఆమెగారు యిండియాకు తిరిగవచ్చు భాగ్యులుగై గావున మరల తమవాంఛిత కార్యమును ద్విగుడికృతోత్సాహముతో సల్పెదననిచెప్పెను. (వార్తాధ్యక్షులు)

ఇండియన్ రెజిస్ లేటివు ఎన్సంబ్లీ

ప్రభుత్వనియమిత సభ్యుల రాజీనామా
డి. బి. సి. కృష్ణస్వామి రావుగారును, జి. కె. ఎస్. కృపాజీగారును ప్రభుత్వమువారిచే ఇండియన్ రెజిస్ లేటివు ఎన్సంబ్లీకి సభ్యులుగ పేర్కొనబడియుండిరి. వీరిపును తమ సభ్యత్వపదవులకు రాజీనామానిచ్చిరి. స్టేటుకృషినిలు సభ్యులు మా. పి. వి. మేహూగాడు గూడ తమసభ్యత్వమును వదలుకొనిరి.

కెవైస్ రాబర్ట్ కు మాకంట్ సిడ్ని ప్రైఫుస్ బాంకు
(ఆసిస్టెంట్ చారిటీజుల ఆఫీసరు) మొదలగువారు జూన్ 18న,
తేదీని కుర్నూస్ నందు చార్య మొదలగువారి.

దుందుభినామ సలిరం జ్యేష్ఠ బి|| ౧౪, శనివారము

శ్రీరాధానికా; శ్రీనాథునికి దానితోనున్న సంబంధము*

బండారు తమ్మయ్య గారు

(1922 వ జూన్ 17వ తేది తరువాయి)

నీ|| అప్పుడు కాలకుద్ది విమర్శించి మైత్రావరణండు పరాశరనుకుం కిట్టెయ్యె.

గీ|| గార్గ్యధాంతమత మునుకాలకలన శకున మూసుట యది బృహస్పతిమతంబు విశజనవాక్య మరయంక స్థూపతము సర్వసిద్ధాంత వభిజత్తుసమృతమగు|| (ఆ ౩, ప 41)

గీ|| అసురపురములు సాధించె సంధికారి యచర పాథోధి వభిజయించి రమరసరులు దివ్యసింహాసనం బెక్కె దివిజభర్త సిద్ధ మధ్యాహ్న వేళాభిజత్తుండ|| (ఆ ౩, ప 42)

అగస్త్యుడు వ్యాసునితో భాషించు నీపట్టునందుఁ దక్కినపాదము లన్నియుఁ బ్రథమపురుషముగా నుండ "త్వన్మతం చిత్త వైర్మల్యమ్" అనపాదమును "నీమత మెన్నఁగ మనఃప్రసాదపరమ్" అని యేదోవిధముగా మధ్యమపురుష ములోనుంచి తెలిగించుట బాగు గాదని యెంచి శ్రీనాథుఁ డుచితజ్ఞుఁ డగుటచే నాపాదమును దెలుగునేయుట మాని మూల మందలి తక్కిన నాల్గుపదములను గీతపద్యము నాల్గు పాదముల లోను గ్రమముగ వివరించినాఁడు. తరువాత శ్రీరాధానికా రచనములో సందర్భము లిగినపు డీక్లోకార్థమునే జ్ఞాపక ముంచుకొని భీమఖండ పద్యము నందలి మొదటి మూడు పాదములను 1, 2, 4 పాదములుగాఁ గైకొని యందు విడిచిన వ్యాసుతమనుగూర్చి "వ్యాసుతమను మనః ప్రసాదాతీతమను" అని మూడవపాదమును గూర్చినాఁడు. శ్రీరాధానికాము ప్రేమాభిరామ మను సంస్కృతరూపము నను సరించి వ్రాయఁబడినదిని యిదివఱకే చెప్పియుంటిని. మూలగ్రంథ మింతకంటె దొంగతనము. దానిలోఁగూడ రావిపాటి త్రిపు రాంతకుండు స్కాందపురాణమందలి యీసంస్కృతీకమును దొంగిలించి వేసి యుండునయు నదియే శ్రీరాధానికాములో నాంధ్రీకరింపఁబడినదియఁ దగునుట మిక్కిలి యనుచితము గాక మానదు. ప్రేమాభిరామమునకుఁ శ్రీరాధానికాము నరియైన యాంధ్రీకరణము గాక స్వతంత్రానుసరణ మని: "అచంద్రశేఖ రుండు రావిపాటి త్రిపురాంతక దేవుండు కివీశ్వరుం డొసరించిన ప్రేమాభిరామ నాటకంబు ననునరించి శ్రీరాధానికామం బను రూపకంబు తెలుగుబాస రచియించినవాడు" అను నందలి గ్రంథకర్తవాక్యమే సాక్ష్య మిచ్చుచున్నది. తెనుగులో గ్రంథమునకు మాటు చేరు పెట్టుటగూడ నీవిషయమునే ఘోషించును. కావున నభిజనహాస్యం గవి మూలమున లేని పద్యములను స్వత్ర ప్రపద్యములను నీ గ్రంథమునందు గూర్చి యుండునని యూహించుదగియున్నది. శ్రీవీరేశలింగము పంతులుగారు గూడ "ఇంక డెంతవఱకు మూలగ్రంథము ననుసరించినో యెంతరకు స్వకపోతకల్పితముగా విరచించినో తెలియరాదు. శ్రీరాధానికామునందలి కల్గము లనేకములు కవి స్వకపోతకల్పితముగాఁ జేసిన వనియే తోచుచున్నది." అని వ్రాసి యున్నారు.

"గార్గ్యధాంత....." అను పద్యము గూడఁ శ్రీరాధానికాములో సందర్భమును బట్టి శ్రోతగా మార్పఁబడినట్లే గోచరించును. కావున నీ విషయముల నెల్ల నాలోచింప భీమఖండములోని పద్యపాదములే శ్రీరాధానికాములోఁ గైకొనఁబడిన వని యున్న గ్రంథము భీమఖండము తరువాతనే రచింపఁబడినదనియు "గార్గ్యధాంత మునుకాలకలన" అను పద్యమునుబట్టియే నిస్సంశయముగా నెంచవచ్చును.

నీ|| అదే దాదావఃభూమి యపచు నేక్షుండు వాఁడే సుయవించుట పుణ్యవతులు వారె" అనుశ్రీరాధానికామునందలి పద్యమునకు శ్రీరామకృష్ణ కవిగారు పోలికపద్యములుగా గణించిన భీమఖండమునందలి మ|| అదే సంజేద్యము; కోటిపల్లి యదే;

దక్షానామ మన్ కట్టణం బద్యె" (ఆ ౩ ప ౪4)

"నీ|| అదే పట్టిసాన మం దుండు వీరభక్త శ్రీశ్యామియశ్చేద మహాశి" (ఆ ౩, ప ౪5)

అను పద్యములకంటె మిక్కిలి దగ్గఱపోలికలు గల పద్యము కాశీఖండమునందుఁ గలదు. ఈక్రిందిపద్యముఁ జూడఁడు.

నీ|| అదే వియద్వాహిని యదే వచికిర్ణిక యదే కాశీ కభిలకల్పాణరాశి

యదే విధాత్మహాల మనసి వ్రాలినహాలు వాఁడే శ్రీచుత్కాలనటుకరాజు|

పంచతీర్థంబు ప్రణవచక్రతాకృతి వత్సోన్మదరీఫాన మండలమదే

కామేశ్వరుండు వాఁడే సుందేశ్వరుండు వాఁడే వాఁడే వివాహకేశ్వరుండు హరుండు

గీ|| శశకిరీటుండు పార్వతీశ్వరుండు వాఁడే| వాఁడే భృంగీకుఁ డవ్యరేశ్వరుండు వాఁడే|

వాఁడే యహుదాంబుకేశ్వరుండు శివుండు| ధన్యకాస్త్రీశ్వరుండు వాఁడే ధన్యకాధ (కాశీ ౪5 ప 177)

మఱియుఁ గాశీఖండమునందలి కొన్ని పద్యపాదములు మార్పు లేకయును గొలఁదిమార్పులతోడను శ్రీరాధానికాము నందుఁ గానవచ్చుచున్నవి. మచ్చున కీక్రిందిపద్యములఁ జూచునది.

నీ. గొజ్జంగివ్రాచేనె కులికి మేదించిన కమ్మఃస్థురి మేనఁ గలయ నలది. (కాశీ. ఆ ౩, ప 118)

నీ. గొజ్జంగివ్రాచిన గులికి మేదించిన గంగమట్టిలలాటకమునఁ దీర్చి. (శ్రీరా ప 43)

ఉ. కొరరి నసంతకాలమునఁ గోయల శ్రోత్రినభంగి నేద్యె... (కాశీ ఆ ౩, ప 167)

ఉ. కోయల పంచమస్వము శ్రోత్రినభంగి విద్యించి రా మాయణ మాటుకా డనులు..... (శ్రీరా ప 170)

నీ. ఏయింతులకుఁ బుట్టినిల్లు దుద్గాంధోధి మధుకైటభారాతి మడుఁగఁబొన్న (కాశీ ఆ ౩, ప 169)

నీ కద్రూమచాచేమి గారాపుసంతతి నభుకైటభారాతి మడుఁగఁబొన్న. (శ్రీరా. ప 22)

పివలనఁ గాశీఖండము రచింపఁబడినపుడునే శ్రీరాధానికాము రచింపఁబడినవాడ నూహించఁదగియున్నది. కాశీ ఖండము శ్రీ శీ 1425 సవత్సరమున నఁగా శ్రీనాథునికి డెబ్బదియేండ్లప్రాముఖ్యపుడు రచింపఁబడిన దని శ్రీవీరేశలింగము పంతులుగారు నిర్ధారించి యున్నారు. అయితే శ్రీరాధానికాము శ్రీ శీ 1440, 1445 ప్రాంతమున రచింపఁబడినది తోచుచున్నది.

వైవిధ్యమునుబట్టి శ్రీరాధానికాము భీమఖండము తరువాతనే రచింపఁబడినవాడు కనుకగా నుండునని యెంచుచు శ్రీరామకృష్ణకవిగారు గుండులకుఁ గొన్ని విషయములు బాధకము లగునని యాయభిప్రాయము మరల మరలబుచ్చిపట్టు వారి యీక్రిందివాక్యములవలనఁ దోచుచున్నది.

"మఱియు పీఠికాటకములోని వైలి చూడఁగా భీమ ఖండములోని పదబంధముకంటెఁ బట్టుతొమ్మై యభి డధారా పాఠముగలదై యున్నందున దక్షవాత నే వ్రాసెనన్నచోఁ గొన్ని కాగణములవలన నక్కాలము (1450) అంగీకరింతులకు పిలు లేకున్నది. అలియరామరాజుల ముత్రాత యగు సోమభూపాలున కంతక వివాహంబైన శ్రీధరచ్చందమున కల్లభరామని వీధి నాటకములోని దగ్గ "చంచన వి టివో" యను పద్య ముదాహరింపఁబడియున్నది. అందుచే కల్లభరామండు శ్రీనాథుని బాల్య దశలో గొప్పకవి యైయు తెలియుచున్నది.

శ్రీధరుండు తన ఘోరగ్రంథమున కల్లభరామని పద్యమును జేర్చిన మాత్రమున కల్లభరామండు శ్రీనాథుని బాల్యదశనాటికే గొప్పకవియై యుండునని యేల యూహింప వలెనో నాను బోధ కాలేదు. అలియరామరాజులు శ్రీ శీ. 1565 సంవత్సరమున కల్లభరామండు నివాసంబునను. అతని ముత్రాత యంతకుఁ బూర్వము నూతనెట్లు అఁగా శ్రీ శీ 1465 ప్రాంతమునం దున్న వాఁ డనకొన్న నూతనకీ గృతి యిచ్చిన శ్రీధరుండు శ్రీ శీ. 1450 ప్రాంతమున రచింపఁబడిన కల్లభరామని శ్రీరాధానికాములోని పద్యమును జేర్చుటలో నసంగత నేమి యుండునో ప్రాచీనకావ్యముల నుండియే గాని సమ కాలీనులయొక్కయు నిండుకృత్యములయొక్కయుఁ గావ్యములనుండి లక్ష్యములను లక్ష్యఃప్రధానము గైకొనఁగూడదని యేదైన కానున్నదా? శ్రీధరచ్చందమును నేను జూచుట పడలేదు. రామకృష్ణకవిగారు దాహరించిన తత్కృతివతి యగు సోమభూపాలుండు, అలియ రామరాజున కట్టి ముత్రాతయో తెలియరాదు. అలియరామరాజు ముత్రాత (తాతతగడి) అర్చిటి బుక్కరా జయిట్లు మనుచక్రవలనఁ దెలియుచున్నది. ఈ బుక్కరాజు జై మిని భారతి కృతి పతి యగు సాళవగుండ నరసింహరాజులకుఁ గుడిబుజముగా నుండిట్లు రామరాజు మను గ్రంథమునఁగల దెలియుచున్నట్లు శ్రీకొమఱ్ఱజ్ఞాపకములకల్పరావు పంతులుగారు వ్రాసియున్నారు. (మాడుండు. మహమ్మదీయ మహాయుగము పు. 892) అలియ రామరాజులకు సోమభూపాలుండుగూడ ముత్రాతయే యైనయెడల నాతఁ డుబుక్కరాజునకు సాళవగుండ నరసింహరాజులకుఁ దప్పక సమకాలీనుఁ డయి యుండవలెను గదా! వైవిధ్యరతమును నరసింహరాజులకుఁ గృతియిచ్చిన పిల్లలకట్టి వేసవీధుండు తన శృంగార భావంతలములో శ్రీనాథుని జేర్చినపద్య దా కాలమువాడే యగు శ్రీధరుండు శ్రీనాథునికి సమకాలీనుఁ డగు కల్లభరామని పద్యము నుదాహరింపటలో నసంగత నేమియుఁ గానరాదు. కాఁటి శ్రీరాధానికాము శ్రీ శీ 1450 ప్రాంతము ననే రచింపఁబడినది నేను వైసి జెప్పిన దృష్టాంతములవలన నిస్సంశయముగా నంగీరింపవచ్చును.

ఇంక నీ గ్రంథమును రచించినవాడు కల్లభరామండా శ్రీనాథుండా యను విషయమును విచారితము. శ్రీనాథుని సంబంధము లేక కల్లభరామండా గ్రంథమును రచించె నన్నచోఁ దప్పక యాతనికి గ్రంథదోషమము నానింపవలెను. అట్లు గాక గ్రంథము నాతఁడు శ్రీనాథునిచే రచింపించి తన పేరఁ బ్రకటించుకొనె ననిన నది వారియభిప్రాయం గూడ గౌరవ భాజనముగాఁ దొందదు. శ్రీనాథుండు రాజమహేంద్రవరములో యెట్ల యాస్థానములో శ్రీ శీ 1450 ప్రాంతమునఁ జేసినను నప్పడప్పుడు తన జన్మస్థాన మగు పాకనాటికే బోవుచు యుండి యుండును. అందుచే పినుకొండవాసుండును పినకలనే శిష్యత్వా ప్రసరుండు నయిన కల్లభరామనితో నానికి స్నేహబాంధవ్యము లుండియుండును. కల్లభరామని ప్రాధికమునై శ్రీనాథుండు శ్రీరాధానికావరచనమునం దాతనికి దోడయి గ్రంథమునకు వన్నె తెచ్చియుండును. అతయేగాని గ్రంథరచయి శ్రీనాథుండే రచించెనుట సమంజసము కాదు. శ్రీనాథుని యితర గ్రంథములందుఁ గానరాని యప్రప్రయోగములు మున్నగునవి కొన్ని శ్రీరాధానికామునఁ గానవచ్చుటచే నీయభిప్రాయము నకుఁ దోడ్పడఁగలదని తలంచెను.

కల్లభరామం డీగ్రంథము దేశకపద్యములతో మిక్కిలి యతిశయోక్తులతో నభివర్ణింపఁబడినాఁ డనియు కల్లు కర్ణి పం బడిన పితృబు గ్రంథమందు "శ మంత్రశేఖరుండు రావిపాటి త్రిపురాంతక దేవుండు కివీశ్వరుం డొసరించిన ప్రేమాభిరామ నాటకంబు ననునరించి శ్రీరాధానికామునకు రూపకంబు తెనుగు బాస రచియించిన వాడు" అను వాక్యము గన్పట్టుచున్న దనియు నందుచే నీగ్రంథము వ్రాసివాఁడు కల్లభరామండు కాదని స్పష్టముగాఁ జెప్పవచ్చుననియు శ్రీ చిలుకూరి వీరభద్రరావుపంతులుగారు, ఆంధ్రులచరిత్ర మూడవభాగములో వ్రాసియున్నారు.

కాలాచార్యుని పునరుద్ధరణము.

“శ్రీమతే రామానుజాయ నమః. ఆత్మజలారా! ఉప
 నామకమున నే నీ నీనమున నిలవబడవలసి వచ్చింది. అందు
 కలన మిగుల లేది పోవలసి వచ్చునోయో యని సంకోచించు
 చున్నాను. నాకు యిప్పుడు దీనినకు నుండియెవల కత్తెవ్వరు
 లేని నే నుపనామమునకును బ్రహ్మత్వమును తటస్థుడి
 యుండను. అయిన మదనానులో నున్నను బంధులకాశ్రీలన
 నిన్నటి కళ్యాణానామ మెట్లో జరిగిపోవునో యిద్దుది.
 కాని బంధులకాశ్రీని కొంపభారముచే గాల్గొనవలసిన బాధ
 పడుచుండుటచే నాతఁ డీవిమున నుపనామమును మీ
 కలుగజేయవలెను. ఉపనామమునకు గాల్గొనవలసినంత ప్రతి
 బంధము కావనియే నా విశ్వాసము. కాని కొంపభారము కొంత
 ప్రతిబంధమై యుండవచ్చునని తోచుచున్నది. అది నశ్యము
 కుల గొ త నివారణ కార్యముని నా దృష్టమైన నశ్యము.
 సోలకరించిన హేతువుచే నిశ్చయదండజను దగ్గులు కొంపలు
 ప్రలుచుగా నుండక తీరవలెను. కన్న కుంకుమ తోలకరి ప్రాంధ
 మందు కొంప పట్టునో పట్టునో నిర్ధారముగాఁ జెప్పటమీ
 లేదు కాని దగ్గులమును నిర్ధారము పడవలెను. అదగ్గునే
 బెడతలక లని బంధులకాశ్రీని కొండలు పేల్చుచున్నాను.
 వానకా రాజునింపలత దీని మునజుపరుచుచునని చెప్పి,
 కాళాచార్యునింపలత దేవు, యిందంటుపరుచుచునని చెప్పి
 నిన్నటి ప్రపంచమునం దేమి యిమిడియున్న యంత్రప్రక్రియ
 వైక రాజులప్పుడు. తీగ మొగ్గ తొడుగుట, చెట్టు చిగించుట,
 తాయి మదిము ప్రవింపజేయుట, కేలవై గడ్డి మొలచుట,
 యతియూరి పోకి రాచవుడు పుట్టుట, కప్ప బె. బెడలాడుట,
 అంధులకాశ్రీ దిగ్గుట కనుతిత్తమున నిన్నియు నొక్కటే.
 ఇది కాక సర్వవిద్యయైన శృంగారమునకు దోలకరి యా
 రంభముండే యుత్తరమున నా యభిప్రాయము. బ్రహ్మచారి
 యభిప్రాయమును మీరు పరిశోధించువలెను. అందుకే అకే
 కాలము నుండు “శ్రీరామాయణం బరమా గురుశ్రేయోదా” శ్లోకము

క్రీడాభిరామము దిగ్గుట, ములలో పీఠమును నొంపూపము
 గాని క్రీడప్రపంచము కాదు గదా! కల్లభరామునిగూర్చియు
 నాతని పూర్వజగూర్చియుఁ జెప్పబడిన యతిశయోక్తులు
 తర్జనములు నిన్నియు నూత్రిధారుని ప్రస్తావనలొనరి. నూత్రిధా
 రుని ముఖమునఁ జేయబడిన కల్లభము లపుడుచే నివిప్రభువులను
 ములఁ జెప్పబడినవి. అవి యట్లు చెప్పబడుటయే సుమంజసు.
 ఈనాడు గూడ నెందఱు కవులు నూత్రిధారణటీసంభాషణ
 వ్యారమునఁ బ్రభువులనుములఁ దమ్ముఁ దామే కల్లభము
 కొనుటలేదు? కావున నిందువలన గ్రంథమును కల్లభరాయణుడు
 గాక మఱియొకరు రచించి యాతనిపేరఁ బ్రకటించె నన మీ
 లేదు. వైదికెప్పబడిన కారణముల నెల్ల నాలోచింప కల్లభ
 రాయణుడే గ్రంథమును రచించెననియు శ్రీనాథుఁ డాచరి కా
 నిమయునునఁ జాల సహాయుడయి యుండుననియు నేనభిప్రాయ
 పడుచున్నాను. గ్రంథము నంతయు శ్రీనాథుడే వ్రాసి
 కల్లభరాయణునిపేరఁ బ్రకటించె ననన సంభవము దగు కారణ
 ములు కానరావు. భవాళిచే కల్లు చేసెయు. దునని కొందఱుడు
 చేసె!! అట్లయిన గ్రంథము కల్లభరాయణుడే గృతి యిచ్చినఁ
 జాలదా? కృతిపతిత్వమువలన మాత్రము కల్లభరాయణు కీర్తి
 చిరస్థాయియై యాతనికి గౌరవము కలుగ నేరదా? కావున
 నొక కేక శ్రీనాథుడే గ్రంథమునంతయు వ్రాసి నని యంగీకరించినను దానిని కల్లభరాయణునిపేరఁ బ్రక
 టించుటకు గారణము భవాళి యని చెప్పరాదు. శ్రీనాథుడు
 భనలోయందు కాడనియు నాతఁడు గ్రంథములను నిరాంతరము
 నుగా నొనర్చినది భవాళిచే గాదనియు నాతనివై భనలోలత్వ
 వోమము నాలోపించి కొందఱు వ్రాసిన వ్రాత లజ్ఞానుల
 కము లనియు నికముందు సూక్తిముగా వివరింప గలవాడను.
 కావున గ్రంథము నంతయు శ్రీనాథుడే వ్రాసియుండిన దానిని
 కల్లభరాయణుని పేరఁ బ్రకటించుటకు గారణము, కల్లభరాయణు
 డు తాను గృతిపతిగా గాక కృతికర్తగానే యుండుట
 యుక్తమగునా? న మని యెంచి యందు విషయమై ప్రార్థించిన,
 శ్రీనాథుఁ డాచరి యందలి స్వేదాబంధముల కెరియచే
 నట్లొనర్చుటయై యుండునని యూహించు దగియుండును.

చెప్పినవంటనే ఆమధ్య గ్రంథముననే మేము మాన్వే
 సానుం పద క్రీడా పరిణతిజ ప్రేక్షిణీను దదన్” అని
 పేరుపందేశమునందుఁ జెప్పటకు గారణ మైది. “అయ్యా!
 భగవద్విషయక గ్రంథములు చదువుకొన్న మీ కీ ప్రకృతి
 గొడవ లేదుకయ్యా! ప్రపంచజ్ఞాన మున్నవానికిఁ బ్రకృతిపరీక్ష
 కాని ప్రపంచాతీ భార మున్న మీ కెందుకయ్యా! కావున
 మీకుఁ దోచింది శ్రీమో పూర్వాచార్యులఁ బునరా పూర్వా
 చారములఁ గూర్చినా భక్తివిగూర్చినా ప్రపత్తివిగూర్చినా
 చెప్పఁ గోరుచున్నాము. బాగుగా నుండిన నందుము. లేకున్న
 మీ బాధ మాకులేను. మాబాధ మీకు లేదని యొక్కడు సభ
 వారిపక్షమునఁ జరికెను.

కాలాచార్యులు “అదే! అందుల కభ్యంతరమేమి? శ్రీ
 మతే రామానుజాయ - ఏమి కవంతిపాడుము-శ్రీమతే చాలదు
 మఱియొకెము. శ్రీమతే రామానుజాయ నమః. మీయిప్పుడు
 ననుసరించి భక్తివిగూర్చి యెకటి రెడు శ్లోకములు చదివి
 యగ్గము చెప్పెదను. నే నుపనామ మియకే క్షికలవాడను
 గాను. భక్తి యొమిడివిధము లని చెప్పబడింది.

మద్భక్త జన వాక్యలయ పూజాయా చారుమోదనం
 స్వయ వభ్యర్థనం వైక మదధేదభ్యర్థనం
 మత్కథా శ్రవణభక్తి కర్తవ్యం శ్రాంతావిక్రియా
 మమానుష్యం నిర్వృత్యం యచ్చయం నోపకీతి
 భక్తి కర్మవిధానమే యస్మి నేచ్ఛేమి వర్తతే
 కవిశేషో మునిశ్రీమాం న యతిస్సవ పండితః
 తస్మై నేమంతతో గ్రాహ్యం సవ పూజ్యో యథావ్యసా ||

భగవద్భక్తి విట్లున్నది. దీనిలో కల్లభరాయణుడే యని
 మిది విధములైన భక్తి యవ్వరింపకునో వాడు మేల్చుండే
 నను వాడే బ్రాహ్మణోక్తయిడు. బ్రాహ్మణమాతాపితలకు
 బుట్టుట గాని యుపనయవాదిసంస్కార మొందుట గాని
 యూర్ధ్వ తిత్వమంద్రాది భాణ మొనర్చుట కాని వేదాధ్య
 యన మొనర్చుట కాని యజన యజనము లొనర్చుట కాని
 బ్రాహ్మణత్వమున నిశ్చయభిజ్ఞానములు కావు. నిశ్చయమైన
 సంజ్ఞ యొక్కటియేయిచ్చుది. అదియేభక్తి. భక్తికలననే బ్రా
 హ్మణత్వమునఁ శ్రేయఃపలుకవలసి యున్నది. స విశేషంబు.
 అయిదొయిది ఇక సముచిత. వాడే మని, మానవతమును
 ధరించి వ్యాఘ్రావనమునఁ గూరుచుండి కాని పంచాగ్ని యధ్య
 మునఁ కూరుచుండి కాని శలక్రియగ వ్రేలాడికాని జపమొనర్చి
 కాయశ్లేశము లొంది క. దిమూలాదు లావారిచి యారణ్య
 వాని యై యుండుటయే మునిశ్రేయమునకు నిశ్చయలాభము కా
 దు. నిజమైన లక్షణమొక్కటియేయున్నది. అదియే భక్తి. అట్టి
 లక్షణము కలవాడు మహామృదియు డైనను మానియే. మాల
 వాడైనను మానియే. మఱి యేనాతివాడైనను మానియే. సవి
 శ్రేయోమని శ్రీమాంక - అతఁడే శ్రీమతుడు - భండార
 ములఁ బరిమితరీతి భనమున్నవాడు - పరిగ్రహయై భాగ్యము
 గలవాడు పితృభక్తియుత్త లగు కిడ్లలఁజాడు బహువాస
 వాసీజనసంస్కృతుఁ డైనవాడు యథార్థముగ శ్రీమతుడని
 చెప్ప మీలెను. భక్తియున్నవాడే శ్రీమతుడు. సముచిత.
 వాడే యతి- యజ్ఞోపవీతధారి మొర్చి, శిరోమండన మొన
 ర్చునని, కామమందధారియై ప్రణవప మొర్చివాడే
 యతి కాడు. (ఇచ్చట దైవతాదైవత యతుల సంకతియే
 చాలఁ జెప్పి తమ యతులమాట చెప్పలే దెందువలననో యను
 కేటలు) భక్తిగలవాడే యతి. సవ పండితః - వాడే పండి
 తుడు. తర్క వ్యాకరణాది శాస్త్రజ్ఞానము కాని నాటకాల
 లంకారజ్ఞానము కాని వేదార్థజ్ఞానము కాని పండితుని జేయ
 లేవు. భక్తియున్నవానికే పండితవామమున కర్హత యున్నది.
 అట్టివాఁ డేబ్రాహ్మణుడైనను వాడే బ్రాహ్మణుడు. వాడే
 మని. వాడే మోక్షలక్ష్యయుక్తుడు. వాడే యతి. వాడే
 పండితుఁ డని తెలియఁబడినది. ఇది కాక

“నమోద్రా భగవద్భక్తాః విప్రాః భగవత్సామ్యతాః |
 సర్వకర్మభూతే శూద్రాః యోగ్యభక్తా జనాదః ||”
 అని నాయించిన హేతువుచేత నమలలో బ్రాహ్మణాబ్రాహ్మణ
 భేదము లేనేలేదు. భక్తిహీనుడైన బ్రాహ్మణుడే బ్రాహ్మణుడ.
 భక్తియున్నుడైన బ్రాహ్మణుడు బ్రాహ్మణుడు. ప్రజలలో
 నున్న భేదము భక్తాభక్తిభేదము కాని బ్రాహ్మణాబ్రాహ్మణ
 భేదముకాదు. కాదని స్పష్టముగాఁ చెలియఁబడినది. కాంతి లేక
 దాంతి లేక తనకన్నలేక వైరాగ్యములేక సహచారము లేక సార్థ
 పరిత్యాగములేక దైవభక్తిలేక నేను బ్రాహ్మణుడని విజ్ఞప్తి
 జన్మబ్రాహ్మణుడే యథముఁ డనిపించుకొనునప్పుడు కామత్రో
 భబాధ మదమర్శన యుక్తుడై సర్వవేద కర్మమాయుడై స్వత్రే
 యోధిలపియై బ్రాహ్మణునిగా మఁడై ప్రపంచపాఖ్య వాం

భా సరస్వతుడై దైవభక్తి రహితుడై నేను బ్రాహ్మణాధికుఁ
 డని నలె ముగర్వ డున్న జన్మ బ్రాహ్మణేతరుడు మాత్ర
 మధముఁ డనిపించుకొనఁదా? ఇద్దఱుకూడఁ మామముఁ నభములు
 ఇద్దఱుకూడ నొక్కకర్మమువారు. ఒక్కజాతివారు. ఒక్క
 అధికారమువారు ఒక్కగతికే పోకలసివారు. మీని వారు
 నూపి ఁడగుదు. వారిని మీరు నూపి పడగుదు. ఇదికాక-
 శ్లో|| శ్రీమదోపి విహీపాల | కష్టభక్తిబాధికిః | కష్టభక్తి
 విహీనస్త|| యతిశ్రేష్ఠపదాధిపతి|| అని వెద్దల నాయించిన దు.
 ‘భగవద్భక్తి యుక్తుడైన శ్రీపదుడైన ద్విజుని కంటె
 నధికఁడు- భగవద్భక్తి శూన్యుఁ డగు యతియైనను శ్రీపదుని
 కంటె నధముఁడు’ అని విశిష్టముగాఁ చెప్పబడినప్పు డీక
 బ్రాహ్మణుఁ డెవడు? అబ్రాహ్మణుఁ డెవడు? బ్రాహ్మణు
 డబ్రాహ్మణుడు తిట్టుట యందువలన? అబ్రాహ్మణుని
 బ్రాహ్మణుఁడు తిట్టుట యెందువలన? ప్రజ్ఞాహీనతలన -
 పంచార్థజ్ఞాన శూన్యతలన-ప్రల గర్వాతరే ములన- అందు
 వలన భక్తియే ప్రధానము కాని వర్ణవిగ బాధ్యులు ప్రధాన
 ములకావు. అభక్తి యెన్నికథములు ఎరిమిది విధములు. మొద
 టిది-మద్భక్తజనన తస్యైవ; అదేజను దేవుని ముంబములొని
 వారముకదా సోదరులము కదా! ఒకరినొకరు సోదరులనలె
 బ్రేమింతుకొనుచున్నామా? నా యూర్ధ్వపుత్రములు, నీవు
 జెప్పకాయల-నీ కుమారులకు నాకు బెండొట్లు. కేవలము
 నామములు మన కిద్దఱుకూడఁజానుకొనబట్టు. వాడు నీటి
 కానువాఁడు మీకు నయోగప్రభుడు. వాడు వెలనాటి కట్టి
 వాడు - మీకు వేగినాటికన్నాపివాడు తెలివైనది తెనీల్లు
 బోతు-వీడా రావరావిడివాఁకవారి. వాడు సహాదుఁడవీడు
 నిమ్మగుడు. వీడవీక-వాడాధుఁడు. మీకు బ్రాహ్మణుడు.
 వాడబ్రాహ్మణుడు. ఇలాల్లెన్ని చక్కవచ్చును. ఈరీతిగా గొంత
 కాలమునుండి యొకరి నొకరు గాధముగా దూషించుకొను
 చున్నాను. జ్ఞానీనములగు నిరంజనపుత్రు లెల్లు తమలోదామా
 పోరాడినను గజముకొనినను వి విశిష్టములు కాని జ్ఞాన
 యుక్తులగు మన విట్లొకరి నొకరు తిట్టుకొని తొండులను దాత
 లను గూడ నోటికిరాని దుర్వాచ లాడుకొని పూర్వాచార్యుల
 వారిని గూడఁ బంభానుభంభముగ తిట్టుచు మీపె వాత
 వ్రాసికొనుచు వారివై మీ పరాసికొనుచు మీ వారి నడచి
 వైక బ్రహ్మత్వంమచు వారు మీదచి వైక బ్రహ్మత్వంమచు
 మీరేజేయులు దెయింకల లాడుచు. దు నెవల మన జేమి
 తుమాపణ యున్నది.

ఇక చెడఁడి: పూజో యాం చాను మోదన్- దీనిని
 గూర్చి చెప్ప నక్కఱలేదు. మూడవది స్వయ వభ్యర్థనం
 వైక - దీని గూర్చి నాల్గముటలు చెప్పవలసియున్నది. రెంంత
 జుగు బాటున్న కుటుంబములలో దేంతానపు బ్రాహ్మణు
 డొకఁ డుండఁజెప్పును. మనవారు జూలిపెట్టి దైవభాష చెయుం
 చుచున్నాను. మనము జూలిపెట్టి భోజనము చేయుచుంటేమ.
 నిద్రచేయుచుంటేమ. కాలకృత్యములు నిర్వహించుచుంటేమ.
 తుదకు గూలిపెట్టి మట్టుయై గాల్పించుట లేదు. పొడుమున
 బిల్పించుట లేదు. ఇది యన్నియు మనము స్వయముగ, జేసి
 కొనుచున్నాము. స్వయముగఁ జేసికొనఁగిన యాశక్య కృత్య
 ము కాక పోవుటచేతనే కదా దైవభాష జూలిపెట్టి చేయుట
 కలసి వచ్చినది ఎట్లు తగుఁజెప్పెను బాధలేని పనికిమాత్రం తం
 తు కావున నే యట్లు చేయుచున్నాము. మనము మంచిమునై
 బడి చేతులు జోడించుటకు స్వాధీనులు కాక పోయింపుట
 గోవిందా మహాదేవా యనుటకు నోరైన నాస్వగ్గినము కానప్పు
 డు సంతతి దుష్టహబాధదేత మనస్సునకు గానత నిలకడ
 యైన లేనప్పుడు జూలిపెట్టి కాని పెట్టికఁగాని దైవభాషచేయుం
 పవచ్చు నేమో కాని, బహువంతు బోయి భగ్యకుఁ బజో
 డీయ, బహువంతు కాజాలు తీసికొని వచ్చుట కోపిం యుండగా
 గణము గాని యాదిది కల్లభంతు తెప్పి పొడుముచేయుట
 కోపింయిండుగా నుంచుకొన్న వేళ్ళయింటికే బ్రే వాఁ డెవ
 డైన వచ్చు నేమోయని ప్రశ్నమున పీఠ మొలు కాచి
 దాని పెట్టి గుమ్ము నొద్ద మునుఁబడెదినని తెల్లవాటిక
 దాక గనిపెట్టుకొని యుండుటకు గాత్రకేత్తియుండగా, రవంత
 సేపు దేవతారాధన వేసేవై గూరుచుండి పుష్ప మొక్కటి
 పుండరీకాక్షునివై వేయుటకే చేతు లక్కఱకు రాకపోయనా?
 పనికిమాత్రం జూతె తెన్నియై గూయుటకు దెలిపియున్నది
 కాని నారాయణా పరమేశ్వరా యనుటకు నాయుడయే లేక
 పోయినదా? ఇక దీని గూర్చి చాలును. యదర్థ దంధన
 నమ్ అని మఱియొకటి - తాను దైవభాష చేయుచున్నట్లు
 నలుగుఱకుఁ దెలియవలయును. గ్రామస్థులందఱు వచ్చి అక
 యంత భక్తుడు లేడని కొనియాడవలయును. వీరవర్మ వేక
 పేళ్ళకునకుఁ దాను వింజామరము లిచ్చిన ప్లాంప్రతిలో

బెట్టె యతరులతో వేయింపకలయును. తన కేదెవ గోగము
 కచ్చివచ్చు దేవ్యుడే సాధనము చెప్పినో యని నలుగురితో
 జెప్పకొనవచ్చును. గోగ మెంతయైన బట్టచేసి కొనవచ్చును.
 అంతేకాని తాను దేవినరత్రములు చేసినట్లు తెలుగు పత్రి
 కలలోఁ బ్రకటింపఁగలదు యెందులక? తాను బెంచుచున్న
 కుంభపిల్ల తిప్పిపోయినయెడల దప్పు నేయించి వాటింపవచ్చు
 ను. పత్రికలలోఁ బ్రకటింపవచ్చు గాని గోపాలస్వామిక
 దాసు జేయఁబోవు దివారాధనమును గూర్చి బాధ్యుడు మేళ
 మలతో గరపత్రములు పంచివెట్టియట యెంతలక? ఇదేమి!
 నాటకమా - సర్కసా - అడవివృక్షమును బ్రదర్శించుట!
 క్రొత్తపక్షి కృత్రి ప్రారంభమా? తాను భక్తుడని భగవంతుని
 మనులలో నుండినయినా? మనఁబలు కరణముల మనసులో
 నుండవలయునా? భగవంతుని కున్నప్పు డిరువకు లేని పన్ను
 మేమి? ఇతియలకున్న భగవంతునికి తనవృద్ధు లాభమేమి?
 “శ్లో! త్వయి ప్రసన్నమనఃకరణేన త్వయ్య ప్రసన్నే మమ
 కింకులేన రక్తే రుక్తే చవరే వధూవామ్ నిరర్థకః కుంకుమ
 పుత్రభంగః” అను నట్లు సుతుష్టి నొందవలసిన లోకనాథుడు
 సుతుష్టి నొందనపుడు నరులెడల నుత్సాహించిన నేమితిన్న
 దరింపజేయఁవాడు మహాదేవుడు కాని మనమృదు కాదే!
 తేవు నీవు చచ్చి దండధరుని దర్శనములో నిలువఁ బెట్టబడి
 వప్పుడు బాణా సంచాకట్టిన భద్రత్యా కాని, మేళ మొప్పు
 కొనిన మంగలి వెంటకస్వామికాని, యూరేగింపురాత్రి గజ్జె
 కట్టిన యిక్కిసాని కాని, నీవు దైవభక్తుడవని సాక్ష్య మిచ్చి
 తిరగి ఈ దింభము మహాదోషము - భక్తిలేనివాడు లేనట్లే
 ప్రకటించిన యెడల గొంత మంచికీ కాని యున్నట్లు దాసు
 చేసినయెడల భక్తిలేనందు కొక శిక్ష జలవమున కొక శిక్షయు
 సిద్ధింపవా? ఇతఁ డయివారి - మత్సికా శ్రవణభక్తిః -
 ప్రాంతిరీప్యిల నేలము పాడుచున్నారని తెలియఁగఁ బరుగెత్తు
 వాడేకాని భగవతి పురాణము వినుటకు గడపవాడే యీ
 చరికి వచ్చిన వాడెవఁ డున్నాడు. పంచనాథస్వరూప బాళికి
 దల యూహించినవాడే కాని తరుప్పావులూని పాశురమునకు
 శిరఃకంపన మొనర్చి వాడెవఁడు - తిరువార స్వరసేత్రాంగ
 విక్రియా - పరమయూ పరప్రార్థని గుణాను సంధానమున
 స్వరము గద్గదిక నొందవలయును. నేత్రము లానంద బాష్ప
 పూర్ణములై యుండవలయును. దేహము రోహంచాది లక్షణ
 సమన్వితమై యుండవలయును. కూతు రత్తి వారంకిక బోవు
 నప్పుడు గొంతుకలలో గెక్కు కెక్కు మను వాడేకాని
 గోపాలస్వామి వాచానారూఢుడై యింటిముందు బోవునప్పుడు
 కాసులయొనఁ గరిగినవాడెవఁడు. దొంగలువచ్చి యట్లుట్ట దొం
 గిలించుకొని పోయివారిని స్వర్ణమురాగ గొంతుఁ ద్తదితతో
 గేళలు వేసినవాడే కాని, గోపకలు తరించుటకు గోపాలుడు
 వారి నస్త్రము లపహరించి వాడెవఁ గదగలిగినంత వెట్టి
 వాడెవఁడు నున్నాడు? వదిలెగాక వనోన్మత్తి నీయ
 నక్కఱలేనని కర్మనా రిచ్చిన యెఁబెట్టు తీర్పును దెచ్చిన
 స్త్రీడను మొఁముచూచి యానందబాష్పములు విడిచినవాడే
 కాని, శ్లో! సభర్త నిష్ఠాస్థి సచాత్మవేదీ! సభక్తిమాత త్వర్చ
 శారదండే! అంకించనో నన్యగతిశ్చరణ్య! ప్రస్తావనములను
 కరణం ప్రపద్యే” అను శ్లోకమును జదువుచు బాధసాధని
 దప్పనముచేసి నప్పు డానంద బాష్పములను విడిచిన వాడెవ్వ
 డు? “అంగవిక్రియా” యనగ రోమ చర్మాములు - వెనుకబడిన
 కిన్నములతలచుకొన్నప్పు డొడలు జల్లుమునున్నదికాని కప్ప
 ములనుండి కాపాడిన కాపేరి యంగని దలచుకొనినప్పుడు కాదు
 గదా మౌలికవృద్ధి నొడలు పులకరించుచున్నా? లేదు.
 భక్తులారా లేదు. తరువాత - “మమాను సృజం నిత్యమే” పూజా
 నేళ మాత్రము రవంతి నేపు దైవచింత చేయుచు నిరరచేళుడు
 దైవమే లేనట్లు ప్రవర్తించు వా రనేకు లున్నాడు. వ్యాద
 శోధ్య పుండ్రధారణ మొనర్చి-సమర్థులైన శ్రవణీక్ష నాచరించి
 దైవసేవిత ప్రసాద ముగించి - శోభవేషమును ధరించి-సివిలో
 కొద్దుకుఁ బోయి యాధనాత్మ్యముల ప్రసాదించిన యాచార్య
 పురషు లెందలు? పణ్యశ్రీల యింటికి చేరచేసి పంపించి
 భాగవతోత్తము లెందలు? ఇప్పుడు చెప్పిన యెనిమిదివిధములైన
 భక్తికలవాఁ డే జాతివాడైన వాడే పూజ్యుడు - వాడే
 బ్రాహ్మణుడు - వాడేహూని - వాడే శ్రీమంతుడు - వాడే
 యతి-వాడే పండితుడు - ఇది నిశ్చయము. అందువలన బ్రా
 హ్మణు లాగ్రావర్తముననే కాదు. ఆఫ్రికాదేశమున నుండ
 వచ్చును. అమెరికాదేశమున నుండవచ్చును. ఆస్ట్రేలియాదేశ
 మున నుండవచ్చును. భగవద్భక్తి యెచ్చటనున్నదో యచ్చట
 బ్రాహ్మణత్వమున్నది. అది యెచ్చట లేదో యెచ్చట మహీ
 నురత్వములేదు. సరే! దా మనుజుత్వమైన లేదని చెప్పవచ్చును.

భక్తుడు శక్తుడు యెవఁడో వాడు నావలెనే పూజ్యుడౌ
 భగవంతుడు పలికివాడు.
 తన దే తుం తతో గ్రాహ్యం - అని సాయంపంబడి
 నదిఁ అనఁగఁ జెట్టి వాని కీ మువచ్చును. అట్టి వానినుండి గ్రహింప
 వచ్చును. ఏదో చిత్తాన్నముకాదు. చిట్టి గాత్రము కాదు. కుకోడి
 పలాపుకాదు. దేటి కుర్రాడు - కొక్కగొడు గూరుగాయ
 కాదు. చక్రభాగ్యుడు సుధాధికార యుక్తుడు కాన నతని
 కిచ్చునది మహామర్మములు అతని యెద్దముండి గ్రహించునది
 మహామర్మములు. నిష్కంఠముగా జెట్టి వాని కుపదేశింపవచ్చు
 ను. అతనినుండి గ్రహింపవచ్చును. అట్లు జరిగిన జ్ఞానబుద్ధి నెద
 ర్మమున్న దా యని యందుకెనో? పంచమవేదమైన భాతము
 నుండి యొక కథ మంచిచేయుదును.
 శ్లో! కర్మద్వితీయ ప్రసంగ! వేదాధ్యాయా తపోధా!
 తపస్వి భర్తకలశ్చ కాశో నామభాంతః
 అట్టి కాశకండను బ్రాహ్మణుఁ డొక్కవృక్షముకొండ
 బద్ధుఁడనా సీతలైతప మొన్న నుమండగా నొక కొంగ
 యాతని తలపై చట్టవేసెను. అందుపై బ్రాహ్మణుడు కొం
 డిట్లై యాపక్షింకఁ జూడఁగఁ దిప్పమెసాయెను. అట్లు
 భిన్నమైపోవుటకుఁ బ్రకృతి కాత్మరంబంధము కారణ మేదో
 జంఘాలకాత్రి యిహిఁజక చెప్పియున్నాడు. పక్షి బ్రాహ్మణ
 కొంపాన్ని కలిపి భిన్నమైనది. బ్రాహ్మణుఁ డంతఁ దిరుగ
 స్నానముఁచి కలకుద్ధుడై మాధ్యాహ్నిక కృత్యములు నిర్వ
 హించుకొని భిక్షుక బజలు వేసెను. ఒక బ్రాహ్మణుని
 యింటి యొద్దకుఁబోయి నిలువఁబడెను. ఆ యింటి బ్రాహ్మణి
 యా కాశకునిఁ గాంచి స్వామి! ప్రసాదము తెచ్చుచున్నానని
 మఱచివేసికొని లోనికిఁ బోయెను. ఇంతలో నామ భర్తయింటికి
 వచ్చెను. వచ్చిన భర్తను గాంచి వివశమున నాతనికి నమస్క
 రించి స్నానమునకు నీచిచ్చి స్నానానంతరము సుధాధికందన
 మునకుఁ గావలసిన సాయగ్రీంతము నందిచ్చి యట్లుపై వేద
 తార్చనవేసివై ప్రాగ్గులుండి గోఘృతదీపము లమర్చి నీరాజన
 మునకుఁ గర్పూరది సామగ్రిని సిద్ధఁజచి యాతఁడు దేవతా
 రాధన మొనర్చిపిమ్మఱ, నావనికి భోజనమిడి భోజనానంతర
 మునఁ గరపాద ప్రక్షాళనమునకు నీచిచ్చి తమలపాకులు చుట్టి
 యిచ్చి యాతఁడు నిదిందివెచ్చుటఁ గొంత ప్రహేళిక మొక్క
 పక్షిమొనకుంచి గుమ్మములోనికివచ్చి “అయ్యా! త్రిమింపవల
 యును. అలస్యమైనది. నా భర్తగా రింతలో దనుచేసిన కారణ
 మున ననివార్యుడు నీయాలాస్యము జరిగినది. మీకుఁ గలిగించిన
 శ్రమమునకు కున్నంపవలయును.” అని వివక్షయై ప్రార్థించెను.
 అంతఁ నాతఁ డుక్తడై “పతియే దైవం కుడిదో అతిథి పూజ
 నేదానా” (పతియే దైవము కాఁబోలు నేమి. అతిథి పూజ
 యిక్కఱ లేదు) అని యుగ్గిచ్చడై గద్దించెను. అమాటలా
 మహా పతివ్రత విని “నామనా! కొంపమోఁ జరిగినను మీరు
 కొంత సత్వమే పలికినారు. పతి యేదైవము అంతవఱకు నిశ్చ
 యము.
 శ్లో! పత్ని దైతం నార్యాః పతిపూజుః పత్నితః।
 ప్రాదైపి ప్రేమంతిస్సాత్! భర్తః కార్య విశేషతః॥ అని
 తమకంటి పెద్దలు చెప్పిమాటనే వేదవాక్యముగా నెంచి
 శ్రీలమైన మే మాచరించుకొనుచున్నాము. నాయనా! అంత
 త్రిముగఁ జూచెద వెందులకు? నీ క్రూర పీక్షణమున
 భిన్నగుటకు నేకమే శ్రుద్ధి కొక్కఱ నవకొంటివా? యని
 యామె పలికెను. ఆమె మాటలు విని గడగడ
 వడలి “అమ్మా! నేను బాపాత్ముడను నీవు బహు పుణ్యశీలవు
 నీ తపస్సాచర్యమున నీవు కాలక్రమ వేదవికల నున్నావు. నా
 కేమైనఁ దారకమార్గమును బోధిపునని” యామె నా బ్రాహ్మ
 ణుడు ప్రార్థించెను. “నామనా! విముక్త, శ్లో! క్రోధశ్చక్ర
 శ్చక్రీకృతమహాకాంక్షాం ద్విజోత్తమ। యశ్రోధమహాకాత్వ
 జతితదేవా బ్రాహ్మణాన్వయః” అని యామె కొంచెము కలి
 నముగాఁబలికి యామాత్రమునకే యాతఁడెప్పుదివడ నేమోయని
 యెంచి శ్లో! భవాపిచక్రభ్రష్ట స్వాస్థ్యాధ్యయ నిరతశ్చవిః సతు
 తజ్జ్వేభావన్ భర్తాన్ వేత్తితిమేమనః” అని కొంత మృదుల
 ముగాఁ బలికెను. “అందుకొక నన్నుఁ దరింపజేయు సాధ
 నమును బోధింపునని వేడుకొనుచున్నాను” అని తిరుగ నాతఁ
 డా పతివ్రతను ప్రార్థించెను. నావలన నేమగును? భక్త్యా
 ధుఁడను నొక మహాత్ముడున్నాడు. శ్లో! మాతాపితృభ్యాఃకు
 ప్రామ సృత్యవాచిత్యేంద్రియః। మిథియామ వసనే వ్యాధః
త్రగ్గచ్ఛ సృగ్గదంతే యథాకామంద్విజోత్తమ
 వ్యాధః పరమ భర్తాత్మ సతేచ్ఛేద్యతీసంతయాన్” అని యా
 మె పలికెను. ఆమెకు నమస్కరించి యాతఁడు పోవుమండగా
 “అయ్యా! పతియొక్కమాట - నేను బ్రాహ్మణుడనునా! అ

చారకవంతుడను గదా అధికఁడను గదా యను గర్వమును
 బూర్తిగా జంపుకొని సంతతి మాతాపితృ నేవా సంసక్త మానసుఁ
 డగు నాతని కేమాక్షమైన తొందరయఁ గలుగనీయక, యాతని
 గుమ్మరులోఁబడియుండి, యాతనితో నీవు ముంగుగా మాట
 లాడక, యాతనిని బిలువజెనఁ బిలువక, యాతఁడు నిన్ను కలలో
 కించి మాటలాడునప్పుడే నీవు మాటలాడి నీసంగతి యానితకి
 నివేదింపుకొని యానిని సమశుమును గనివెట్టి తత్త్వజ్ఞానము
 నొందుము” అని యా బ్రాహ్మణుఁ డెట్లయినఁ దరింపవలయు నను
 వాంఛచే నాతనియందలికరుణచే దిరుగ నామె పలికెను “అటులే
 యని” యామె యొద్ద నెలవు తీసికొని భగ్యవ్యాధుని యొద్దకుఁ
 బోయి యాతని యధానిష్ఠముగా నేవించి, శ్లో! పంచైతాని
 పరిత్రాణి శిష్టచారేషు నిత్యవా, ఏతస్యచమలేవ్యాధ ప్రబ్ర
 వీనీ యధాతథా” అని ప్రార్థింపఁగ, శ్లో! యజ్ఞంధాం తపో
 వేద సత్త్వం చ ద్విజసత్త్వం పంచైతాని పరిత్రాణి శిష్టచారేషు
 సర్వదా” అని భగ్యవ్యాధుల వా రా బ్రాహ్మణుఁడు సాయం
 చిరి. ఇక్కడఁ గాశకుడు నేర్చుకొన్న గ్రంథున తయఁ జో
 గొట్టుకొన్న సంజేహములన్నియు సంపాదించిన తత్త్వమాగ్ధయం
 తయఁ జెప్పవలయుననియే యున్నది కాని చెప్పట కవకాశము
 లేదు. “భగ్యవ్యాధన్ వాసిలితకుమారు భగ్యసంజేహం శ్రేణ
 మిష్టిత్తుగ్గొండా” (భగ్యవ్యాధుని గుమ్మములోఁబడియుండి
 భగ్యసంజేహములను శేమింపజేసికొనినారు) అని చెప్పబడినది.
 అందువలన బ్రహ్మోపదేశమైన భగవద్గోళదైన పంచముని
 యొద్దనైన నశక్తము పొందవలసింది. పంచముడైన భగవద్భక్తు
 డైనయెడల నాతనికి బ్రహ్మోపదేశము చేయవలసినది. భగవ
 ద్భక్తియే ప్రధానముకాని వర్ణింక నాత్మ్యములు ప్రధానమైనవి
 కావు కావు ముమ్మాటికి గావు.
 “భారతములోనున్న కథలన్నియు సత్యము లనుట కేమి
 యాధార మున్నది? ఎప్పుటిభారతము! ఎప్పుటిఁ భలు వానియందు
 మఃకంఠ ప్రమాణబుద్ధి యుండవలసిఁపని యే మున్నదని” నన
 నాగరకులు కొందఁ జదివేసింపవచ్చును. అయ్యదివేషణమున
 కాధారమున్నను లేవన్నను దానిని నిరకారింపక యంగీకరించును.
 పురాణములలోని పూర్వగాథలవఱకెందులక? ఆపురాణకాల
 మతోఁ బోల్చినప్పుడు మొన్న మొన్నగా భావించవలసిన శ్రీ
 మద్రామానుజులవారి కాలముగా జరిగిన యొకచిక్కినమును మనని
 చేసెదను. మార్చేరునందిగారును బెయన.చిగారును గూడ
 యామునాచార్యుల వారికేప్పులు. పెయన.చిగారు బ్రాహ్మ
 ణుడు. మార్చేరునందిగారు పంచముడు. పెయన.చిగారు
 రామానుజులవారి గురువు-మార్చేరునందిగారి కవసానదేశ సమీ
 పించిన “ఈశ్వరీమునకుఁ బరమగురు భగవానుడగు యామునా
 చార్యులవారికి శేషత్వమొందినది. అట్టి యాదేహమును బ్రకృతి
 సంబంధు లగువారు స్ఫురించుట నాకంగీకారముకాదు. అంగీకరి
 చుకొన్న సేవచేయుటచే వారికి శిష్టమైన యాగాత్రము వారి
 మాహాత్మ్యమునుబట్టి ప్రాకృతికస్వభూము తగులకుండఁ గాపాడు
 కొనవలయునని యూహించుచున్నాను. మీరు బ్రాహ్మణులు
 భాగవతోత్తములు మీఁదుమిక్కిలి దాసునికి సత్వము. దేవర
 వారు దీనుడగు నడియొకి బ్రహ్మమేధ సంస్కారమును గావించి
 తురా” అని పెయన.చిగారికి మార్చేరు నందిగారు వార్త
 సంపిరి. “అభ్యంతర మేమి? మహాభాగ్య మని యా మహాదార
 మనస్కుడగు పెయన.చిగారు పరమాశ్రయమున్న మార్చేరు
 నందిగారిని నేవించి వారికి బ్రహ్మమేధ సంస్కారమును గావించి
 చెను. మార్చేరునందిగారిట్లు చరమవాక్యముగా సాయించి పంజు
 పదించి.
 నాన్ యిన్నవడి యిన్నపడి యిన్నపడి నెయిదాలో,
 నీన్ యిన్నపడి యిన్నపడి యిన్నపడి నే నుంగో” దీని యర్థ
 మే మనఁగా నేను - ఈరీతిగా - ఈరీతిగా - ఈరీతిగా - జేసి
 యుంటి నేని, మీరు - ఈరీతిగా - ఈరీతిగా - ఈరీతిగా - జేయు
 వేడుచున్నాను. ఈరీతిగా నేను జేసినయెడల మీరీతిగా
 జేయవలెను - ఈరీతిగా నేను జేసినయెడల మీరీతిగా జేయ
 వలయును. నేను - ఈరీతిగా జేసినయెడల మీరీతిగా జేయ
 వలయుని క్రమాలంకార సంభర్మముగా మార్చేరునందిగారు
 నెల విచ్చిరి. దీనికి దాస్య మేమనగా - “నేను దైవనామ
 మును స్మరించుచుఁ బ్రాణములు విడిచినయెడల మీరు దశరా
 త్రము లాశౌచముచట్టి కర్మ మాచరింపవలయును. నేనాచార్యు
 లను స్మరించుచుఁ బ్రాణములు విడిచియెడల మూడుదినములు
 మాత్ర మేమైల పట్టికర్మ మాచరింపవలయును. నే నెవ్వని.
 స్మరింపకుండఁ బ్రాణములు విడిచితి నేని మీరేకర్మము కూడ
 నాచరింప నక్కఱలేదు.” మార్చేరు నందిగారి యాయనసా
 నాజ్ఞను శిరమున ధరించి యాయనకు యతిశ్యరార్థమైన చరమ
 కైంకర్య మొనర్చి స్నానమైనఁ జేయక, కత్తములయిన

మూక, తెలియకంటెగారు తిర్వాగాధన మొనర్చుకొని సాపాటు కానిచ్చుకొనెను ఆహాహ! ఇది యెట్టి మహద్భుతాంశమో ఇది కేవలము కల్పితమైన కథ యని యెట్లు చెప్ప నగును. దీనిని నమ్మకపోవుట కిందున నసాధ్యమైన దేమున్నది? అస్వాభావికమైన దేమున్నది? అనుచి-మైన దేమున్నది? అసాధారణమైన దేమున్నది. ఇట్లు ౭ రిగినదనియే నిశ్చయపఱచువలయును. పూర్వగ్రంథములం దామోక్షమైన విశ్వాసములేని యెడల మనోక్మనిషునమైన జీవయాత్ర జరుగునా? నమ్మక పోవుటకుఁ గారణభావమైన నుండవలయునా? పది పండ్రిండు వందల సంవత్సరములందు తరతరముగా వచ్చుచున్న యీపది త్రగాధ పరమాగ్రమైనదే కాని తద్వ్యతిరేక మెంతమాత్రమును గాదు. దీనినిగలన 'నేమి తెలిసికొనఁదగినా? నగఁడు భగవద్భక్తి చేతనే బ్రాహ్మణుఁడగును. భగవద్భక్తి సూక్ష్మతచేతనే బ్రాహ్మణుఁడనిపించుకొనును. స్థిరమైన బ్రాహ్మణత్వ మెవ్వనికిని లేదు. స్థిరమైన బ్రాహ్మణత్వ మంతకంటెలేదు. బ్రాహ్మణుఁడౌటా బ్రాహ్మణుఁడు కావచ్చును అబ్రాహ్మణుఁడు బ్రాహ్మణుఁడు కావచ్చునని మనదెద్దలు చెప్పినారు. నరులమగుటచే మనకు సోదరత్వమే సిద్ధమైనది కాని బ్రాహ్మణా బ్రాహ్మణత్వము కాదు. కావున నిశ్చలమైన భగవద్భక్తిని సంపాదించుకొని యందఱము కూడ బ్రాహ్మణుల మగుదము. అందఱము బ్రాహ్మణులమై నప్పుడు మనకుఁ దగవులే! భగవద్భక్తినిగదలి ప్రపంచంపటులమే యుద్ధతైయిడవల సంఘ బ్రాహ్మణులమే యగుదుము. అప్పుడు కూడ మనకుఁ దగవు లక్కఱలేదు. పుమేశ్వరునందలి భక్తిని సంపాదించుకొని తరింతము.

అర్జునారా! ఇదిగో సాక్షి మదరాసునండి జంఘాల శాస్త్రికి వ్రాసినలేఖ - దీనిని జరుపుమని జంఘాలశాస్త్రి యప్పుడే నాయుద్ధ కంపినాడు.

జంఘాలశాస్త్రికి- సాక్షి యనేక నమస్కారములు. 19 దవ లేదెగల న్యాయదీపికలోఁ జరంజీవిని సాభాగ్యవతి యగు పులకర్తి కవలఁతమ్మగారు వ్రాసిన వ్యాసమును నీవు చూచి యుందువు. ఆంధ్రదేశము లందఱు జూడఁదగిన వ్యాసమది. ఆ వ్యాసమున్న న్యాయదీపికనైన నందఱు సంపాదించుకొని చూడవలయునని నీవు సభలో నాపత్నమున సభ్యులను ప్రార్థింపవలయును. దానిలో సాక్షిపత్యాసముల గూర్చి యేదో విమర్శమున్నదని నీవు భ్రాంతిపడి తొందఁచే నామె వ్యాసమును గూర్చుకొని ఖండితు వేమో యనిభయపడి నీవేగ నీయంత్రమును వ్రాసితిని. నాయనా 'అది విమర్శముకాదు. సాక్షిని దిట్టికొట్టి సాక్షిపత్యాస విమర్శమునునా? తిట్టకుఁడిట్లుగాక వేఱ ప్రత్యుత్తర మేమున్నదని యెంచి నీవునుసోదరిమణిని దిరుగఁబడి మన ముల్కానైన దిట్టెదవేమో నుమా! మగువను దిట్టుట మహాపాతకము నుమా! నననాగరకతా మహాత్మ్యమువలనఁ బురుషులలో 'నేమి శ్రీలలో'నేమి కలిగి మన జాతితత్త్వము భంగపఱచుచున్న దురాచారముల గూర్చి మృదులముగాఁ బలుకుటయే మనవిధి. అందువలనఁ బురుషులు కాని శ్రీలు కాని తిరుగఁబడి తిట్టినఁ దిట్టుదురు గాక! తెఱవలేకుండఁ దిట్టినఁ దిట్టుదురు గాక! తిట్టినప్పుడే మన యుపవ్యాసములు వారి మనస్సునకు బాగుగా నెక్కినవని భావింపవలయును. వారి దురాచారములను వారు తెలిసికొనుచున్నారని నిశ్చయింపవలయును. సామాన్య మనవ్యధర్మముచేతఁ గోపమును బట్టలేక యలుకుచేతఁ దిట్టుదురు. వారి తిట్టకు మన దీవనలే ప్రత్యుత్తరములు. అందులోఁ గాంతామణి - మనసంఘమునకు శ్రీజాతియందన్న యసాధారణ గౌరవమునుబట్టి యధిక భక్తినిబట్టి యామె 'నేమియు ననఁదగదు. భర్తను బరదైవముగ భావించి పూజించుచు నామె చిరకాలము సౌభాగ్యము గనుభవించవలయునని యాశీర్వాదింపవలయును. పండ్రింటి బిడ్డలగు పొత్త ప్రప్రొత్త దొహిత్రపుత్రితో నామె చిరకాలము వర్ధిల్లవలయునని యాశీర్వాదింపవలయును. ఇంతకంటె నిప్పటికి వ్రాయదగిన దేదియు లేదు.

ఇట్లు విన్న విను సాక్షి.

అర్జునారా! ఈ లేఖ యైనది నేను జెప్పఁజగిదియు నైఁది. ఇతఁడెద్దలకు నమస్కరించుట తక్కువేయఁదగినది లేదు. ఆల్బర్ట్ తిరువడిగళే శరణం - ఎంబెరుమానార్ తిరువడిగళే శరణం - జియ్యర్ తిరువడిగళే శరణం - ఆళహియ మనవాళో ననునార్ తిరువడిగళే శరణం.

ఓమ్ కాంతి శాంతి శాంతి.

ఆంధ్ర వేదవ్యాఖ్యానము

ఒక ఆంధ్రుడు.

వేదములు ఈశ్వరునివలె నిత్యములు. ఏలనన ఈశ్వరవాక్కులు గనుక. వాక్కు లెటుల జంతువులకు ఉత్పత్తి మొదలు అన్త్యము వరకు విడువక యుండునో అటులనే ఈశ్వరునికి గల వాక్యములు ఈశ్వరతుల్యనిత్యత్వము గలవి. గాననే "అనాది నిధవాహ్యేషావాగుత్పన్నస్త్వాయంభువా" అని సృరింపంబడుచున్నది. ప్రళయమందెటుల నిత్యత్వ మనుప్రశ్నకు ఋతుధర్మములకు పూలుపండ్లు మున్నగువి ఎటులవాటియంతట నవి కాలములు తప్పక వచ్చునో ఎటుల నిగులేచినవానికి ముందువాటి విద్యావ్యవహారములు జ్ఞప్తికివచ్చునో అటులనే నీవేదములున్న ప్రళయములో ఈశ్వరునియందేయుండి స్పష్టిదశలో నామరూపములయందించుకంటె నైనను దప్పక ఋతుధర్మములవలె బయలువచ్చుచుండును. ఇట్లే వేదమునకు నిత్యత్వము. ఈ యర్థము పరాశరుచేత యాభ్యుప్యతు లింగాని నానారూపాణి పశ్యయే, దృశ్యేనే తానితాన్యేన తథాభావా యుగాదిభు" అని సృరింపబడుచున్నది. ఈవేదమునకు బ్రహ్మజనియను, మేనుగలదు గాననే సృష్టతులందు శబ్ద బ్రహ్మయని పరబ్రహ్మయని విశేషణ విశిష్టము గ వాడఁబడుచున్నవి. అందువలన శబ్దబ్రహ్మ పరబ్రహ్మలకు నామవేధము లేదనియేర్పడుచున్నది. అట్లే ధర్మభేదమున్నుగలుగదు. కాబట్టియే "శబ్ద బ్రహ్మణి నిష్ఠాతః పరబ్రహ్మధిగచ్ఛతి"యని సృష్టిగలదు. ఈ బ్దిబ్రహ్మ సంస్కృతభాషాయముగ నున్నది. దీనియొక్కత ఆర్థమును గనగోరినచో శిక్షావ్యాకరణ ఛందోవ్యోత్పిష నిరుక్తకల్పములు అను వట్టాస్త్రములను సాంగోపాంగముగ జదువవలయును. ఇంతయగాక ఈశాస్త్రములలోనూత్కముగ దెల్పబడి షిరఃగ్రాహ్యమైన యెన్న మిహంసా న్యాయవేదాంత శాస్త్రములు మున్నగువాటిని మిగత శాస్త్రములను పూర్తిగ అధ్యయనము గురుశ్రుశ్రావణవిష్టముగ చేసి వేదార్థమును సదాచార్యునివలన గ్రహించిచో లభ్యపడదగినదేగాని ఇయలోయేది లోపమైనను ఆర్థము తప్పదు. ఆనగా విరుద్ధార్థ స్ఫురించునటుట. అపభ్రమచేసినపుడు మందు ఫలమిచ్చినటులు. ఇట్టి వేదార్థపరిష్కాసము చాలకష్టము గనుక కలియుగమునందు అల్పజ్ఞులకు ఆశక్తులకు దుశ్శక్తమనిదలంచి వేదములు దేశభాషలోనుండిన చాలమందికి నుఖబోధమని దలంచి కల్పాది ద్రవిడభాషయందు వేదముయొక్కముఖ్యతాత్పర్యమును మలభముగబోధించిరి. అదియే ద్రవిడవేదమని దాక్షిణాత్యులచే వాడబడుచున్నది.

ఆ ద్రవిడవేదమును ఎవ్వరు ప్రవర్తించినచో వారే కొన్ని గొప్పపాతులచేత ఆంధ్రదేశమున నవతరించి వేదతాత్పర్యమును ఆంధ్రమునందును ప్రకటించిరి. ఇయ్యది ద్రవిడవేద న్యాయముచేనాంధ్రవేదమనంబరగు. ఇదిచాలామట్టుకు ఆంధ్రదేశవాసులకు ములభముగ భగవద్ద్రుణములను తత్వజ్ఞానమును ఎరుగుటకు చులక నైనమాధ్యమ. సంస్కృత మెంతిక్ష్మమో అంత కన్న నెక్కుడుకష్టముద్రవిడభాష. కాన నాంధ్రులకు ఈరెండుతుల్యకోటి ప్రవిప్లయతే. అట్లుగాక ఇది స్వదేశభాషయని నందున మిక్కిలి చులకనగ జ్ఞానసంపాదనమును చేయగలుగు. దీని వివరమందియను ఈవ్యాఖ్యానావతారిక యందు సహేతుకముగ నుపపాదించబడి యున్నది. ఈగ్రంథమున కింతవఱకు వ్యాఖ్య యేప్పడి యుండలేదు. ఇప్పుడు ఆగ్రంథమునకు శ్రీమాన్ విద్యావరణ్యపంచాన విద్యావాచస్పతి క. వి. రామచంద్రాచార్యులవారు వ్యాఖ్యానమును వ్రాసిరి. అది చాలాఅంశములను బోధించునది గాన చాల విపులమైన గ్రంథమై నెగడుచున్నది. ఇది తత్త్వాభిలాషుల కందఱకు పెక్కు విశేషాంశములను బోధించునది. గనుక నిది శీఘ్రకాలములో యదారుగుభితుల యాదరణము నొంది ప్రచారమునకు వచ్చునట్లుగ్రహించుగాత యని భగవంతునిం ప్రార్థింపుచున్నాఁము.

1-6-1922 తారీఖున నిడదవోలు గ్రామములో వితాల వెంకట్రామాచార్యులుగారి కొమార్తెకు వివాహమహోత్సవము జరిగినది. వరుడు వంగల సుబ్రహ్మణ్యత్వనాగాయణగారు హూణవిద్వంశా బి. ఎ. పూర్వము అయినారు. మఘస్కములు పీటలమీద అంగవస్త్రము రవికల గుడ్డలు బంధువులకు బహుమతులు అన్నివస్త్రములున్నూ శుద్ధకద్దరు బట్టలు వాడవడినవి. విదేశీపు బట్టలు ఆ వివాహములకు మట్టనేలేదు. తిలకు స్వరాజ్యవిధికి వధూవరుల వలన రు 10-0-0 పది రూప్యములు యివ్వబడినవి. అని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

ప్రబోధ గేయము

(శ్రీయుత వెవరుమూడి శేషగిరిరావుగారు).

మరచితిరా మనమహాత్మువాఙ్మధరతసంతతికిదిమానిశమా
అలసతి తగునా ఆంధ్రులకిగతి + తలపర ఘోరకృత
ఘ్నత యని మది
కారాగృహమున ఘనుడువనింపగ + మీరిటు భోగపరా
యలు లగుదురె
గాంధీమహాత్ముని గాంధీయోగిని + గాంధీతపస్విని గాంధీ
దైవమును
కష్టసహిష్ణుత కాసికిపోయెనె + దేశభక్తిపరదేశముజేరనే
కట్టగలేరా ఖద్దరుబట్టల + ఎట్టులస్వరాజ్య మేలేదరయ్యా
ప్రపంచవాసులు పరమభక్తితో + మహాత్ముహిమను
పొగడుట వివరా
కబురులప్రోవులె కార్యమారలా + ఆంధ్రులనడి అప
యశము జనించెనె
దేశభిమానము త్యాగములేదా + దాగ్యమే మేలని తల
చితిరా మది
ఆర్థాటములకు అందరుకెద్దలె + కార్యము తీర్చుకన
పడరెవ్వరు
సారికృపయున్న (నీ అలసత కలుగునె + మరతురె యీ
గతి మహాత్ము నానతి
అగ్రగణ్యులీ ఆంధ్రులనుమమును + పొగడడె గాంధీ
మహాత్ముడు మిమ్ముల
పూర్ణసోదరు శ్రీరత్నమెలగగ + విముఖులె ఆంధ్రులు
వెలవెల బోదురె
కట్టుడుఖద్దరు రాట్టముత్రిప్పుడు + కట్టకుడిప: దేశపుబట్టల
ఆంత్యజాలను దయనాదరింపుడి + ఆర్థ్యులచనుగతి ననుస
రింపుడి
అరిపడ్డగ్రము నడచివేయుడి శ్రీ + వారి చరణంబుల
సాశ్రయింపుడి
దౌర్జన్యంబును దరిజేప్పకుడి + భర్తమాగమునె తలగక
మెలగుడి
భర్తకృతమే తనపతుంబని + మార్కీక్షించును గోపాల
దేవుడు

ఆంగ్లవిరుదములు

భాగ్యవంతులకు ప్రభువిరుదములు

పార్లమెంటునందు సంచలనము
లండను, జూన్ 21:- సార్వభౌమ జన్మవిరుదముల నొసంగు సందర్భమున కొన్ని విమర్శలు బయలుదేరెను. బి. దముల నిమ్మవిధానమును గురించి విచారించి, అనగరమగు మార్పులను నూచించుటకుగాను ప్రభులసభనుండియు ప్రజల సభనుండియు కొంతమంది నొక సంఘముగ నియమింపవలె ననియు నేననుగమనించి బిరుదములియవలెననియు ఒకతిర్మానమును ప్రవేశ పెట్టెదమని పద నైరుగురు సభ్యులు నోటికి నిచ్చిరి.
బిరుదములనొసగు విధానమునుగురించి దేశమునందసంత్సప్తి వ్యాపించు చున్నదని కమాండరులకరు లాన్నునగా రిదినమున కామన్న సభయందు దెలిపినపుడు చాలమంది సభ్యులు అత్యాచారమున గన్పరచిరి.
ఈవిషయమై దేబడిన అనేకప్రశ్నలకు సమాధానమును దెలుపుచు బిరుదములనిచ్చుట సార్వభౌమనిహక్కునియు దానిని గురించి విచారిం చుట య వాంఛని యము గాన విచారణ సంఘమును నియమించుటకు ప్రభుత్వము వారంగీకరింప జాలవని దెలిపెను.
ఈ విషయమున సార్వభౌమని హక్కు ఇదిడి యున్నది. కాన, ప్రధానమంత్రి వేదమును గురించిన విషయమును దిది కొని రాగూడదని కామన్నసభాధ్యక్షుడు దెలిపెను
బిరుదములను ప్రకటించునప్పుడు అట్టివారేమి నేన యొనర్చినదిగూడ దెలుపబడవలెనని యర్థమై పోవ్ దేవిడ్వను గారు నడిపిరి. ఇటీవల నుండియు నట్లే గానించుచుంటిమని చాంబర్లెనుగారు దెలిపిరి. (లేదు లేదని కేకలు)
బిరుదముల నందువారి ప్రవర్తనను గురించి యెట్టి విచారణను గావించుటలేదని యొకరు తెలిపిరి.
ఎప్పుడును ప్రభువిరుదములు భాగ్యవంతులకు మాత్రమే ఈయబడుచుండెనని కలనల్ అప్పే గారు తెలిపిరి. గత పది వత్సరముల బిరుదాశీని పరిక్షించిన యెడల నెట్లు నుడువరని చాంబర్లెనుగారు దెలిపిరి.

సమకాలి కాభిప్రాయములు

ఒక గొప్ప నేరము.

గాంధీ దినము వాడు బొంబాయి సభ కర్తృత్వ వహించి 6 నటరాజుగారు అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమునా లోక విషయమును గమనించుచుండలేదను నేరమును ఆరోపించిరి. బొమ్మిట్లు నిరాకరణోద్యమమును సాగింపజేయు నిమిత్తమై కాంగ్రెసునకు లక్షలకొలది డాలరులను విరాళములుగ నొసగి రను పత్రిక వదలితి కాంగ్రెసు సంఘమువారు వెంటనే ఖండింపలేదని వాచుచున్నది. ఈ యారోపణపై ఆ. భా. కాం. సంఘమువారు, దేశములోని యితర గౌరవములను పాగ్రుల్చి యుండును. ఈ కడంతి యెచ్చటనుండి యుద్ధవినిపించునట నట రాజులు గారు తెలుపలేరే. డయ్యు నేనానిని సమర్థించి ఆతని లాభము కొరకై ద్రవ్యమును వసూలుచేసిన "మార్షింగ్ బోంబ్" పత్రికనుండియే యిది బయలుదేరెనని ఆయన చెప్పిన బాగునందే డిది. దేశములోని నాయకులుగాని, విచక్షణాలవారుగాని యిం గ్గాండు దేశాన్ని పత్రికల యుద్ధపు ప్రాతలను లక్ష్య పెట్టు వారుగాను. వారు వాని నెట్లు ఆదరింపవలెనో, అట్లేచేతురు. ఈ వదలితి రాయితీగల ఇచ్చటికి దెలిపింపుడు మేము దాని నెట్లు గట్టిగ ఖండింపవలెనో, అట్లే ఖండించుటను మాచువలెనె మెం గుదురు. దానిని ఖండింప వలెనట వలన ఆ. భా. కాం. సంఘ మువారిక గొప్పపాదబాటు గావించినట్లు నటరాజుగారు తెల్ప చినచో, ఆయన నందులకై యాత్మేషింప నవసరములేదు. మార్షింగ్ బోంబ్ వ్రాయు ఆసభ్యుల పలుకులను గమనించుటకు ఆ. భా. కాం. సంఘమువారు తలపెట్టెను. నటరాజుగారు చెప్పినట్లే ఆ పరిశీలననాని నెట్లు చూచుచుండు కాలము వృధాసేయ వుండుటయే యుత్తమునని దేశీయులను అంగీకరింతురు గాక — బొంబాయి (కానకల)

ఆంధ్ర ఖద్దరు.

బొంబాయిగర "జి" వార్త కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి యగు సి. వి. సి. శిరముగారు ఇట్లు వ్రాసిరి. బెజవాడ, ఆంధ్ర, కర్నూలుగూర్చి ఎం. ఆర్. అవారి అను విశేషకుడు వ్రాసిన యాత్మేషణలను నేను చదివితిని. బెజవాడ కర్నూలువర్తకము చేయుచుండేది మోసములకు ఆంధ్రకాంగ్రెసు ప్రచారకులను, నాయకులను దూషించి యుపయోగములేదని వా తలంపు. బెజవాడ వర్తకవద్దనుండి వివక్షితలేక కొనవలదని కొన్ని మాసములకు పూర్వమే ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ మువారు స్పష్టముగ హెచ్చరించియుండిరి. ఆ హెచ్చరిక బొం బాయి కాంగ్రెసుసంఘముగూడ ప్రకటింపబడియుండెను. ఆంధ్రదేశమునుండి దిగుమతియ్యబడి కర్నూలువెదల ప్రజ లకు గండహావధికముగ కలుగుచున్నదని నాకు తెలియును. ఆం ధ్రదేశములో నెవరోకొందరు మోసముచేసినంత నే, అచ్చటినుండి వచ్చు కర్నూలకు కల్గిన తలంపరాదు. అదియునుగాక, మో సము కొంత జగగుచ్చుంత మాత్రముననే, ఆంధ్రదేశమునందు విశ్వాసపాత్రులు లేనియు, ఊహింపతగదు. స్వచ్ఛుగుకర్నూలు కావలె ననువానికి సంపాదించి పంపించెదమని ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారికి నకు నమృతము బలుకుచున్నాను. బొంబాయి కాది భాండారమువద్ద విచారణచేయగా తమ దగ్గ రనున్న చూపు స్వచ్ఛమైనదని వారు నిర్ణయించిరి. వారు ఆం ధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమునుండి తెప్పించుకో లేక ఆం ధ్రదేశములోని వర్తకులవద్ద నుండియే తెప్పించుకో, నేను చెప్ప జాలను. కాని యీ కాది భాండారము నందలి సరకులకు బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు సర్టిఫికేటు నొసగి యున్నారు.

ఒకబట్టను చూడగానే అది స్వచ్ఛమైన కర్నూ కాదా యని వెంటనే నిర్ణయించుట యనుభవజ్ఞుల కైనను కష్టమే. భారత యంత్రాలయములు ఇప్పుడు తక్కువ నెంబరు నూలు నుపయోగించు చుండుటచే అబట్టుకొన్ని రాటపురాలు బట్టల కన్న ముదుకవిగ గూడ నున్నవి. ఏది యెట్లున్నను కొంత కాలము వరకు ముదుక వానినే పుచ్చుకొనుచుండిన యుక్త ముగ నుండును. సన్ననినూలు బట్టలను పరిక్షించుట కష్టమగు చున్నది. కర్నూలు సామాన్యముగ "అంగీకరింపబడినట్టి" గాని లేక కాంగ్రెసు సంఘములచే స్థాపింపబడినట్టిగాని భాండారము లందే కొనుట బాగుగనుండును... బొంబాయి కానికలు.

ప్రచురణసంఘ ప్రకటనలు

ఎల్క్విస్ వైరుమెరు

ఈ సంవత్సరము నుండి మద్రాసు ప్రెస్సుస్కూలునం దలి ఎల్క్విస్ వైరుమెరు క్లాసు రెండు తరగతులకు విభజింప బడును: (1) ప్రస్తుతపు మెకానికలు ఇంజనీయరులకు కొరకు అను కరించి మైనరు ఎల్క్విస్ కలు ఇంజనీయరులకు క్లాసు జరుపబడును (2) సాధారణముగ పనివానికి ఎల్క్విస్ వైరుమెరుకు సంబంధించిన విషయములు మరియొక తరగతియందు చెప్పబడును. ఈ తరగతిలో దేశభాషలో విద్య చెప్పబడును. పాఠశాలయందలి ఇతరతరగతుల వలెనే యీ తరగతులకు కూడ ప్రత్యేక పఠన గ్రంథము లుండును. పరీక్షలు జరుగును. పరీక్షలయందు కృతార్థులైన వారికి సర్టిఫికేటు ఇయ్యబడును.

* * * వాక్సి నేషను శానిటరీ ఇన్స్ పెక్టర్లు కలరా ప్యాంటిలో పనిచేయు డిప్యూటీ వాక్సి నేషను ఇన్స్ పెక్టర్లుకు శానిటరీ ఇన్స్ పెక్టర్లుకు పనులనుం దెబ్బలేద ము కలుగుటలేదు. ఇట్లు అనవసరముగ రెండు ప్రత్యేక తర గతు లుండుట ఉచితము కాదని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించి నారు. ఇంక మైన కలరాప్యాంటిలయందు పనిచేయు వారందరు శానిటరీ ఇన్స్ పెక్టర్లని పిలవబడుచుండును. వీరికి ప్రభుత్వమున 60 రూప్యములు జీతమిచ్చబడును. సంవత్సరమునకు 5 రూప్య ముల చొప్పున 150 రూప్యములు పొందువరకు జీతము హెచ్చింపబడుచుండును. కలరా ప్యాంటిలో పనిచేయువారికి ప్రత్యే కముగ నెలకు పది రూప్యములు అలవన్సు ఇయ్యబడును. ఈ ఏర్పాటులు 1922 సంవత్సరము ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనుండి ఆయు నం దుండును.

* * * శానిటరీ డిపార్టుమెంటు

శానిటరీ డిపార్టుమెంటును సంస్కరించు విషయమై చాలాకాలమునుండి స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి ఇండియా ప్రభుత్వ మువారికి ఉత్తరప్రభుత్వములకు జరుగుచున్నవి. సంస్కరణ ముల ననుసరించి ఈ డిపార్టుమెంటు స్థానిక ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనము చేయబడినది. ఈ విషయమై స్థానిక ప్రభుత్వమువారి క్రిం ది ఉత్తరువులను ప్రకటించుచున్నాను.

- (1) ఇంకవీడ ఈ డిపార్టుమెంటు పబ్లిక్ హెల్త్ డిపార్టు మెంటు అని కన్యకానింపబడును. ఉద్యోగులు పబ్లిక్ హెల్త్ డైరెక్టర్ని కన్యకానింపబడుచుండును.
- (2) డిపార్టుమెంటు పరిపాలనము రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు లోబడియుండును. ఇండియాను మెడికలు సర్కిసునకు చేరిన వారు కొంద రుద్యోగులకు నియమింపబడుచుండును. వీరి సంఖ్యను ఇండియాకుంత్రి నిర్ణయించును.
- (3) డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగులలో అన్ని విధముల శ్రే వ్యులు అధికారి పబ్లిక్ హెల్త్ డైరెక్టరుగ నియమింపబడును.
- (4) అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగ పనిచేయునది వి. యం. యస్. అఫీసర్లు డైరెక్టరు శిష్యులువద్ద తమ పేర్లను రిజిస్టరు చేయ వలెను. ప్రభుత్వమువారు ఉద్యోగులను నిర్ణయించెదరు. ఇతర ఉద్యోగులను ప్రభుత్వమువారు సర్దుబాటునలు, పబ్లిక్ హెల్త్ డైరెక్టరు గార్ల సలహాలను పొంది నియమించెదరు.
- (5) అసిస్టెంటు డైరెక్టరు 5 సంవత్సరములు మొదటితర గతి హెల్త్ అఫీసర్లకు పనిచేసి యుండవలెను. పబ్లిక్ హెల్త్ సంఘ (టిటిఫు డిప్యూట్) పొందనివారు 9 నెలలు ఇంక్లాండు లో శిక్షపొంది డిప్యూట్ పొందవలెను.
- (6) ఉద్యోగులందరు ఒక దేశభాష నేర్చుకొనవలెను. ఉద్యోగులకు పింఛను లియ్యబడును. రెండుసంవత్సరములు ప్రా బేషన్లుగ పనిచేయవలెను.
- (7) అసిస్టెంటు డైరెక్టర్లకు ప్రభుత్వమున 800 రూప్యము లు జీతమిచ్చబడును. నెలకు 50 రూప్యములచొప్పున 1200 రూప్యములవరకు జీతములు హెచ్చింపబడుచుండును. ఇతర ఉద్యోగులకు సంబంధించిన లీవు పెన్షను నిబంధనలు ఈ సర్వీసు పట్లగూడ అనువర్తించును.
- (8) వీరు ఉద్యోగమునకు దున్నంత కాలము ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు చేయగూడదు - (ప్రభుత్వపు టుత్తరువు)

* * * కావేరి తగదా ఇటీవల గౌ. కె. శ్రీనివాసయ్యంగారు మైసూరుకు వెళ్లి యుండిరి. మైసూరు చిఫ్ ఇంజనీయరు కడయ్య, మద్రాసు

సైమలు ఇరిగేషను ఇంజనీయరు మంగున గార్లతో కలసి మట్లా డిరి. దివాను ఎ. ఆర్. బ. గారితోగూడ కలసి మట్లాడిరి. శివసముద్రమునందలి కావేరి పనరు స్టేషను కన్స్ట్రక్షన్ బాడ్ కట్ట మున్నగు ప్రదేశములను చూచినవ్వెను. ఇందుకల్ల యీసమయ్య శ్రీధుకాలములో పరిస్థానమును నవి తెలియుచున్నది. గౌ. కె. శ్రీనివాసయ్యంగారు మైసూరు మహారాజుగారి అతిథిగ నుండిరి. ఒక వర్గాయము మహా రాజు గారిని కూడ సందర్శించిరి.

జి మా ఆ యి లు సర్వరోగ నివారిణి. ఇందుకల్ల జ్వరము, దగ్గు, పీత్తము, గొంతునొప్పి, కలరా, యిన్ ఫ్లుయెంజి, పల్లు నొప్పి, ఒడలు నొప్పులు యింకా యితర వ్యాధులకున్ను, ఉపయోగము. వెల బుడ్డి 1-కి రు 0-6-0 డెను 1-కి రు 2-12-0 గ్రాము 1-కి రు 80-0-0 ఆర్డరుతో అడ్వాన్సు పంపించవలయును. 8 గ్రాములు ఒకేదాకా తీయువారికి రైలుచార్జి ప్యాకింగు కర్కులు యివాం. మా యొక్క బామా ఆయలు లక్ష్య ప్రాండు అడ్రసు చాచి తీయవలెను. అమర్ చెందు, సోబా చెందు యింగ్లీషుచెందు పలకరితు ఉద్దేశి వ్యాపారస్థులు. నెం 88, నైపువాయనిపీథి, మదరాసు

కుష్టు, బొల్లి, ప్షియ, మధుమే హము, పురాణ నవాయి, నెగ, మూర్చ, వెర్రి, మూలశంఖ, స్త్రీ రోగము పక్షవాతము మొదలగు నవి పూచీపైని కుదర్చబడును

గుణమిచ్చిన మొదటే నొమ్మిచ్చుట అపురూపములగు ఓషధుల మహాత్మ్యములు పర్యత వాసు లగు కోడులు వర్గెరాలకే తెలియును. వారలే వాటిని వాడు చున్నారు. వాటిని వారివద్ద మిగుల శ్రమపడి కొన్ని ఆపాయ ములకు లోనై నేర్చుకొని, పరిశోధించి, ప్రయోగించుచున్నాము. మాదగ్గరనుండి ఔషధము నేనించు రోగులు వారికి గుణము కనుపించినకొలది వాయిదాలపైని సామ్యు ఇయ్యకచ్చును. అట్టివారుగుణము కనుపించక పూర్వముగాని, రోగము కుదర నచ్చునని నమ్మకము పుట్టక పూర్వముగాని సామ్యుమియు నియ్య నవసరములేదు. ఉత్తర ప్రభుత్వ మూలముగ సహితము చికిత్స చేయబడును. అట్టివారికి ఔషధములు వి. పి. గా పంపబడును. (3222) వి. ఎమ్. రాజా. ధ్వానుకుమ్మలనాలయము } దీర్ఘ వ్యాధులకును నైన భీమునిపట్టణము. } ఆయుర్వేద వైద్యులు.

ముహం! యిహం!! 60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దానుగారి నుఖజీవిత రహస్యపుస్తకము ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువలింకాసము వకు వ్రాయవలెను. (3395) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను. The swasthya Sahaya Pharmacy, 20-2 Harrison Road, Calcutta.

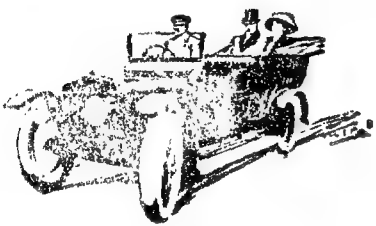
గొప్ప తగ్గుదల? జాతకరత్నము అభిరమి? PART I జన్మవత్సరము పుట్టినతేదీ జేత మున్నగునవి లేకయే సరిక త్వర ఫలితములను క్యారెక్టరు రీడింగుతో సహా యెన్ని సంక త్వరములకైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే తమంత తాము వ్రాసికొనగలరు ధనము, సంతానము అయిన రాశిగ్రహము మున్నగు వ్యాదభావములతో మీ మీ జాతక ములను మీ రే వ్రాసికొనవలెను. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. వీరివెల రు 2-0-0, నెలొప్పులలోగా కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే (164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖరీకొట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

కావలెను

కృష్ణాజిల్లా, గుడివాడతాలూకా, యలకుర్రు గ్రామమునందు గల మధ్యమతరగతి జాతీయ పాఠశాలకు ఆధ్యాపక భాషలును మంచి ప్రవేశము గలిగి జాతీయవిద్యాభిమానముగల ప్రధానోపాధ్యాయుడు గావలయును. వరభాషలును గుణగణములను వేతనమును దెలుపుచు స్వీకరించి చిరునామాను వెంటనే పంపవలయును.

కా. నాగేశ్వరరావు,
7. తంబుకెట్టికి, మద్రాసు

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. భోజనమునకు నెల 1-కి రూ 16 లు చొప్పున కట్టించవలెను. (11) GALLEY'S MOTOR INSTITUTE. Post Box No. 1001, Kilpauk Madras.

పురాణోపాసన సంగ్రహము

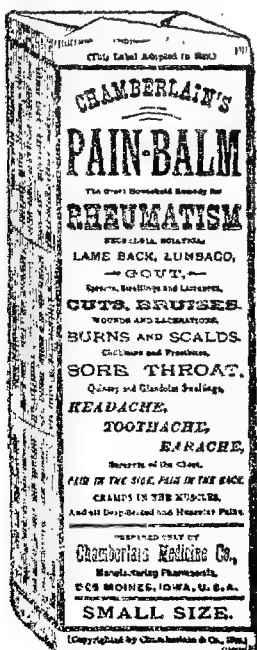
ఇనాపరముల విషయము 840 ప్రధానాంశముల గురించి 18 పురాణములు, ఇతిహాసములు, భగవద్గీత మొదలగు గ్రంథములనుండి ఒకేచోటి ఎత్తి వ్రాయబడినది:—
కేల పోస్టుఫీసులు గాక రు 1-8-0
బుక్-పబ్లిషింగ్ తిరుమల వెంకటాచార్యులు
ఈ. రంగాచార్యులు.
పాఠశాసన్న కేట, మచిలీపట్నం, (కృష్ణా జిల్లా)

నోటీసు (170)

“రత్న సామానుల వేలం నోటీసు,
బందరు నాదకు రోడ్డుమీద నున్న మార్కెట్ సుమిల్లు వద్దను 25-6-1922 తేదినయున్న ఆ మరుదినమున యున్న శీమకములాలు అనగా రవ్వలు వగైరాలు గల వ్రంగరములు. దుగ్గులు జతలు వగయిరాలు 40 వస్తువులు వేలం వేయబడును.”

ఇట్లు

“మా కేటి లక్ష్మీరెసిడెన్సీరావు సాహుకారు”

చేంబరెన్ గారి వెయిన్ పామ్

వాత నెప్పులు, నడుము రొప్పి, కానినగాయములు, తలనొప్పి, పండ్ల నొప్పి, నరుకులు, చెబ్బలు మున్నగునవి దీని వలన తప్పక గుణ మగును.
అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును. (1)

జాబులు

ఉపాధ్యాయుల కొరక నవి

ఆంధ్రప్రదేశ్ నందు యుపాధ్యాయులందరు కలిసి ఒక సంఘముగా నేర్పడి తమ యార్థిక సమస్యను పరిష్కరించు కొనటకు గాను లోగడ బెజవాడయందు జరిగిన విద్యావిషయక మహాసభయందు నిరూపించబడిన నూతనముల మీద చూచి యుండవచ్చును. కాని ఇదరు విషయమై యుపాధ్యాయులెవ్వరు ఆలోచించినట్లు కన్పింపదు. కావున ఇదరు నూతనము లొక యుపాధ్యాయులకు విన్నవించుచుంటిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ నందు కంఠకుగాని, లేక కొన్ని జిల్లాలకుగాని ఒక యుపాధ్యాయ సంఘము ఉండవలెను. ఇదరు సంఘములో ఆధునికము 500 మెంబర్లుండవలెను. ఇదరు సంఘము గవర్నమెంటు ఆర్డర్లందరినీ పాటించును. ప్రతి మెంబరుకు రెండు కొరపాటయిన తమ జీతములో నవసరించి 1 రూపాయకేరెండు లేక మూడు వైసలవరకు చెల్లి పుండవలెను. ప్రతి నెలకును సుమారు వెయ్యి రూపాయలు కచ్చయించుటకు బాధవలెను. అట్లు చెల్లించుటకుల వచ్చెడు ధనము ఉపాధ్యాయుల కందరికిని చెందియుండును. మొదటి మూడు సంవత్సరములకు సదరు ద్రవ్యమునుండి మెంబర్లుకు ఎట్టి సహాయమును చేయుటకు పిలువరాదు. తాము చెల్లించిన సాయము మాత్రము తిరిగి యిచ్చెదరు. వై ఏర్పాటుయిన మొదట మూడు సంవత్సరములలో నెలకు ఆధునికము వేయి రూపాయల చొప్పున రు 36,000 రూపాయలు సంఘముకొరకుండి పని ప్రారంభించును. ఇదరు మొత్తమునుండి యుపాధ్యాయుల కటుంబ పోషణార్థమై కొంత ద్రవ్యసహాయమును ఒకేసారి కాని లేక నెలకొంతయినీ గాని యిచ్చవలెను. ఎంత మొత్తమిచ్చునదియు వారి కటుంబములయొక్క స్థితినిబట్టియు, సదరు సంఘమునకు కెల్లించిన మొత్తమును బట్టియు, ఆ సంవత్సరము నియ్యవలసిన ద్రవ్యసహాయమును బట్టియు నిరూపించబడును విశిష్టములలో సహాయము చేయునదియు వెనుక నిర్ణయించు కొనవచ్చును.

దైవిక కాజిక కారణములవలనగా, కొంతకాలము అనగా సుమారు 15, లేక 20 సంవత్సరముల పనిచేసి ఆ సవర్గతలన మూలముగా ద్రవ్యసహాయము ఒకడగును. వై యధిక కారులనుండి బలవంతముగ కట్టు ట్టి తీసు కొంటు నీచేస్తున్నట్లు కూడవలసి యున్నది యూరోపియన్ దేశములో ఖర్చుపెట్ట బడుచుండును. ఇదరు సందర్భములు సంఘము విచారించి నిరూపించును.

నిమమోలు సీతారామయ్య

అస్పృశ్యతా నివారణ

ఈ కేల 17 వ తేది సాయంత్ర మారుగంటలకు, నల్లపల్లి గ్రామ స్థులగు, బ్రహ్మశ్రీ బాబీ కృష్ణారావు దియ్యది యల్ హైకోర్టు కేసుగారి పురోహితముగ నున్న జాతీయ కలలో దృఢపరిచిన గుణ కర్మ స్వభావముచే, త్రిత్రయముగా భావించి దగిట్టియు, ప్రస్తుతము యెస్. జి. యెస్. లై ల్యోలో మొదటి తరగతి గాదు వైద్యగీగా జీవనము గడుపుచు జన్మ శ్రేణిమని జిట్టిగుచు, కర్మముందు అస్పృశ్యులను వారల కంటె సభముగా నుండువారలకు గుణపాతముగ నుండుటకు కర్మ ప్రధాన మను వార్యక్తిని సాధకపతము వానివలె తన పవిత్ర జీవనముతో ననేక ఉదారవంతుల వృద్ధమును వాక్కించుచు, తనవలె పవిత్రవర్తియందు తన బంధువు కొమార్తెయగు చి. శకుంతలాదేవిని దైవికపద్ధతిలో చి. శేషయ్య వివాహ మాడినందున, వాహ్యాంశపరచిన వాత్సర్యముల వారలలోను వివాహ పవిత్రతను గ్రహించుట కంతయు అవకాశము లభించుటయేగాక, పూర్వ మీ భరతవర్షమున ఇట్టివేదోక్తివాదములే జరుగుచుండె నన ప్రామాణియ మనవూర్వకముగా వధూవతుల వాక్కింపించుచు, అహ! కృష్ణారావుగారు జన్మ చేతను కర్మచేతను బ్రాహ్మణుడయ్యెను, స్వాధ్యాయముచే తన మన భవముల యెల్లప్పుడు ఇతరుల యభివృద్ధి కల్పించుచు నోటినుండి ‘అత్త వత్సవ్య భూతాని’ యని శిష్యుల పరహింసయే జీవనముగా గడుపువారల కిట్టివారే మార్గదర్శకులని ప్రశంసించుచుండగ, కీర్తి ప్రసిద్ధులను వైశాము కారేజి ఇగ్గి సుప్రభాతమునకు క్రిమాన్ : ల్లికరు ఎం. ఎ. ఎల్. ఎల్. వి. గారి సహాయముతో వేదోక్తముగా భుక్తకార్యము ముగించిరి.

వధూవతులు కర్మవస్త్రములతో వివాహమంటపము ప్రవేశించి సప్తమి కలిగిన యానందమునకు మేళయూడెను; చి. శేషయ్యగారి స్నేహితులను, భిక్షువస్త్రములనే కాను

కలుగా నర్పించిరి. మా పట్టణములో పురోహితులుగా భ్యాతి గాంచిన చెల్లెళ్ళ మొదలగు బ్రాహ్మణోద్దములన్న వివాహముల జూడ నుండెంచి కౌన్సెలమంబరము కన్నులగించి నందున కంతయు వందనీయులు. అనేక యువారవంతుల యాగమముచే వివాహమంటపమునకు గలిగిన శోభ వ్యవస్థ తీరియు, వధూవతులను తాము స్వయముగా ముగించవలసిన వివాహ సంబంధమును ప్రశ్నిత్తియు పురోహితులకే వదలక అనగమైన వేదచారములు సుదగ్గరుసారముగ నుచ్చరించిరి. స్థలము చాలకున్నను, శ్రమకునక విద్యాధికు లెందరో నిలుచుండియే/తమ వార్షికును సమజించిరి. కార్యానంతరము, ఇష్ట మిత్రులందఱును నూతనదండతులతో సహపండ్తి భోజనము గావించిరి. అన్ని భారములు తామే వహించి తమ స్వప్రపంచమున ఎల్లప్పుడు ఎన్నియో సంతోషముల గావించుచున్నందుకు వారి వాక్కింపించుటకై నా వృద్ధయ పూర్వకముగా ఈశ్వరుని ప్రార్థించు చున్నాడను.

ఎస్. కృష్ణారావు

విద్యను వెదజల్లు తెలుగు?

దేశమునందంతటను విద్యను వెదజల్లుటకు నే నోకమాగ్గమును నూచించెదను. అది యెంతవరకు ఆచరణ యోగ్యమో పరిశీలింపుడు. ప్రయోగవిద్య యచితముగ దేశమునందు వ్యాపింపజేయుటకు గవర్నమెంటు తాలూకా బోర్డులకును, మ్యూనిసిపల్ లోకల్ బోర్డులకును చేయుత నొసగుటకు ప్రయత్నించునని తోచును. ప్రెయిమరీ విద్య కేర్పరచుకొనుమున విద్యగ్రహింపటంబుకొనుటకు పిలువేడు. ప్రెయిమరీ విద్య కేర్పరచుకే అనేక సంవత్సరములు బట్టును. మరియు 10 సంవత్సరముల కయస్సుకు మించిన యువకులకు విద్య గరువ వాశ్యకతలేదా? విద్యాలయముల నెలకొల్పి విద్య రుపుటకు యత్నించుట సామాన్యవిషయముగాదు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో అనగా ద్రవ్యపరిమితి ఖర్చుపెట్టి విద్యగరపుటకు ఆ పరిమితి ద్రవ్యము గవర్నమెంటు లేదను చున్నప్పుడు ఒకసూక్ష్మము స్థాపించి దానిని నిలుపుకొనుట చాలకష్టము గవర్నమెంటు న్యూ క్లబ్బు ప్రయత్నముగూర్చున్నయను శోధో రేపో కట్టికట్టబడవలెను. కొంతకాలమువరకు ఉపాధ్యాయుల కిగించియు, అధిక జీతముల నొసగు యుపాధ్యాయులను కిగించి తక్కువ జీతములకు అనధములే ని యుపాధ్యాయుల కేర్పరచి తమ న్యూ క్లబ్బు సాగింపవచ్చును. అంతిమాశ్రమన అధిక సమస్య పరిష్కారము కానేరదు. గవర్నమెంటు న్యూ క్లబ్బు నందు సహితము ఉపాధ్యాయుల జీతములు కిగించుటకు యత్నించుచుండిరి.

అట్టిస్థితిలో విద్యను గరపుటకు ఒక్కటే మార్గముగలదు అది యేదన ఉపన్యాసకుల నేర్పరచి సమ ప్రవిద్యను ప్రజలకు కేర్పరచుండుట- ప్రతి రినిన్యూ ఫిర్యాకును అనగా 20 లేక 30 గ్రామములకు ఒక ఉపన్యాసకుని నియమింపవలెను. గ్రామమునకు సంవత్సరమునకు రు 30 లు కరుమాను స్థిరముగ వచ్చుచుండుటలు ఏర్పాటు కావలెను. బాలరకును యాచకులకును వృద్ధులకును ఉచితముగా సమ ప్రకాశములు నేర్పరచుండ్తపుడు 30 రూపాయలు ఏర్పాడు ధులు నిచ్చుటకు వెనడియరని వాద్యవస్త్రము. అంతిమాశ్రమ యయ్యలేనియెడల విద్యకు గాను యకరమునకు యింతయని పెన్ను విధించిన చెల్లించుటకు నిర్దేశ ము దురా? తాము చెల్లించుచుండిన పన్నులమొత్తమునుండి ప్రాథమికవిద్య సుచితముగ గవర్నమెంటు గరపవలెను. గ్రామములు సాగునకు వైనిరూపి పడిన చందాలను కెల్లించి ఉన్నతవిద్యను నేర్పుకొనవలెను. ప్రాథమికవిద్యకు గాను పెన్నును విధించుటకు చట్టముగలదు. సదరుచట్టము ననుసరించి పెన్నులు విధించినను సదరు దనపు మొత్తము ప్రస్తుతము ఉపాధ్యాయుల వేతనముల హెచ్చించుట కయ్యెడు భిక్షువుల సరిపోవును. అట్టిస్థితిలో గ్రామములమీద పెన్నుల విధించి గ్రామములలో పాఠశాలల నేర్పరచుండుట యెట్టిరాజునితి! వివిధగ్రము.

కావున బెజవాడలో జరిగిన కృష్ణాజిల్లా విద్యావిషయక మహాసభలో ప్రతివిన్యూ ఫిర్యాకును ఒక ఉపన్యాసకుని నేర్పరచి విద్యను విరజిమ్మునటుల గవర్నమెంటుకు దీర్ఘమును బంపియుండిరి. అధికభయముచే గవర్నమెంటు ఇదరు సలహాను త్రోసిపుచ్చవచ్చును. కాని దేశములో కొందరికాలములో అజ్ఞానమును దేశమునుండి తొలగింపుటకు గట్టిప్రయత్నములు చేసి తీరవలెను.

ఇదరు వై ఏర్పాటువిషయమై సలహా కావలసి యెడల గాని, ఇదరు ఏర్పాటును అమలులో తెల్లకొనుటకు ఏర్పాటుమైన సిద్ధముగ నుండినగాని వాకు తెలియజేసినయెడల సలహా నొసగుటయేగాక కార్యరూపమున గూడ మాపింపుటకు సిద్ధముగ నుండిరి.

నిమమోలు సీతారామయ్య

రాజమహేంద్రవర జాతీయ విద్యాలయము

ఇటీవల ఈ విద్యాలయమున కొన్ని క్రొత్త తరగతుల నేర్పరచు కొంత పునర్నిర్మాణము జరిగిన తరువాత ఒక సంవత్సరము కాలము ముగిసింది. కాని మాయాశ్రయ మంతయు సమగ్రముగ నెరవేరిన దని చెప్పటకు సామాన్య కాలము. విద్యా విధాన, నిర్మాణ యంత్రము, విద్యాలయ కార్యవ్యవహారములందేమి కొన్ని లోటుపాట్లకు లోబడినవి చెప్పక తప్పదు. అయినను ధనవిషయమై ఉన్నంతలో యోగ్యులకు లోటును రానియ్యక ధర్మకాతల ద్వారా ధనము యెప్పుటి దక్కకు సమకూర్చి యిచ్చి వర్తకసంఘము వారి యుదారతయొ, మిక్కిలి శ్రమ కొన్ని అంగడి యంగడి పోయి పోగుపడిన ధనమును వసూలుచేయు బాధ్యతను వహించి పనిచేసిన విద్యాలయ సంఘ సంయుక్త కార్యదర్శి శాస్త్రి అప్పక నువ్వుగావు గారి దిక్షాభివృద్ధి సుప్రసన్నములు. ఆత సంవత్సరము ఈవిద్యాలయమున అగలంబించిన వలన వచ్చిన విద్యావిధానమున కార్మిక విద్యా కాళి నాటకము కొరవడియున్న కారణము చేత ఒక విజయ నరేంద్రానామ ముఖ్యముగా కొందరు విద్యార్థులలో వ్యక్తపడింది. ఈ యాకాళియాల దక్క 20) మందికి వైగా విద్యార్థులను మాత్రమే యందు బెట్ట సంవత్సరమున కరణము వారిని క్రమముగా పాఠశాలకు పంపుచు వచ్చిన కల్లకర్రలకును, సంక్షులకును మాత్రమే తాదాపమును తెలుపుచున్నాము. విద్యార్థి గృహమునకు ఉపాధ్యాయులకును సరియగు ప్రేమానుభవ ప్రేరేపణదేవి విద్యార్థి శ్రీతియును, ఉపాధ్యాయుని శిష్యులను సాధకము కానేరనియు, పాఠశాలయందు ఉత్తర, గంటలకాలము మాత్రమే గాక విద్యార్థి దీని మెల్లయు గావించు అన్ని పనిపాటలను ఉపాధ్యాయుని దృష్టికి లోబడియుండవలెనియు, సంక్షులకును ఉపాధ్యాయులకు గూడ పరస్పర సామీప్య సంబంధము యేర్పరచు తత్కార్య సాధనకు మిక్కిలి అవశ్యకమనియు యెంచియుంటిమేనని, ఈయన మును చాలక కు క్రియారూపమునకు తీసికొని రావలెనియును దుల కెంతయు చింతించుచుంటిమి. మా విద్యాలయమున విద్యాలయాధిపతికి అటంకమును కలిగించిన యటువంటి కొరతలను తీర్చుటకు ఈ సంవత్సరము ఉపాధ్యాయులు కత్తిరంచనకే పాటుపడుదురని విన్నవించుచున్నాము.

ఈ సంవత్సరము 6 వ తరగతి మొదలు 10 వ తరగతి వరకు విద్యాలయపు తోటలోను, ప్రాథమిక విద్యార్థులకు గల క్రింది 5 తరగతులు తోటకుమీరకు ఉంచబడునా సాహిత్యమునకు తోడు నేరపని, వర్తకము, ఆయుర్వేదము చిత్రలేఖనము, కర్రమీదను, లోహముమీదను అచ్చులను చెక్కట లోహముతో విగ్రహములతో - యివి అభిమాన పాఠములైన వేస్తుమను. కొందరు ముద్రాకారమునకుల సహాయమునను, విజయము, నూనె మొదలగు వస్తువులకు తయారుచేయు యంత్రాధికారుల సహాయమునను కొందరు విద్యార్థులను ఆయావృత్తులకు (ఈ వర్తకములందే) పంపి, వారిని యీ వస్తువులను చేయుటకునాడ యేర్పాటుల చేయగలమను ప్రయత్నము కలదు.

ఈ సంవత్సరము అగలంబించివు విద్యావిధానమును గూర్చి కొంత విపులముగా ఈ నెలలోనే "ఆంధ్రప్రదేశ్" యందు ప్రచురించుచుంటిమి. చాల చాలకల సంక్షులకు దానిని గమనించి, తంతులచుకొనినవాడు తమ విద్యలకు ఈ విద్యాలయమునకు పంప ప్రార్థనలు, ఏ తరగతియందు చేరవలెనో విద్యార్థులకు వారిస్థితిగతులనుబట్టి విద్య యిచ్చియుగ గణపతులను, జాతి, కుల, మత వివక్షత లే మాత్రమును లేక ఈ పాఠశాలయందు అందరకును సమానస్థానముకలదు. మానవునకు నిజమగు భవవ్యత్యము నిచ్చు విద్యావిషయమునగూడ యంతరమును మన దేశమున అన్ని తెగలవారికిని సమాన అవకాశములేక పోవుటచేతనే జాతి భేదము యంత దుర్భలమైనది. విద్య యొక్క విలువను యెంచుకొను గుర్తింపక, విద్య యన నది అగ్రజాతులకును, ధనవంతులకుమాత్రమే యుద్దేశించబడినదను మూఢాభిప్రాయమును ప్రజా సామాన్యమునందే తొలగించుటయే జాతీయ విద్యా సమగ్రము కొంతవరకు సాధింపగలగు మార్గమని మా విద్యాలయము కనుక విద్యార్థిభాషులకును, దేశ వేదకులకును మేముచేయు మనవి యొకటి కలదు. తరగతులనుండియు విద్యార్థులను లేటియు, బీదలను "కడ" జాతులకు చెందినవారను అగు విద్యార్థులను అధికసంఖ్యాకులగు విద్యాలయమున చేర్చుచుంటామేమో తోడ్పడుదురని విన్నవించుచున్నాము.

తిరువాంకూరు ఎలవకులనులు

కల్లగీయులు మానెడచుని ప్రతిస బూనుట

కొట్టయము, జూన్ 18: - కొట్టయములో ఎలవకులనులు దును క్విలనులో నున్న దేశ భిక్షాపతికా సంపాదకులను ఎలవకులజునుని టి.కే. మాధవన్ గారియధ్యక్షతక్రింద గొప్ప పథన వైభవము జరిపిరి. 4 వేల మంది పథకు వచ్చిరి. పథ ప్రాంతం చివరాదిక అంత్యమునకు వ పోలీసు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు త. సిబ్బందితో పథలో గూర్చుండెను. తిరువాంకూరు కేలూరు కర్రపూజా గ్రామములందు కల్లగీయు కుటుంబములవారు 180 మందిగలరు. టి.కే. గిరిన కల్లగీయు తాలూకాకు పథము అగుచున్నది. ఈ ఒకతాలూకాకే గాక ఎట్టుమారు, రంగం నేరీతాలూకాలకు గూడ పథము యగుచున్నది. పాట వాడిన 69 కల్లగీయుల కాణముల లో 49 దుకాణములను కల్లగీనిరి. ఇందులో 15 ఎలవకుల జులుగలరు. తమ గురువుగారి సందేశము ప్రకారము వచ్చేసెప్టెంబరునందీ కల్లగీయులందరను ప్రవేశపెట్టెననియు వీరిట్లు : లునుకాణమును గుర్తగ గొనుటచే తప్పతిరి మానుకొనుటకు ఎలవకులజులు ఈ సమావేశమున జేసికొనిరి.

అధ్యక్షులు

ఎలవకులజులు దేవాలయములలోపలికి బోవుటకును కల్లగీయులు మానికేయుటకును జేయుచున్న ఆ దేశన కారణములను తెలియజేసిరి. పిమ్మట వారాయన పరిష్కార, రామ స్వామియ్యయ, వ్యాకువారు తిరువురు ఈయధ్యయముపట్ల తమ సానుభూతి జాపుచు నున్నవనిచిరి.

ఈ వంటసాలు గీత కాలము ముగిసిన వెంటనే కల్లగీ కంట్లాక్తులుగాని, కల్లగీతగాల్గుదుకాణపు కల్లగీట్టువారు తెవయను కల్లగీయులు గియించుట మానుకొనెదమని కల్లగీయులు జేయవలెనని ఆ సభయందు దుకాణపు కల్లగీట్టువారు దొక దుకట్యం చెను. అగ్రామముల యట్టుప్రక్కలనున్న కల్లగీయులవందయను పథలోనే ఉండిరి వారందరును ఒకరివెనుక నొకరు ఉపవాసవేడిక నెక్కి కల్లగీయులని ప్రమాణము జేసిరి.

అక్కలకులకోర్కెపుడగు పక్కాకాళిగిగారు సాంప్రదాయముల నాయుకులజులు. స్థానికపంచాయతీకొద్దు వ్యా యాధికారి. వచ్చేపాట సువార్సమునుండి తాను కట్టను ఇది విదాట గీతనిమిత్తము కవులుఃకీయుని ఉపవాస నివేదిక నెక్కి గుప్తముగ నుడిచిరి.

తక్షణము 10 వేల రూప్యముతో సహకారసంఘమును కో అవతేటిపు సామయిటిని కల్లగీయుల మానవేయు వారల కేవనోపాధి నిమిత్తము నెలకొల్పుటకు నిశ్చయించిరి. స్థానిక కాళినుగూడ స్థాపించుటకు తీర్మానించిరి. అక్షణమే 4000 రూప్యములు వాగ్గత్తము జేయుదీని. ఈసహకారసంఘముల కావద్దగి పదవిని వహించుటకు మూలముల పరిక్షయం దత్తిరుడై ప్రభుత్వ పాఠశాలలోపా ధ్యాయుడు గ నున్న యొక ఎలవకుల యువకుడు తన యద్యోగమును వదలుకొనుచున్నాడు. (హిందూ).

కె.కే. కొలహూరు మహారాజగారి స్మరణ చిహ్నము ధనన కంఠస్థాపనము జేయుటకు బొంబయి గగ్గర్లుగా లంగిరించిరి. ఈసందర్భమున మహారాజగారు హిందూదేశమందున్న బ్రాహ్మణేతరుల యభివృద్ధికి సర్వస్వము ధారపోసి భ్యాతి గాంధీరయ్య ఇతరులు ఆయనమార్గమున బ్రొక్కుట శ్రయస్కరమయి ఎన్నైన ఆ పనిని బూనుకొన్న ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడుటయే గాక తాము స్వయముగ సహాయ మొనర్చెదమనిరి.

విద్యాలయము ఈ నెల 26 వ తేదీని తెరువబడును. ఆ దినముననే నూతనముగావచ్చు విద్యార్థులను చేర్చుకొనుట ప్రారంభింతుము. జూలై 1 న తేదీనుంచి పాఠములు మొదలగు నవి క్రమపద్ధతిని జరుగును. కనుక తమరెడ్డను ఈ పాఠశాలయందు చేర్చింప సర్వేకపడుచుండిన సంక్షులకులు వారిని తీసుకొని వచ్చి త్వరలో చేర్చింప ప్రార్థనలు

రాజమహేంద్రవరము } త. ప్రకాశరామయ్య
22-6-22 } ప్రధానోపాధ్యాయుడు

ఒకసభను దౌర్జన్యముతో పాటద్రోలుట

కొందరిని అరెస్టు చేయవచ్చును పోలీసులు గణాభివిన దౌర్జన్యము నుపయోగపరిచుచున్నది. పది పదియెనువేల మందికి మాన్వీజుబ్లక్ అజ్జుగారు ఆతి (భీ)ముగ నుపయోగించుచుండ, వారు కాంతమనస్సులై సాధానముగ వినుచుండిరి. రాజద్రోహ సభాకాసన మచ్చుట ఆచలలో లేదు. సభలను జరుపరాదని ప్రభుత్వాధికారు లాజ్ఞాపించెను. దుడ్డుకర్రలను చేతబట్టి వ ఆసన మంది పోలీసులను వెంటబెట్టుకొని ప్రభుత్వాధికారులు కొందరు తటాకున సభాంగమున కరుదెంచి, పథను చాలించి వెళ్లుచు అని ఆజ్ఞాపించుచుండ, ఉపవాసమును ఆలకించుచున్న ప్రజలను కొట్టువారి, అరెస్టులను తమ అరెస్టుమును ప్రజలమధ్య మున పరుకెత్తి చిరి. పథ వేడిమీద కలివి ఉపయోగించుచున్న మాన్వీజుబ్లక్ అజ్జుగారి మెడనుట్టు ఉన్నట్టి పుష్పమాలలను కట్టి ఒక పోలీసు వెకెనెక్ట్ కర్రనిని లాగెను. ప్రజల నుద్రేక పూరితులను గావించుట కీ దుష్కృత్యములు జరిగెను. వారియ నోర ధమికేరెను. ఒకవైపునండి పోలీసులమీద కొన్ని రాళ్లు పడెను. అధికారులే ఈపనిని చేసి యుదయి మాలో కొందరికి సందేహము. ఇది నిజమో, అదృమాగాని గౌరవస్థులెవ్వరి శ్రమ విసరి చేయలేదు. అచ్చటి కాక్రము నాయకుల ప్రార్థనల నంగీకరించి వారు గల్లను కనుట తత్తణు మునినైచిరి. మాన్వీజుబ్లక్ అజ్జుగారు కత్తణు మే పోలీసుజేవకుట పిలుచుకొని పోయిరి.

మనసటిదిన మనేకమంది అరెస్టు చేయబడిరి. అరెస్టులకు ముందు విచారణలేదు. అంగ కాసముల నిబంధాలన్నియు నిర్లక్ష్యము చేయబడెను. అధికారులు ఉద్యమమును, ఒకవారము లోపల సంవారింప జాలిపోయిరి. వారిపక్షములు కర్మమయ్యెను. పూర్వమునలే యధాప్రకారము వికయనోధవిజృంభణము నకే-టి-టి-అతి లేకుండ ఉన్నది. అనేక నెలలనుండి ప్రకారంకెత్తులై అహింసాపథులై నిరాకరణోద్యమమును జరుపు పోరులలో చుండిన కొంద రీర శ్రమజేయుట కోరవలెను.

సభలను నిషేధించుట

అటుపిమ్మట, రాజ్-వి-డి కరమునకు చుట్టుపట్ల రీ మెల్ల దూ-ముగా నెచ్చులపథలను సమావేశపరచరాదని 14వన కెక్స్ కో కింద నిషేధింపబడెను. (టి)బ్యూరో

ఏటివరద

కలకత్తా, జూన్ 22: - కర్నములు విస్తారమునకురెండువేల దామందరది చాలవడిగ పొంగి పొరలుచున్నది. ఈదరమ్యున భయముగనున్నది. కర్నపునరు నిలువయుకుటచే వారిపాలో తారకేశ్వరుడగుచున్న రైలువారి చునిపోవునని భయముగనున్నది. మెయిలు ఎన్ను పెన్, రైలుబండ్లు అత్తుజేయబడివి. గోపీనగరము దగ్గర రైలుబండ్లు కొంతిదూ-ము కొట్టుపపోయినవి. కట్టాలు తెగిపోయినచోట్ల ప్రజాజీవుల సౌకర్యార్థము రైలుబండ్లు కచ్చిచి.

పదవపనివాండ్ర సమ్మె

అంకయ కాళవని తోచుచున్నది. సమ్మెదారులు పనిలో జేరుచున్నాగ. కేడు 200 మంది బడ-బడిలో సంతకముజేసి పోలీసులతో నా-లమీద పనిచేయప్రారంభించిరి. 5 నాకలు రేవునందీ నేడు పయనమై పోయిచి.

ప్రకటన

వాకోమారుడు న్యాయతి నువ్వుగావు దుస్సాంగత్యం కల్ల కెడి-డతెట లోనై అక్రమముగా ఋణములు చేయుచు తాట్లు-వికయాది అన్యక్రాంతములు కొన్ని చేసినట్లున్న చేయుచున్నట్లున్న తెలియజచ్చిచి. అలా అన్యక్రాంతము చేయటకు అవకాశములేదు. అయినను ఒక మైనరు కొమారుడు, ఒక కొమార్తెగలరు- సదయములుగాని, అన్యక్రాంతములు గాని సదరు మైనరు కొమారుని మాక్కును పొధించచాలదు-ఆ కొమారుడు ఆయనస్వాధీనంలో యెప్పుడూ లేడు. అయినను ఆయన గార్డయక్ కాదు- కాబట్టి యిదివరకు ఋణములనిచ్చిన వారున్న అన్యక్రాంతము పొందినవాడున్న దీనిని గమనింప వలసింది- అన్యక్రాంతములు పొందినవారిమీద దావాలు వేయదలవును- కావున యీలోగా మైనరు ఆస్తిని అనినెర పున నాస్వాధీనపరచవలసింది- యి-కము-య- ఋణముచేప్పవానికి మైనరు ఆస్తి జవాబుదారీ కానేరదని రూఢిగా తెలుసుకోవలసింది.

గుంటూరు- } న్యాయతి వెంకటకృష్ణరావు
1922 నెల 22 జూన్ }

భౌగోళిక-నాగరికత

నిరయము

డాక్టరు-ప్ర. చంద్రశేఖర

భౌగోళికము సౌఖ్యపరిమళమును, వారి జీవనధర్మముల ప్రమాణమును తమకు నడుపుచు, అనియతల యభిప్రాయము, కళాకాలము విద్య నభ్యసించి, ప్రత్యేకముగ నభ్యసించుచును సంపాదించుకొను మన యవతులు వాని నజలగానే, సౌఖ్యమునభవనమున మన వెక్కుకప్పుములకు ప్రసాదిగ నున్నదను నిశ్చయముతో నుండును. వారిలో నధిక సంఖ్యాకులు తమ జీవనము పలనను, కార్యములనను నకనాగరికత యవసరములను గుర్తించి వాటితో నటించుచు పట్టాభివృద్ధి నుండ బయల్పడును. పరిశ్రమకర్తలు, గ్రామ, లోహపదార్థములు దూరపు రైలు ప్రయాణము, బట్ట నిడివి, మున్నగు వానినిబట్టి నేను నాగరికతను నిర్ణయించుచున్నాను. కట్టవాండ్లు విద్యాభ్యాసకాలమున నీ నిధానములనే తలకెక్కించుకొందురు. అర్థకాశ్రమమును చదివెడి విద్యార్థులకు యథార్థము లాగు రైలియవలసియున్నను, వారేయిది రులకన్న పాపాత్ములు. ఏలయన మీరెవరైనా పాపాలలో పుస్తకములనుండి నేర్చుకొన యత్నమును సర్వసాధము లనె జ్ఞాపక ముంచుకొందురు. వానినే సవర్ణపాతకులు. భారత జీవనము నన్ని విధముల ఖండించెడి అర్థకాశ్రమ గ్రంథము నొకదానిని చూచితిని. ఆగ్రంథ మిప్పటి కనేక మాలులు ముద్రణ మొందినది. వెక్కువేల ప్రతులు వ్యాప్తిచెందినవి. జీవనపరిమాణము మానవుని సంపదను, మానవప్రవృత్తిని సూచించుటలేదు. కాని వానికలన సంపద హెచ్చుగనియే తలచును. జీవన ధర్మములను హెచ్చించి అకగా నీయవసరములను వ్యభిచేసికొనిన, లంకను శ్రమ పుచ్చుకొనుట నీకు తప్పని సరియగును. అందువలన, ద్రవ్యమును అధికముగ నున్నది యగును. మనమేధావులు ప్రవేశపెట్టు వాడ మిదియే. కాని వ్యవసాయ పరిశ్రమతో పాట్లబోసికొనెడివారు మనలో నూటికి యెనుదిమంది ఇంతకన్న నెక్కువ ఏవిధముగ శ్రమ పడగలరో, ఎక్కువ సంపాదించగలరో, తెలిసిందికాదు. వారు ఎంతచేయగలుగుదురో, అంతను చేయుదురు. విరామకాలమును వారు ముడుకనాలును, ముడుకబట్టలను తయారుచేయుట యందు గడచిరే ఆనాగరికపు ప్రాతీకాలపు ధర్మములను మరల చేపట్టుచుండిరి నిందాపాత్రు లగుచుండును. ఇది భౌగోళిక సత్వమునుండి గురలుచున్నది. ఈయభిప్రాయములను తలకెక్కించుకొని మన యువకులు లాదురులుగను, డాక్టరులుగను ప్రవేశించి భౌగోళికరాజ్యాలై, జన సామాన్యము నకు గూడ సామాన్యజీవనమునం దరుచికిల్పించి వారికి తమవలె త్రివ్యకొన బ్రవర్తించుచుండును. మేముచేసికొనుటకు హాలో గ్రాండు చేజరు (మంగలకత్తి) పేరింగ్స్ట్రీటు (సబ్బు) పేటంటెదరు బూట్సు, బూట్సును కుగ్రముచేసికొని గురువేయుటకు సాధనములు, స్వంత యుపయోగమునకును, ఇంటికిని అనేకవిధములకు నిరసపరికరములు వారి కుండితీవలయును. ఈవస్తువులన్నియు మనకు అవసరములూ, ఈదేశములోనే తయారుచేయబడుచున్నవా లేక యింకదేశములనుండి వచ్చుచున్నవా, వీరి వలన మనదేశమునకేమైన లాభముగలుగుచున్నదా, యని యాలోచింపవలెదు. భౌగోళికరాజ్యమున కవసరమగు పదార్థముల నన్నిటిని వారాప్రతిక లనుడిగము వనోహమును, లక్షకంఠమును ప్రాప్తించుచుండును. కాకలనవారి కీ పదార్థములను జేర్చుటకు రైల్వేలు. మనలట్లు భౌగోళికరాజ్యముల జేయుటకు తోడ్పడెడి వస్తువులను దిగుబెట్టించుచుండు వర్తకులు వలకొలిది మనగూఢముననే కనిపెట్టుకొనియుండును.

జీవితావసరములను, జీవనపరిమాణమును, నిర్ణయించుట నేడు దుస్తుమైనది. ఉన్న జీవనమునకు ఈ డ్డనుబెట్టి మానవున కేది అత్యవసరమో, ఉపవస్తువు లెట్లు కల్పించింది.

“ఏదిలేనందులన నీదేశమునకొందునో, నీవలెకర్తవరమొనెడియు అదియే.”

ఈవాక్యము ఇంగ్లీషుకారిములవై ఆంగ్లముగల యాధికర్తను సూచించు యుద్దేహించెడిను, నాగరికతను, జీవనాధారము, పరిమాణము, నుండగలదు. మన గుణావగుణములను మనము భరించు ఉడుపుచూటిగాని, సవాచియే గుణములనుబట్టి గని, ఎక్కితిగుబుండనుబట్టిగాని, భుజించు ఆహారము

ఉదకమండల పురపాలకసంఘము

విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి 'కార్డయిటు'కార్యాలయమునుండి నీసికొనుటకు ఏర్పాటుజేసిన సిండికేటువారు తమభర్త్యతో దీనివిద్యుచ్ఛక్తి గౌరవానుమతిను నిర్మించి యూనిటు 1-కి 1 1/2 చొప్పున మునిసిపాలిటీకాఖా కార్యసాధనమున అదజేయుట కంగీకరించుచున్నాడు. నీలగిరి పవరు కంపెనీ బయలుదేరుటకు పూర్వము సిండికేటు కర్తము ఎత్తివేయబడిన, ఈ మార్గముంతయు, విద్యుచ్ఛక్తిని గౌరవానుమతి వుటకు నిర్మించబడుచున్న మునిసిపాలిటీవారికే జెందును. వారికి భర్త్య భరించుటకు అత్యుత్తములేదు. ఈ మార్గమును స్థాపించుటకు సిండికేటువారికి ప్రభుత్వమువారు, మునిసిపాలిటీవారు తగిన మార్గపునాక్కును కలుపజేయుటకు తోడ్పడెదరని అనుకొనుచున్నారు. ఈవిషయము నంతను చర్చించుటకే ప్రత్యేక సమావేశము జేరెను. ప్రాతములకము సభ జరిపెదమని ప్రకటించి కనే సభను సమావేశము జేయుట అసమంజసమని అభ్యర్థనని చేసివారు ఆజేపించిరి. ఈ విషయమై అభ్యర్థనలు ప్రభుత్వమువారితో ఎన్నియోపర్యాయములు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల ను జరిపినను మునిసిపాలిటీవారు ఎంతమాత్రము దెబ్బపడెదరని, అభ్యర్థనకును ప్రభుత్వము వాటిని జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను తెలియ జేయవలెననిరి.

విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ విషయమై మెట్రా పోలిట్ మిగర్ ఎలక్ట్రికల్ కంపెనీవారి యనుమతి సంపూర్ణ బాంధక పూర్వము ప్రస్తావించుటకు వీలులేదని హుద్దాగుగారనిరి. ఈ కంపెనీవారు తమ ప్రతినిధివారా మునిసిపల్ సభవారికి కొన్ని ఏర్పాటులను దెలియజేసిరి. వానిని 1922 సంవత్సరము జూన్ 7 వ తేదీన సభవారు పూర్తిగ అంగీకరించిరి. కాన కంపెనీవారు తమ కంట్రాక్టును అంగీకరించుట సమ్యక్తమో కాదో కనుగొనుటకు మునిసిపలు సభవారు నిశ్చయించుకొనిరి. తీర్మానము ఓడిపోయెను.

ఈక్రింది తీర్మానమును ఆమోదించవలెనని చేపనుగారు కోర అర్జియగారు బలపరచిరి. ఈగంధర్భమున సిండికేటువారి చర్యను ఖండించిరి.

తీర్మానము.

యూనిటు 1 కి 1 1/2 అకాలచొప్పున మెట్రా పోలిట్ వికర్యు ఎలక్ట్రికల్ కంపెనీవారినుండి తీసికొనుటకు జూను 22 తేదీన అంగీకరించిన తీర్మానమునే నేడు బలపరుచుచున్నారు కతారి నుండి ఉదకమండలము వాకు విద్యుచ్ఛక్తిని గౌరవానుమతి మార్గమునగూడ వీరే చేయవలెననియు, సంపక విధానమును గూడ అసరివాద్దులలో ఏర్పరుపవలెననియు కంపెనీ వారిని కోరుటకు తీర్మానించిరి. కంపెనీవారు తమ కంట్రాక్టును నివ్వ హించవలెను. ప్రభుత్వమువారు సహాయ మొనర్చెదరు. 7 గురు అనుకూలముగను ఒకరు ప్రతికూలముగను తీర్మాన మంగీకృతమాయెను. తీర్మానమును వెంటనే ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసిరి. నేడు సెక్రెటేరియటు కార్యాలయమునకు సాయం కాలము 3 గంటలకు బోయి మాట్లాడుటకు మునిసిపలుసభవారు నిశ్చయించుకొనిరి.

రమునబట్టిగాని నిర్ణయించు. సున్నితమగు ఉడుపులను, భౌగోళిక పదార్థములను తీసివేయగ నే, మానవుడు సంశయము, నేనొకబట్టి తో గడపుకొనినదియెడల, రెట్టికై యావేదన చెంద నవసరములేదు. దినమునకు రెండవారి వలె వ గల యా హారము దేహమును నిలుప గలదేని, యింక నుకావలెనని యావేదన చెందరాదు. అధికమో, కాదో, జీవనావధి యుండవలసినదిలే. నేనీవిధముగ స్వయముగ నిర్ణయించుకొంటిని గవ్వచుటలేదు. కాని ఆగర్భ ప్రస్తుత మనసభము. కాని పరిమాణ మిట్లుండవలెననియే నేను నివేదించుచుంటిని. కద్దరు బట్టు, కొయ్య పావుతోగోడును, ఒక శుభరుగొడుగును ఉపయోగించుటకు ఎవరును మోమోమి చెంద నవసరము లేదు. ఇవి మానవుని విలువను హెచ్చింపవు, తగ్గింపవు. మనదేశములకు, ఏవృత్తిగా రైవసు సరియే. సౌభ్యజీవనము, ఉన్నతాశ్రమము మనయాదర్శముగ నుండవలెను. మనకు అనందమేకరహితముగనుండనియున్నది. మన మొత్తవరకు ఆయానందమును అనుభవించు మో ఆపరిమాణమును బట్టియే మనజమానజములు నిర్ణయింపబడును. అనందమెందున్నది? ఆపులు, గుణములు, ఏనుగులు, మున్నగువాలు, నేవకులు, భార్యలు, భూములు. గృహమును వీని యందు అనందముగలదని తలంచెదవా? లేదు, ఆత్మానుభవము నందే అనందము గలదు. అనందము సంపాదించితివేని, నీయంతకు నీవేర్వరాట్టు వగుడువు. సర్వేంటు ప్రతిక.

Are you in the Full Glory
OF
Manly Strength
If not, you are in urgent need of radical
remedy to regain your strength and
Manly Power
TRY BRISHYA JOGA
Prepared on the basis of Makaradhwaj
Gold, Musk, Etc., in assimilable form.
It Guarantees Results.
It quickly renews VIGOUR and VITALITY
and restores power of SUPERB-MANHOOD.
Price one Phial (to last 30 days)
Rs. 6-4. Per V. P. P. Rs 6-10.
THE
Kalpataru Ayurvedic Works
94 Grey Street, CALCUTTA.

శ్రీకృష్ణ తులా భారము.
(మూడంకముల యాంధ్రనాటకము)
గ్రంథకర్త:—ముత్తరాజు సుబ్బారావు ఎం. ఎ,
వేల 1-0-0 మాత్రమే పోస్టేజీవేరు.
వలయువాడు గ్రంథకర్తగారి పే, నెల్లూరుకుగాని లేక
కానుకొల్లు వెంకట్రాయయ్య, తిలవచాకు బండరు అనిగాని
వాసికొనిన బడయగలరు.

బాప్ నన్ జర్ నుపాకెట్టుడై రెక్టర్
జర్మనీలో చేరిపనులు చేయువారి విలాసములు స్వీట్స్
ర్రండులో గడియారములు తయారుచేయువారి విలాసములు
100 పేజీలగుల పుస్తకముగా ప్రచురించి యున్నాము. వేల
రు 1-4-0 లు. అర్డరుచ్చునపుడు 0-4-0 స్టాంపుతో ఆర్డరు
పంపిన మిగత రు 1-0-0 కు వి. పి. చేయబడును.
టి. ఆర్. ఎన్. అండు సన్యు. (132)
సోల్ నెల్లింగు ఏజెంట్లు అండు స్ట్రీటుంటులు చేయువాడు
(పి. పి.) ఈగవల్లి అమ్మనకోవిల్, జి. టి. మదరాసు.

మేము స్వతహాగా తయారుచేసిన
వియోడైడ్ సరసపరిల్లా
ఈక్రమును బాగుగా శుభ్రపరచి వ్యభిచేయును.
మొటిమలు, మచ్చలు, పాత్రతణుములు, మరుపులు, గండ
మాలలు, కఫము మున్నగు వ్యాధులు గలవారు దీనిని వాడిన
రక్తమును బాగుగా శుభ్రపరచి బలమును గలిగించును.
సరసపరిల్లా అన్ని తెగలవారిచే చాలకాలమునుండి వాడ
బడుచున్నది. చాలశ్రేష్ఠమైనట్టియు, నమ్మకమైనట్టియు ఔషధ
మని నిరూపించబడినది. ఆ నేక యోగ్యతా పత్రికల నిచ్చి
యున్నాడు. క్రమముగా చేర్చినవో దానివలన గలుగు గుణము
అత్యద్భుతము. అట్లుచేయుటకుమంచి చతురత, జాగ్రత్తపరము.
మా స్వంత సరసపరిల్లా శ్రేష్ఠమైన సామగ్రలనుండి
తయారుచేయబడినది. వైద్యులచే ఆమోదించబడిన ఎల్లాడాల్
స్టిలిగియా, డ్రీక్లెడ్, మాన్ డ్రేక్, సెన్నా, లికోరైస్,
సాస్ట్రాను మున్నగువాటితో చేర్చబడినది.
మా సరిసపరిల్లా అనేక వైద్యులచే వాడబడి, భ్యాతిని
బడసినది. ప్రస్తుత కాలములో తయారగుచున్న బూటకపు
ఔషధమువలె గాక మంచి గుణము నిచ్చును.
50 మోతాదులు గల బుడ్డి 1-కి రూ. 3.
వియోడైడ్ అఫ్ పోటాసియం, లోహము.
Sri Krishnan Bros.,
Chemists & Opticians
Post Box No 165 Madras.
3-6-2

“తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము”
మీరు ఇంకదలకనే తెలుగు మొదటిమారు నేర్చుకొని
భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. “ప్రాస్నా
క్రస్తు నిమిత్త మణాబిల్ల పంపించండి!”
(13) ఇక ఫర్లేమక్ బ్యూరో, కాకినాడ.

**నీ కంటియందు ఏమిటిబాద
యెందు కలదా?**
అట్లుండిన అన్ని విధముల శస్త్రవ్యాధులకు నిర్ణయ మై
నట్టియు, నమ్మకమైనట్టియు, మిక్కిలి పొడబడునట్టియు
ఔషధముయొక్క గుణములను తెలుపునట్టి పుస్తకమునకు ఏల
వాయకూడదు?
(8897)
L. H. Selier Dept, 4 Senta Bangla.

వాతావరణ సీత

1922-వ సంవత్సరం జూలై 24-వ తేదీనాడు.

జిల్లా ముఖ్య వనరులు	అం. 24 గంటలలో అర్జునము	అం. 24 గంటలలో అర్జునము	అం. 24 గంటలలో అర్జునము	అం. 24 గంటలలో అర్జునము	అం. 24 గంటలలో అర్జునము
విశాఖపట్నం	85.0	75.7	0.55	22.56	...
విజయవాడ	82.4	75.1	0.70	17.82	1.02
దీక్షావరణము
దేవరసము	88.9	78.9	...	10.80	9.5
కొత్తూరు	81.2	82.8	...	20.88	12.41
కామారాజు	90.8	77.4	0.29	4.28	0.84
కామారాజు	82.2	63.8	0.5	8.24	2.86
విశాఖపట్నం	96.4	83.4	...	0.94	8.08
కామారాజు	96.4	81.6	0.05	1.6	1.64
మచిలీపట్నం	98.8	82.8	...	2.16	1.58
మచిలీపట్నం	98.6	83.5	...	8.10	0.28
విజయవాడ	100.1	81.7	...	1.54	0.47
మచిలీపట్నం	101.6	81.5	...	1.71	0.82
కడప	98.0	82.5	...	0.59	0.30
కామారాజు	95.4	79.4	...	1.67	0.72
విజయవాడ	98.0	81.1	...	0.08	0.01
విజయవాడ	92.9	79.2	...	2.27	...
విజయవాడ	87.0	79.9	...	5.84	1.42
విజయవాడ	84.2	75.1	0.10	6.12	5.06
విజయవాడ	84.8	74.0	0.76	13.79	97.8
విజయవాడ	82.8	74.8	1.13	10.48	18.45
విజయవాడ	83.9	74.4	2.89	23.01	7.49
విజయవాడ
విజయవాడ
విజయవాడ	84.5	75.2	2.68	22.98	...
విజయవాడ	85.5	78.4	1.63	16.19	1.82
విజయవాడ	92.7	74.2	...	1.84	1.89
విజయవాడ	91.8	71.6	0.02	1.88	0.95
విజయవాడ	97.8	76.9	...	1.28	0.28
విజయవాడ	95.6	75.7	...	0.11	1.58
విజయవాడ	97.0	78.0	...	0.61	1.58
విజయవాడ	101.7	81.6	...	1.44	0.99
విజయవాడ	79.9	65.8	0.02	0.28	8.44
విజయవాడ	85.5	65.8	...	2.67	0.12
విజయవాడ	64.5	51.8	0.02	1.09	0.15
విజయవాడ	68.0	52.4	...	2.84	8.68
విజయవాడ	87.8	71.0	...	0.26	1.22
విజయవాడ	98.0	80.0	...	3.98	1.78
విజయవాడ	92.0	78.8	...	4.82	1.82
విజయవాడ	98.9	79.2	...	0.60	0.54
విజయవాడ	97.0	78.8	...	0.82	0.27
విజయవాడ	95.1	79.9	...	2.77	1.72
విజయవాడ	0	0.58

సెంట్రల్ బోర్డు ముఖ్యముగా మిరియంతో ప్రత్యేకముగా ఉంటుంది. ముఖ్యముగా మిరియంతో ప్రత్యేకముగా ఉంటుంది. ముఖ్యముగా మిరియంతో ప్రత్యేకముగా ఉంటుంది.

పశ్చిమతీరమున కర్షణములు గురియును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య

వాతావరణ శాస్త్రము.

1920 సంవత్సరపు నూతన ఆయాధ నిబంధనలను పరిక్షించుటకు ఆయాధ నిబంధన పరిక్షాసంఘ సభ్యులకు ఎం. కృష్ణస్వామిరెడ్డి ఎం. ఎల్. ఏ. గారిని ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి.

మదరాసులో ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల కాపులుగ టి. ఎం. విల్సనుగారిని ఆర్కింగ్ నియమించిరి. ఈయన లేనపుడు హెచ్. ఏ. దూరిటిల్ గారు ఆదేశించిరి.

శాసనోల్లంఘన

విచారణసంఘసంచారము

దేశపర్యటనము

ధర్మి, జూన్ 24:— ఆర్. ఇండియా కాంగ్రెసుకుమిటి వారిచే నియమింపబడిన కాంగ్రెసు ఘనవిచారణసంఘమువారి దేశపర్యటనసమాచారము ఇట్లు ప్రకటింపబడినది:—

పంజాబు, హర్యానా ప్రాంతముల ప్రావిన్సుల కన్న తక్కిన రాష్ట్రములందు ముఖ్యకట్టలము లన్నిటిని 44 గోజులలో జూదించుటకు నిశ్చయించబడినది. 80 శేదీని పై సంఘమువారు సభ్యుల ప్రధాన సమావేశమున సభ్యులు జూలై 1, 2 తేదీన సాక్షులను విచారించి డిల్లీకు డి. ఆలహాబాదునకు బయలుదేరినారు. త్రోవలో కాకాపూరునుబాద సంస్థాపించెదరు. జులై 4వన, నాగపూరునకు బోవుటకు పూర్వము ఆలహాబాదులో మాడుకలను బాగదరు. ఆగోలాకు జూలై 11 తేదీని వెడలెదరు.

13 తేదీని అహ్మదాబాదు చేరెదరు. పై సంఘమువారి సంచారకార్యక్రమములలో బొంబాయికి మూడిదియును నియమింపబడినది. పూనాలో రెండురోజులు బీసాపూరులో 23 దినములు. మదరాసుకు జూలై 13 తేదీకి వచ్చెదరు. ఆ రాష్ట్రములలో అంతటను 10 గోజులలో విచారణముచేసెదరు. ఈరోజు, క్యాలిఫోర్నియాకు, వెడవాడకు బోయెదరు. పూనాలో ఆగస్టు 2 తేదీని ఆగెదరు. విక్టోరియా మూడు రోజులలో కలకత్తాలో సాక్షులను విచారించెదరు. ఈ రాష్ట్రములందరిటను సంచారమున పూర్తిచేయుటకు పూర్వము ఈ సంఘమువారు డక్కా, సిక్కిం లను సందర్శించెదరు 12 తేదీకి కలకత్తాను తిరిగి వెడలెదరు. తరువాత విశాఖమును సందర్శించుటకు పూర్వము పంజాబు, హర్యానా ప్రాంతముల రాష్ట్రములకు బోయెదరు. తిరిగియున్నది.

ఇండియన్ సీమెంట్ పనిలో జేయు

ఈనాడు నాగపూరు నుండి వచ్చిన సీమెంట్ పనిలో జేయు సీమెంట్ రేపటినుండి పనిలో ప్రవేశించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ఈ మెట్టలను, నాగపూరునుబాద అలాగే వివిధ సమస్యలను నిమిత్తము సభ సో. వానిని జరుగజేసి డిల్లీకి తిరిగి, ఆ కాకాపూరు పోయి దీని అధ్యక్షమును నడిపిరి. ఈ సమస్యలను తేలికగా నిర్వహించుటకు ఆ సమస్యలను పరిష్కరించుటకు మైముండ్ జేరనిరి. ప్రభుత్వము వారి పురుగు మిశ్రితమును సానుభూతితోడనే యుడిగియు, కాని ఇప్పుడు కర్తవ్యము, పరిశీలన మచునకు నందుటకు ఎక్కువ వేరేములనుగోరుట కిది సమయము గాదనిరి. నాగపూరు లాగాతో మాట్లాడితి ననియు వారు గూడ సానుభూతితోడనే యుడిగియు ఎక్కుడు తీరములను సమయము కనుక లేదని జెప్పిని వారు గారు తెలియజేసిరి. ఎక్కుడు తీరముల నీ ను నిగ్రహించుటకు కారణములను తెలియజేయుదు ము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కార్యకర్తలకు ఇట్లు తెలియజేసెను. యూ. సీమెంట్ ను దోచుకు ల యొక్క యూ. సీమెంట్ ల తీరములు మొన్న మొన్న నే చాలా రకము లిగ్గించెడివి. కలకత్తా పనివారికి ఎక్కుడు వేరేముల నిచ్చిన బొంబాయివారికి అంతేమీ లిచ్చెను. వక్రము మచుము. నందుటకు నిశ్చయించుచు మెచ్చించుటకు వారివై బడుటలేదు. ఈసంగతి సీమెంట్ పని వారు గారు గదిరి వినిపించిరి. కలకత్తా నా కార్యకర్తలకు సీమెంట్ లకు తీరములను మెచ్చించరాదని ఆసలు నాగపూరునుబాద రుత్తులను బిరిగి నూడ ఆలేఖ ముండుడె. ఆసలు ఇంగ్లాండులో నున్న యనమామలే మెచ్చితములకు నిరాకరించిరి. కొంతవరకు అయిపిరి సీమెంట్ పనిలో ప్రవేశించుటకును ప్రస్తుతము మెచ్చు వేరేముల సమస్యను అపుతేయుటకును తీర్మానించుకొనిరి.

నూతన ఆయాధ నిబంధన విచారణ సమయము వారు జూలై మధ్యనుండి సిమ్లాలో విచారణను ప్రారంభించెదరు.

స్టాకల్ చెక్ టెంట్ మెంటు కమిటీవారు జూలై 24 తేదీ నుండి పని ప్రారంభించెదరు.

మీ

దంతవైద్యుడు మీకు ఈ దిగువ విషయములను తెలుపును—

లెక్కలేని చిన్న పురుగులు మీ నోటిలోను, కంఠములోను దాగియున్నవి; మీకు అసౌఖ్యమును, వ్యాధి కలుగజేయుటకు సమయమునకై వేచియున్నవి.

పుచ్చిట్టియు, అడుచున్నట్టి దంతములు సాధారణముగా నొంకంకెను ఎక్కువ అసౌఖ్యకరము; వాటి దిగువభాగమునుండి ఒకవిధమైన విషమిగు బయటపడి ఆరోగ్య మంతరించి చెడుచును.

కోలిసాన్ డెన్టల్ క్రిమును వాడిన దంతములు పుచ్చకుండాజేయును. నోటిని శుభ్రముచేయుచు వ్యాధి కలుగజేయుటకై వేచియున్న చిన్న పురుగులను నాశనముచేయును.

మీ దంతవైద్యునికడ సంశ్లేషణమునకు కనీసము రెండు రిడగలైనచు మీ దంతములను పరిక్షించుకొనుదు.

ప్రతిభోజనముకు తరువాతను, ప్రాతఃకాలమునను, నిద్రలేకొప్పుడును, రాత్రిపూట పుడవోత్తనపుడును మీదంతములను మీరు క్రమముకప్పుక కోలిసానుతో శుద్ధిచేయుటలేక.

చెడని దంతములు, మంచి ఆరోగ్యము కలిగి యుండుటకు కేటినండియే ప్రయత్నింపుడు. పశువువచ్చు గొట్టమును కొనుడు. అన్నిచోట్లలోను దొంకును.

KOLYNOS

డెంటల్ క్రిము

పైనమూలను కలిగియుండును కోలిసాన్ గొట్టమునకు మూడు కట్టబడియుండును. క్రింద పడిపోదు. గొట్టము ఎల్లప్పుడును మూయబడియుండును. క్రిమును చెడిపోనీయును.

The Kolyos Company, New Haven, Conn, U.S.A.

Representatives for India:

MULLER & PHIPPS (India), Limited

Madras

Bombay

Calcutta

Karachi

Rangoon

శ్రీమాన్ వైద్యరత్న డి. గోపాలాచార్యగారిచే

శ్రీగో, కలరామున్నగు ఘోర వ్యాధులకును అతిమూలము, మధుమేహము, సెగరోగము, మూలము, మదమూర్ఛలు, ముట్టకుటు, క్షయము, ఉబ్బసము, దగ్గు, శూలనొప్పి, మున్నగు వ్యాధులకును తగిన ఆయుర్వేదావధములును

గర్భిణీ శ్రీలకును, తదితర శ్రీలకును, పురుషులకును, ఆరోగ్యదాయకములగు లేహములు, సిరప్సులు, తైలములు వగైరా ఆయుర్వేద దివ్యోవధములు ఇందు గలవు. క్యాటలాగు ఉచితముగా సంపాదించు.

సాపింపబడిన

కెల్లిగ్రాఫ్ అక్షసు: }
"పండిట్" మద్రాసు. (1045)

ఆయుర్వేదాశ్రమం,
నెం. 41, ఆచారపుర వీధి, మద్రాసు.

కృష్ణ వేణి

ఆంధ్రదేశము ఒక పుణ్యనది — ఇంకా ?

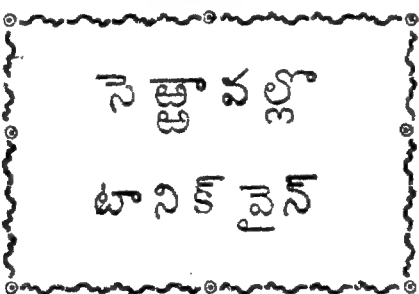
ఆంధ్రదేశమున తయారయిన మేలైన సిరాలు.

నీలి-నలుపు, నీలి, ఎరుపు, ఆకుపచ్చ. ఉపయోగించువారికి, వర్తకులకు గూడ లాభకరము. 8 అణా బిళ్లలకు నమూనాలు పంపుదుము.

స్టూడెంట్స్ అండ్ జనరల్ స్టోర్స్, 68, నాటుపిల్లార్ కోవిలవీధి, మద్రాసు.

పాండురోగము

జ్వరములు

నిస్త్రాణ

బలహీనత

డబ్ల్యు. స్మిత్ అండు కో., (లిమిటెడ్) మాంటురోడ్డు, మదరాసు.
W. E. Smith & Co., Ltd, Mount Road Madras.

అమృతాంజనము

గాయము పుండ్లకు ఘనమయిన మందు.

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది.
అమృతాంజనము అన్ని నెవ్వలకు సిద్ధామృతము.
అమృతాంజనము అమృతశబ్ద మాదినిగల మాయమందు గాదు.
నకలు మందులవలన మోసము గలుగును.
పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసము గలుగదు.
అమృతాంజనము అంజనశబ్ద మంతమున గల నకలుమందు గాదు.
అమృతాంజనమునకు సాటియైనమందు అమృతాంజనమే.
అమృతాంజనం డిపో, { 6, 7 తంబు శెట్టివీధి, జార్జి టౌన్ - మద్రాసు.
తేక 109 ఫ్రేరిరోడ్డు, పోర్టు - బొంబాయి.

మోహనీతైలము — వెండుకలను వెంచి నిగనిగ లాడించును

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది—నీతు లములు నూనెగల సీసా 1-కి అణాలు 12 మాత్రమే
నెం. 6, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు. అమృతాంజనం డిపో, నెం. 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

భారతస్వాతంత్ర్యముకొరకు

మహాత్ముని కార్యములనే కొనసాగింపుడు

గత 16 వ తేది బొంబాయి కద్దరు భండార ప్రదర్శనము సందర్భమున కేంద్ర కిలాఫతు సంఘాధ్యక్షుడగు నేతు చౌలా నీ సాహెబుగా తొనగిన యుపన్యాసమునుండి యీ క్రింది భాగములు ముదిలేములు.

"రాజా గోకులనాథుగారి కుమారుడు శ్రీయుత కృష్ణ జీవాంజీ నాయకత్వమున ఈమహాత్మాగ్యము కొనసాగుట జూడనాకు చాలసంతోషముగ నున్నది. అతడు స్వయముగ కద్దరు వస్త్రములనే ధరించుచున్నాడు. సోదరులారా, మనదేశవాళ మట్టును తుపాను పీచుమన్నది. అన్ని సంఘములవారును మత స్థూలను కలసి యేకాద్వైతముతో పనిచేయువన్న, నావను దరి జేర్చుట కష్టసాధ్యమగును. మత, రాజకీయగురువులు, నాయకులు, తమతమ స్వంత యభిప్రాయములను, మనఃస్ఫర్థలను పెట్టి అందఱుమును కార్యరంగమున ప్రవేశింపవలయును. లేకున్న మన మాతృదేశమునకు బానిసత్వపు సంకెలలు తొలగవు.

గాంధీమహాత్ముని ప్రయత్నము కలననే దేశీయులకు తమ నిద్రనుండి మేల్కొని తమబలము నిప్పటికి గుర్తెరుంగ గలిగిరి. ఈ యుత్సాహము నణగద్రొక్కుటను దేశమునం దంతటను నిర్బంధవిధానమును తీవ్రముగ ప్రవేశ పెట్టుటను—ముఖ్యముగ గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధానంతరము—గునము జూచుచునేయున్నాము. కనుక నీకడైనను మహాత్ముడు ప్రారంభించిన కార్యమును మనమందరమును కలసి కొనసాగింపవలసి యున్నది.

ఈ కార్యక్రమమునందలి ముఖ్యోక్తము కద్దరు, లక్ష్యజాతీయమునందు సమాజేకమైన ఆ. భా. కాం. సంఘము నిర్మాణ కార్యక్రమమును పూర్తిచేయవలె ననియు, కద్దరును సంపూర్ణముగ వ్యాప్తిపరువవలె ననియు వానినైననే మిగిలిన కార్యములన్నియు, అధికారి పడియున్నవనియు నిర్ణయించినది. ఈ కార్యక్రమమున సంపూర్ణ గావించుటకు రెండుమాసముల వ్యవధి యొసగబడినది. అనంతరము సవరణలను జేయువిషయమై యాలోచింపబడును. ఈలోపుగ కద్దరు విషయమై ముఖ్యముగ పట్టుదలతో కృషి సలుపవలయును.

ప్రతివీధికిని ప్రతియింటికిని కద్దరు సందేశమును కొనిపోవలెను. మనయార్థిక బానిసత్వము కద్దరువలననే తొలగలదు. దేశమునందు బీదవారు జీవించుటకును, పరపతి, చిక మత్వము, ఉండుటకును, కద్దరే సాధనము."

ఉపన్యాసమును ముగింపునకు దెచ్చుచు. నేతుచౌలా నీ గారిట్లు పలికిరి. "మనము ద్వీగుణోత్పత్త్యాచారముతో కృషి సలిపితిమేని, మనము ఆచరణములతోనే స్వరాజ్య సహస్యకు పరిష్కరింపగలుగుదుమని చెప్పగలము. కిలాఫతు సంజాయిసమ స్వలము పరిష్కరింపబడగలవు. మనలోని మనచీటి జగడములను మరచిపోవలెను. నిశ్చలమనస్సుతో ముఖ్యమగు కార్యములను జేయుటకు బూనుకొనవలెను."

మహాత్ముని పదిరోజులక్రిందట గుడివాడతాలూకా పమిడి ముక్కల అగ్రహారమునకు రెండు గిత్తువాడలు అమృతమునకు వచ్చినవి. వాటిని తోలుకొనివచ్చిన మనిషిని రహదారిచీటి కోరగా, పట్టుకొని వస్త్రాపని చెప్పి వెళ్లి నాడు. ఇంతవరకు వచ్చి యుండలేను. గనుక యీగిత్తులను సదరు గ్రామమునగజ్ గారికి ఒప్పగించడమైనది. సాత్తువారు వచ్చి చూచుకొనవచ్చును.

1. కనక గిత్తులచార, యల్లగిత్తు, బోడికోమ్మలు.

2. నిలంపుకోమ్మల యల్లగిత్తు, వెనుకవైపు కుడికాలుబొమిక లో పలకకత్తు పొడుచుకొనివచ్చినది.—యకటూరి రామయ్య, పమిడిముక్కల అగ్రహారం, మేడూరుపొట్టు.

పాలసుగంధిలేహ్యము

ఇది రక్తిశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది. సహమేహములు, మేహ పాదలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, క. ల. గు. వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బిల చాలును.

20 ఈ. డబ్బి 1-4-0 వి. పి. 0-8-0

కూమ్మండలేహ్యము.

అత్యుష్ణము, నిక్కాక, కాళ్లుతీత, మలబద్ధము, కడుపులో మంట, మొదలగు వాటిని హరించును.

2 డబ్బి చాలును. 20 ఈ. డబ్బి 1-4-0 వి. పి. 0-8-0

పి. శి. వ. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేపి—నెల్లూరుజిల్లా.

వ్యవసాయము-ఫలవృక్షములు

VII
మామిడి

చిడపురుగులు-వ్యాధులు.

చిడపురుగులు, వ్యాధులను గురించి వ్రాయుచు ముందు, ఏకాగ్రములవలన పండ చెట్లకును పండ్లకును ఈతెపురుగులు కలుగునని విచారించు. శీతోష్ణస్థితిగతులు, వేల పడకము, వోహదము ననుసరించి చెట్ల యాగోగ్యమును తేలుమును తీర్చుకొనుటకును, చెరు సరిగా వాటి, తోటను ఈధ్రముగా నుంచుకొనుచుండిన పిడల వ్యాధులుగాని, చిడపురుగులుగాని బాధపెట్టవు.

చెదలు పురుగులు

ఇవి సాధారణముగా ఇసుక నేలలో నుండును. ఇవి మామిడి చెట్లకు చాల హానికరమైనవి. కొమ్మలకు హాని చేసినను అంత నాశనకరము గారి కాని, వేళ్లలో ప్రవేశించినయెడల చెట్టు నాశనమగును. వేళ్లకు పట్టిన యెడల తెలిసికొనుట చాల కష్టము కాని తెలిసిన వెంటనే వాటిని ఏదిధముగా నైనను నాశనము చేయనియెడల ఎత్త పెద్ద చెట్లయినను చచ్చిపోవును. క్రింది నేలలో నున్న పురుగు మట్టిని త్రవ్వి, తినివేయబడిన వేళ్లను, కార్మాల్లిక సబ్బును జేసివేళ్లలో కలిపి కడుగవలెను. చెడు మూడు దినములు ఆలాగు కడిగి, చెదలు పురుగు లుండెడి మట్టిని పారవేసి, కొత్తమట్టితో గోత్రని నింపవలెను. అటువలె చెదలు పురుగులు హాని చేయ వుండుటకై, వాటి పుట్టులను ధ్వంసము చేయవలెను. క్రింద వ్రాయబడిన పదార్థములతో చేయబడిన నుండు వాటికి నుండు. కాబట్టి దానిని చెట్టు బోదె చుట్టును క్రిందినుండి చెడుగుల ఎత్తువరకు రావలయును. దానికి యావస్థలు ఆవశ్యకము.

- గుగ్గిలము 1 పాలు
- ఇంగువ 2 పాళ్లు
- ముసాంబము 2 "
- ఆముదము 2 "

చేయవలసిన పద్ధతి- పొడిచేసి, 15 దినములు నీటిలో నానబెట్టవలెను. అవన్నియు చివికిపోయినవరకు, మరికొంత నీరుపోసి, చెట్టుకు రంగుపూయుటకు ఆనుకూలపడునట్టి స్థితికి మార్చవలెను. దానిలో పైవైన రంగుపొడి కలుపుట మంచిది. (రంగుపొడి కలిపినందున చెట్లకు ఈమందును రాచినది నులభముగా తెలియును.)

మామిడి కీట్లను తొలగించు పురుగు

ఈ బరిణపురుగు మామిడి పనస చెట్ల బోదెలలోను, కొమ్మలలోను, వేళ్లలోను రంధ్రములు చేయును. అందువలన చెట్లలోని రసము ఎల్లప్పుడు కారుచుండును. గాలిసోపానములవలన రసము ఎరుపురంగుగా మారును. చెట్టు బలహీనమగును. నేల వైభాగమున లోలచియిడల, వెంటనే తెలిసికొనవచ్చునుగాని, వేళ్లలో రంధ్రముచేయెడల చెట్టు బలహీన మగు నంతవరకు తెలిసికొనవలయును. శీతోష్ణోగోత్రాల్లిక సబ్బుగాని, పిన్కెట్ గాని కలిపి పిచికాట్ కొట్టుట మంచిది. ఆలాగు నాలుగుదినములు కొట్టికయెడల పురుగు చచ్చిపోకతప్పదు. అంతట రసము బయటరాలి. ఆ రంధ్రమును కొమ్మతో బిగించుట ఆవశ్యకము. తేలిసిడల ఇతర పురుగులు దానిలో చేరును. కర్మాటదగ్గర గణ్యంగానుములో గొప్ప మామిడితోట గలిగిన మధనరావుబ్రదర్సుగారు, ఈవిషయమునుగురించి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు. (కొన్ని చెట్లు బాగుగ కృత్రిమముచేయుచు నుండు కాని అకర్మాత్మక నెండిపోవుట సహజమైయున్నది. దీనికి కారణము బలహీనమైన పురుగు చెట్టుమొదటను రంధ్రముచేసి వేరులోలికినను. వేరును క్రమముగ దినుటకల్ల కొన్ని దినములకు చెట్టునశించును. దీనికి తగుమైన చికిన్స యిప్పటికిని కనుగొనలేదు. అయినను మేము చేయుమార్గము నులభమున్నది. ఈపురుగు ఎప్పుడు రంధ్రము చేయుటకు ప్రారంభముచేయునో అప్పుడు చెట్టువద్ద పొప్పిడి పడియుండును. అది ప్రతిదినము తోటమాలి చెట్లకు పరీక్షించు చుండవలయును. అప్పుడే ఒక చిన్నవులితో రంధ్రమును గొప్పదిగ చేసి, పురుగును బైటదీసి పారవేయవలయును. గాయమునకు తాగు పట్టించవలయును. ఒక్కసారి, ఆస్వస్యముచే, పురుగు లోలికిపోయి వులికి నాధ్యము కాకపోవచ్చును. అప్పుడు ఈ నూతనమార్గము ఆవలంబింపవలయును.

“బెము నీటిలోవేసి చిక్కిగతేసి పురుగుచేసిన రంధ్రమును బాగుగ తెలిసికొని వెడల్పుచేసి పిచికాట్తో కొట్టవలయును. ఈనాశకము రంధ్రముగుండు లోపలికినిగును. కొన్ని గంటలకు పండుచీరులు బెల్లమును తినును, ఆరంధ్రముగుండు లోపలికిని పురుగు బెల్లపు నీటిలో తడిచియిచ్చుననుచీరులు గురుగును బాధపెట్టును. అబాధకు తాళజాలక బయటకు తీరముగ వచ్చును. చురల లోపలికి పోకుండు రంధ్రమునకు బిరడాట్టుట మంచిది.

పురుగునునట్టి బయటికి లాగుకొనివచ్చును. కొంతపట్టుటకు దొంగకే సాధ్యమన్నట్లు ఆ గండు చీరులు పురుగును నులభముగ బయటికి లాగుకొని రాగలదు. అయితే అన్ని సమయములందు సాధ్యము కావలయు. రంధ్రము కనుగొనుట కష్టము.

కొననాయిలు సోపురెండును బాగుగ కలిపి వై చెప్పిన రీతి రంధ్రముగుండు లోపలికి కొట్టవలయును.

స్పైరెయిల్ నీటిలో కలిపి కొట్టవచ్చును.

జెయిన్ ప్లూయిడ్ నుకూడ ఉపయోగము చేయవచ్చును.

చెట్లకు 5, 6 సంవత్సరముల వయస్సు వచ్చిన తోడనే చెట్టు మొదట తారు పూయవలయును. ఇట్లు చేయుటవలన పురుగులు గుడ్లు పెట్టుటకు వీలుండదు.

ఈ పురుగు ఆల్ఫాస్ సో, మల్ గోబా, వాలాబా మొదలగు చెట్లను విశేషముగా పాడుచేయును.

“చెదలు మొదలగునవి కూడ చెట్లను పాడుచేయును.

తీసికొని నున్న ముసీరు చల్లిన ఈ పురుగు నశించును.”

బంక కాదుట.

ఈ వ్యాధి, సాధారణముగా చిన్న చెట్లకు ముఖ్యము. బంక ఎందువలన కారునో తీర్మానముగా తెలియదు. బలహీనముగా నుండెడి చెట్లనుండి బంకను నష్టపడకుండు చేయనియెడల చెట్టు చావవచ్చును. చికిత్స నులభ్యము. బంకకారు (పడకేమును వాడి యొన కత్తితోకోసి, వేడినీళ్లతోకోడిగి గంధకపుపొడిని చల్లవలెను.

అక్షింతలపురుగులు

చలికాలమందు ఆకులచుట్టును, ముఖ్యముగా ఆకుక్రింది వైపుననుండును. నల్లరంగు పూసినమాదిరిగా ఆకులు కనబడును. ఆ కలుపురంగు ఏలాగేర్పడినదనగా, ఆపురుగులు చెట్టులోనినాశమును పిల్చుకొని, జీర్ణమయిన తరువాత, విస్తరించుటచేత ఆకులలోనిరంధ్రములను మూసివేయుటవలన ఉచ్చాసని క్వాసములకును, ఆహారమును జీర్ణముచేసికొనుటకును ఆకుకముగా నుండును. 1918 సంవత్సరము జనవరి 18 తేదీన “పయెనీరుపత్రిక”లో ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినట్టియు కీటకముల విషయములో నిపు యుండును ఆగు పైర్లింగుగారు ఈ విషయముగా వ్రాయుచున్నారు: “లేడిబర్డు” అను బరిణపురుగు అక్షింతలపురుగులను చంపి తినును కాబట్టి ఆపురుగులను తెచ్చి అక్షింతలపురుగులతోద్వాటు ఉంచుట మంచిది.

దాలు ఆకారముగల బరిణపురుగు.

ఈ పురుగు ఆకులకు మాత్రమే హానిచేయును కాని విశేష హానికరమైనది కాదు. దానికి పరిహారము గుగ్గిలపు నీళ్లు. ఈ విషయముగా చేయవలయును: నాలుగుపానుల గుగ్గిలమును మూడుపానుల రోహకసోడా (కార్బిక్ సోడా) యొను పొడిచేసి, ఒక గాలను నీటిలో కలిపి, అంతయు బాగుగ కరగి పోవునంతవరకు కావవలెను. కాగునుండగా నీటిని చేర్చుచుండవలెను. మొత్తముమీద నీరు 5 గాలనులుండవలెను. నీరు కావించు వచ్చువరకు కావవలెను. ఇది మూలవ్రావకము. చిడపురుగులకు మరెయోగింనుపుడు, అయిదురెట్లు నీరు కలుపవలెను.

మామిడి “హావర్” పురుగు

ఇది చాల చిన్న పురుగు; ఈగకంటె చిన్నది. చలికాలమందు ఆ నేకముగా నుండును. మామిడిచెట్టువద్దగకు పోగానే “జుమ్” అని శబ్దముచేయు నాంభించును. ఒక్కొక్కప్పుడు విశేషముగా హానిచేయును. చలికాలమందు పూలరెమ్మలు ఆంకురించగనే, వేలకొలది పురుగులు ఈ రెమ్మలలోని సాగమును పిల్చుకొనును. అందువలన పూలు వాడి యొండి రాలిపోవును. దీనికి ఒకటి పరిహారము. చేపనాశతో చేరిక గుగ్గిలపు సబ్బు కలదు. ఒక గతి సోపురు 10 గాలనుల నీటిలో (ఒక కొననాయిలు దెబ్బతో నాలుగు గాలనుల నీరు పట్టు) కలిపి వ్రావకమును చెట్టుపై చల్లవలెను. నీరు చల్లగా నుండవలెను. పదిదినముల కొక పర్యాయమునకును కావలెను ఏన్నది పురుగుల బాధకు లోపడ నంతవరకు వ్రావకమును చల్లుచునే యుండవలెను. ఈ కీటకమును గురించి ఈ దాని పరిహారమును గురించినయు పూర్తిగా తెలిసికొన గోరువారు, మామిడి “హావర్” దాని “కట్టుబాటులో నుంచుట”ను గురించి ఒక వ్యాసమును వ్యవసాయశాఖ వారు ప్రచురపరచి యున్నారు. కాబట్టి వారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. కొయంబుత్తూరు వ్యవసాయపు కళాశాలకుగాని, మద్రాసులో వ్యవసాయశాఖవారికిగాని వ్రాసినయెడల ఉచితముగా లభించును.

పండ్లకు చిడపురుగులు హానిచేయ వుండునట్లు చేయుటకు ఒక సామాన్యమైన పరిహారమును ప్రబోధమందును అనుకూలమైనందు మామిడివృక్షమును గురించి వ్రాసిన వ్యాసమందు తెలిపియున్నారు. కుల్లిపోవు ఆకులకు, సవ్యముల కొయగాలు లేక మొదల్లో గంధకముతోగాని పొగాకులతోగాని కల్లిపి చీకటిండి తరువాత తోటలో మధ్యభాగమున నొకచోట నుంచి నిపు ఆటించవలెను. దానిని చుడనియ్యో, పొగ మాత్రము వచ్చునట్లుచేసి తోటకుంతటను పొగ క్రమ్మియుండునట్లు నూలుపూయు కాలమందు ఆగంభించి పండ్లు పండునంతవరకును అపుడపుడు ఆలాగు చేయవలెనని వ్రాసి యున్నారు. దరిశి చెంచయ్య.

హిందీ పాఠేట్టు డిక్షనరీ

వెల పోస్టేజి గాక ఒకరూపాయ

వర్తకులకు ధారాళమైన కమీషను!

సాధారణముగ వాడుకలో నున్న పదములు

మూడువేలకు పైగా గలవు. విషయముల వారీగా చివట సస్తి మెంటు కూడ చేర్చబడినది. విద్యార్థులకు, వర్తకులకు ప్రచారకులకు, యాత్రికులకు చాల నుపయోగించును. హిందీపరీక్షల నిచ్చు వారికి ముఖ్యముగా ఇది దగ్గరయున్న మంచిది. కొలదిప్రతు లే అచ్చయినవి. కనుక కావలసినవారు వెంటనే మాకు వ్రాయవలయును.

పం. ఆదినారాయణ శాస్త్రి,

సెం 10 అరుముగం నుండు, వేంకటరంగం పిళ్ళవీధి; (938-90) ట్రిప్లికేట్ - మదరాసు.

మశూచి (సోపానము) కి మందు లేదా? కలదు. దాక్తురు గోవిందరాజులు (గౌతమ మెడికల్ హాల్) వారు కనిపెట్టిన “మశూచి సంజీవి” అమోఘముగా నా వ్యాధిని మాన్పిటకును, ఇతరుల కది అంటుండ కాపుటకును, మంచి వస్తాను. పెక్కుమాట లేల ఒక సారి తెప్పించి చూచిన నిజస్థితి తెలియగలదు.

నీసా 1-కి తపాలభుగ్గులు వగైరా గాక రూ 1-0-0 కలయువారు యిట్లు వ్రాసేది:

భారతవస్త్రధనము, బెజవాడ.

కండ్లకలక, కామిన్, జ్వరములు వగైరా రోగములకు బేషములు దొరకును. క్యాటలాగుకు వ్రాసుకొనుడు.

చాటుపద్యమణిమంజరి

ద్వితీయభాగము.

అక్షింతలనుండి యభివృద్ధిచేయు చేసి యాంధ్రదేశ మన్ని భాగముల నుండియు రశ్మిములవంటి చాటుధారలను సంపాదించి వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రి గారు దీనిని వెలయించివారు. ప్రథమభాగమున లేని యపూర్వవిషయములు గలిగి యిది యద్భుతముగా నున్నది. వెల 1-6-0. గ్లెజు పేపరు ప్రతి 1-10-0

మాన్వాల్స్ ముచ్చట

వ్యాద్యమగు చిన్న పద్యరచనంభము. ప్రభాకరశాస్త్రి గారు రచించినది పద్యములచుట్టును శిశువంటివి. కథ యానాటి యాంధ్రదేశపుది. నీతితో నిండినది. వెల 0-8-0. జూకావెల ముగియులోగా, కెంటికిని ఆర్డర్ల పంపువారికి సోపానభుగ్గులు మేమే భరించి పంపుము.

అద్రెను:—మణిమంజరి మేనేజరు,

(142) తీరువల్లి క్లెయిన్, మద్రాసు.

ERASMIC (3498)

ఎరాస్మికు సువాసన సబ్బు

ఈ సబ్బు మునుష్యులకు దుఃఖములను పోగొట్టి సుఖముల నిచ్చును. చూచుట కందముగ నుండును

సువాసన అసమానమైనది. (డి

దీనినివాడు వారి సుఖము విశేషము.

ఇట్టి సబ్బులను జూచి మోసపోకండి.

అన్నిస్థలములలో విక్రయించబడును.

సర్ జాను వుద్రాపు

గొప్పతంత్రశాస్త్రవేత్త

స్వామూర్తి సర్ జాన్ వుద్రాపుగారు తమవకాశి రాజీనామ ఇచ్చిరని యావారపు ఇండియాగజటునందు ప్రకటించబడినది. యాడుతములనుండి యాతులుంబయివారు భారతదేశము నందు కాలము గడపుచున్నారు. 80 సంవత్సరములనుండి సర్ జాన్ వుద్రాపుగారి పేరు కలకత్తాలో ప్రసిద్ధి కాంచియుండెను. వంగరాష్ట్రమునందు అధ్యక్షులుజనరలుగా పనిచేసిన కే. జే. టి. వుద్రాపుగారు వీరితల్లి. కలకత్తా రాజధానిప్రధాన మాజీ ప్రేక్షకుల పనిచేసిన జే హ్యూముగారు వీరితాత. దేశీయచూసాస్థాపకులలో నొకరగు ఎ. జి. హ్యూముగారికి వీరు పన్నిహితంధువులు. వీరి 1865 వ సంవత్సరమున జననమొంది, అత్యున్నతవిశ్వ విద్యాలయమునందు విద్యనభ్యసించి 1889 వ సంవత్సరమున స్వామూర్తియైరి. ఆసంవత్సరమే ఇండియాకు వచ్చి కలకత్తా ప్రొవోన్సునందు స్వామూర్తియగు రిజిస్ట్రేరి. 1904 వ సంవత్సరమున వీరు ప్రొవోన్సు స్వామూర్తిగ నియమించబడిరి. ఇంతకుముందు ఆఫిసింగు నుండిరి. 1915 వ సంవత్సరమున ఏగు ప్రధాన స్వామూర్తియైరి కొంతకాలము చూచుచుండిరి. ఆసంవత్సరముననే సర్ బిరుదము పొందిరి.

వీరికి స్వామూర్తియందు చక్కని అనుభవము గలదు. ఈశాస్త్రమునై నాలుగు పుస్తకములను ప్రకటించిరి. వీరు స్వతంత్రాభిప్రాయములు గలిగి, మిగులతృప్తిగలదు లగు స్వామూర్తియైరి ప్రసిద్ధి గలదు.

భారతవర్తము, వేదాంతము, విజ్ఞానము మున్నగు విషయములందు వీరు అధికముగ పరిశోధన మొనర్చుటచే వీరికి పాచ్చు గ స్వామూర్తినది. తంత్రశాస్త్రపరిశోధనయందు వీరే ప్రథములు. వీరి శిష్యాంతములు ప్రమాణములుగ పరిగణింపబడు చున్నవి. 'అర్థర ఆకలాను' అను మారు పేరుతో ఈశాస్త్రమునై 25 గొప్పగ్రంథములను ప్రచురించివారు.

'భరత ఖండము నాగరకతాభిగృహి చెందెనా' 'భారత శక్తి' అనువీరి పుస్తకములు వేలకొలది ప్రతులు విక్రయింపబడుచున్నవి. కాకిత వేదాంత నూత్రముల వివరించుచు 'పంచవ ము శక్తి' మయము, అను శీర్షికతో కొన్ని పుస్తకములను ప్రచురింపనడచెంచి యున్నారు. ఇందు మొదటిసంచిక ఇటీవలనే ప్రకటించబడినది.

వైవిధ్యములకల్ల సర్ జానువుద్రాపు గారు గొప్పపరిశోధకుడని విశదమగుచున్నది. పాశ్చాత్య నాగరికత యాదేశమునందు స్వామించుచుండుటచే భారత నాగరికత, భారతజీవనము భారతసంప్రదాయములకు విరధ్యగు మార్పు గలుగుచున్నది ఈఉద్దేశమును తొలగింపవలయునను ఉద్దేశముతో వీరు భారతసంప్రదాయముల విలువ విశదీకరింప నుకట్టిరి. మనుభగ్య శాస్త్రమును వీరు సంపూర్ణముగ అంగీకరించుచున్నారు, అందు విశ్లేషించబడినవిధమున ప్రకటించుట శ్రేష్టమని వీరికి నమ్మకము కలదు. వీరు భారతవిషయములపై వ్రాయు వ్యాసములు అధిక గౌరవముతో పరింపబడుచున్నవి. 'హిందువులవిజ్ఞానము' అను విషయమై ఇటీవల పారిసునందు వీరు పనిచేసింది. సంస్కృతవాద్యయాభి ప్పద్ధికి పరిపూర్ణమైన పుస్తకము తెలుపుచు వారణాసియందలి శ్రీభారతభర్తాకంఠలి వారు 'సంకీర్తనాపణ' అను బిరుదము నొసగిరి. జగన్నాథ దేవాలయమునకు చేరినపండితసభవారు వీరికి 'తంత్రశాస్త్రవేత్త' అను బిరుదము నొసగిరి.

వీరు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు సెనేటుసభ్యులు. భారతకల సంఘమునకు వీరుకొంతకాలము అధ్యక్షులు గ నుండిరి. లండనునందలి భారతసంఘమునకు ఉపాధ్యక్షులు. ఇండియను మ్యూజియమునందు కళల సంఘమున సభ్యులు. కళలను అభివృద్ధిపరచుటకై పారిసు లండనులయందు స్థాపింపబడిన సంఘములలో సభ్యులు. టినిటీకాకాల గంగికాస్త్రసంఘపు అధ్యక్షులు. ఈవిధమున వీరు కళలను అభివృద్ధిపరచు విషయమై అధికముగ శ్రద్ధవహించియున్నారు.

భారత ఆర్థిక సమస్యలను వీరు కడు శ్రద్ధతో పరిశీలించుచుండురు. 1917 వ సంవత్సరమున యావద్భారత గోసంరక్షక మహాసభ అధ్యక్షుల హుందరి. గోవులపిత్తి భారతదేశపుష్పితికి నిద్యనమని వీరిఅభిప్రాయము. కొన్ని సంవత్సరములనుండి వీరు ప్రాచీన శాస్త్రపరిశోధనతో కాలముగడపుచున్నారు. గంగీతమునై వీరికి వీరిసతియనికి అధికముగ ఆభిరుచి కలదు. ఎల్లరకు వీరిపై గౌరవభావము గలదు. భారత సాంఘిక రాజకీయ విషయములపై వీరికి ఉదారమగు అభిప్రాయములు గలవని స్నేహితులు చెప్పుచుండురు.

వేమన,

సంపూర్ణజీవితము : బోధలు

చిత్రపటములు : సమస్త వివరములు

ఈగ్రంథ స్వామస్తానాధిపతి వేపారామేశ్వరుగారి పీఠికతో, పులికలు, పండితులు మెచ్చుకొన్నది. ఇదివఱకు వేమన్ననుగూర్చి తెలియని స్థలము, కాలము, కులము, కుటుంబము, కవనము, స్థానము, నిర్వాణము, బోధనలు వివరముగనున్నవి. క్యాలిఫోర్నియా లెండు రు. 2.0-0 లింపు లెండు రు. 1.8-1 పోస్టేజీ వేలు కర్వరవనియెడల ప్రతులు దొరకవు—కమలకుటీరము, మైలాపూరు, మద్రాసు.

దదివిచూడుడు!

మీరు కొనియున్నారా?

యోగ్యతావత్తములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాంతధర్మముల నేల కొనలేదు?

1. తాతామయకారి కస్తూరిమాలిక చే నుడిముడి నాకును నావద్దకు కచ్చు కొనుగట అత్తి ప్రికరముగ నున్నది.
2. క. విశ్వాన కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాక్సెబజారువీధిరంగూను, బర్రా.

తాతామయకారి కస్తూరిమాలిక జనలకు గలుగు నకలనిధి కొనుగటలకు పూర్తిగా తాగుచేయును. 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1-4-0.

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, కృష్ణులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు శాస్త్రము.

మొదటి దుర్బలము, మరపు, తలదేమి, మలబద్ధకము, అకలితలండుట, కాంతిహీన, గుల్మము, మూలకోగము, స్వప్నస్థలము, శిశుస్థలము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చు బలమును గలిగించును. ఇది మానవజాతికి గొప్ప కరపదనము. 20 దినముల కొవడముగల బుడి 18 రూ. 1-0-0.

అభ్యుదయింపు:—మా తాతాబాబుల సౌకర్యార్థమై వాగ్దాతలచే మద్రాసు, వెంకటేశ్వరస్వామిలో మా గ్రాందిని తరచియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొగ్గు కొరడము. వి. పి. ఆర్జును మద్రాసు గ్రాంచిండి కలవడపు. (301-594) శాశ్వతమైనదిగా వందలకులు శ్రీశాంతిరామన వైద్యశాల మొనూను

శ్రీ త్యాగరాజ హృదయము

సంగీతాభిమానులకు అగత్యముగా కావలసినయొక గ్రంథము.

ఇది సంగీత సాహిత్య విద్వాంసుడైన

కె. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారిచే రచియింపబడినది.

ఈ పుస్తకము నుమాత్ర 580 పుటలుగల నాలుగు సపుటములుగ వంచి స్వల్పకాలములో ముద్రింపబడి మేలులైదు చేయబడి యుండునది.

4 సంపుటములుగల సెట్టు 1-కి ధర రూ. 16. సంపుము 1-కి రూ. 4.

మొదటి సంపుటము తయారై యున్నది.

రెండవసంపుటము ముందుగా మా కంపెనీ పంపి ఆర్డరు రిజిస్టరు చేసుకొనువారికి ఒక సెట్టు 12 రూపాయల కొరబడును. తపాలార్పు ప్రత్యేకము.

ఇందలి విషయములు:—ఈపాపీయాలగు శ్రీత్యాగరాజ అయ్యంగారిచే రచియింపబడిన గ్రంథములలో 300 కీర్తనములను చక్కబఱచి వానికి అవతారిక, మాలము, ప్రతిపదార్థము, విశేషార్థములును, రాజమణి, స్వర సాహిత్యములును వ్రాయబడియున్నవి.

(147)

ఎమ్. ఆది కంపెనీ, ఎన్.ప్లనేడు, మద్రాసు.

చలరాం గైయానుచందు పాపు

వారు క్రొత్త జవిలీ రకములను జపానునుండి తెప్పించి యిప్పుడే స్టాకుచేసి యున్నారు.

రోజారంగునందు సరిగ బుట్టలు వేసినది, ఆకుపచ్చు, చాకులేట్,

మున్నగు విధవిధరంగులలో పలువిధరకములు గలవు.

ఇవిగాక రవికె, జాకెట్టు దినుసులు కూడ త్వరలోనే తెప్పించెదరు.

బయటవూరి వర్తకులకు ప్రత్యేకపు ధరల చొప్పున పంపబడును.

విలాసమును చక్కగా వ్రాయుడు.

చలరాం గైయానుచందు

(2300)

గొప్ప అద్దము తలుపులతో లండముగ నుండు పాపు

9, 10, 11, రత్నన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

భారతీయేంద్రిన ఆంధ్రప్రముఖులచే పోషించబడుచున్నది.

THE ASIAN COMMERCIAL ASSURANCE CO., LTD., BOMBAY.

ది ఏషియన్ కమర్షియల్ అస్సూరన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

ఏషియన్ అను యాభిమా కంపెనీ పాలిసిదారులకు వితరణ లాభములను, సౌకర్యములను యిచ్చుచున్నది.

ఏషియన్ సైమల్ ఎస్ డామెంటు పాలిసి కండువిధముల ఆధారముల కలగజేసి యిచ్చును.

మొదటిసారి మీ ముగిసినమున దును, మరెయొక సారి మీ ఆనంతరము మీ కుటుంబములకు ఎస్ డామెంటు ప్రధార (ద్రవ్యము) యిచ్చును. భీమా చేయి చుకొనగోరువారు ముందుగా ఏషియన్ కంపెనీ వారి నిబంధనల మున్నగు విషయములను సాక్షిల్యముగా చదివి తరువాత తమ కిష్ట మున్నట్లు భీమా చేయించుకొన గోరెదము ఇతర వివరములను ఈ దిగువ విలాసములకు వ్రాసి పొందగలరు.

- (1) జె. కె. రాజారావు పంతులు, కార్యదర్శి, మద్రాసు బ్రాంచి, పోస్టు గుంటూరు.
- (2) జి. ఏ. ఎన్. రావు. బి. (Com) షిఫ్ట్ ఆర్డర్ జుగు ఇన్ స్పెక్టరు, మ కాం సూపూరుపేట పోస్టు.
- (3) తాడిమెళ్ల వెంకట్రామయ్య బి. ఏ. ఎల్. టి, షిఫ్ట్ ఏజెంటు, మచిలీపట్నము.

మార్గోన బ్లు

వేపకట్టులోనుండు మంచి వైద్యగణములు యందులో గలవు. చర్మరోగ మన్నిటికిని ఇది చాలామంచిది. దీనిని వాడుటచే ఎట్టి చర్మవ్యాధియు రాదు. వేపనూనెనుండి తయారు చేయబడినది ముత్యవర్ణముగా పోగొట్టును కాళ్ళలోకి, ఇతరచాసన సబ్బులకంటె ఇది మంచి గుణమిచ్చును. ఇందులోను మంచి సువాసనగలదు. ప్రతిదినము ఈ యోగిండుటకు తగినది. 3 బిళ్లలగల పెట్టె 1-కి రూ 0-12-0

ఇందులో జంతువుల క్రొవ్వ కలియుటలేదు. హిందూదేశముందు హిందువులచేతయారు చేయబడుచున్నది.

THE CALCUTTA CHEMICAL COMPANY LTD FACTORY BALLYGUNGE, CALCUTTA.

ది కలకత్తా కెమికల్ కంపెనీ (లిమిటెడ్) ఫ్యాక్టరీ, బల్లిగంజి కలకత్తా.

ఈ క్రింది వాసదారుల యొద్దకూడ దొరకును!

- (1) మెసర్స్ శ్రీ కృష్ణ బ్రదర్స్, 323 తంబుకెట్టిపేడి, మదరాసు.
- (2) మిస్టర్, టి. ఎన్. రావు 19, శబ్దూని, ఏ టెంపిల్ రోడ్డు బసవన గుడిపేట్టు, బెంగుళూరుసిటీ.
- (3) మెసర్స్, పి. సర్వేశ్వరరావు, అందుసన్న రాజమండ్రి.

నోటీసు

ది కర్నాటిక్ వేపరువిల్లు, లిమిటెడ్

“వెక్సుఫోర్డు హౌసు” కీల్ పాకం, మద్రాసు

1920 సం॥ రమునందు కంపెనీ ప్రాస్పెక్టును ప్రచురించి పంచి పెట్టినప్పటినుండి మద్రాసులో గాని లేక మద్రాసుకు సమీపమునగాని యంత్రాలయమును స్థాపించు ఉద్దేశ్యము లేదు. రాజమహేంద్రవరమునందు గోదావరి నది ఒడ్డున విశాలముగనున్న అనుకూలమైన 15 ఎకరముల స్థలము దొరికినది. సదరు స్థలమునందు గడ్డితో కాగితములను, వెదురునుండి కాగితపు గుజ్జను తయారుచేయుటకు కావలసిన కట్టడములు, యంత్రాలయములు మున్నగు సవి అతిత్వరితముగా ఏర్పాటు చేయబడుచున్నవి. కాగితపు గుజ్జను కాగితములుగా మార్పు టయు, అట్టలను తయారుచేయుట కవసరమైన యంత్రములను ఏర్పాటుచేయుట మిక్కిలి ప్రశస్త మైనదని డైరెక్టరులు యోచించుచున్నారు.

యంత్రాలయమునకు కావలసిన సామగ్రిలన్నిటిని ఏర్పాటుచేసి, కాగితమును తయారుచేయుటకై కావలసిన (కెమికల్సు) రసాయన సామాను లన్నిటిని అచ్చటనే చేసేకొనుటకు అగత్యమైన కర్మాగారము నొకటిని స్థాపించుటకును డైరెక్టరులు ఉద్దేశించియున్నారు. కాగితమును చేయుటకు పరిశ్రమములకు ఇతరపనులకు, కావలసిన రెండు రకముల రసాయన సామానులు తగిన ధరలచొప్పున (కెమికల్సు) ఎక్కువగా కావలసియున్నది.

కావున కంపెనీ మూలధనము రూ 10,00,000 ల నుండి రూ 20,00,000 లకు పెంచుపబడినది.

రూ 20,00,000 లు మూలధనము వాటా 1 కి రూ 100 లు చొప్పున 10,000 వాటాలుగాను, వాటా 1 కి రూ 20లు చొప్పున 50,000 వాటాలుగాను విభజింపబడియున్నది

రూ 100 ల వాటాలు—దరఖాస్తుతో రూ 25 లును మిగిలిన సొమ్ము కోరినప్పుడు దఫా 1 కి రూ 25 చొప్పున చెల్లించవలెను. ప్రతి రెండు దఫాలకు మధ్యను 3 నెలల కాలము నకు తక్కువలేని వ్యవధి యుండును.

రూ 20 ల వాటాలు—దరఖాస్తుతో రూ 10 లును, మిగిలిన సొమ్ము కోరినప్పుడు దఫా 1 కి రూ 5 లుచొప్పున చెల్లించవలెను. ప్రతి రెండు దఫాలకు మధ్యను 3 నెలల కాలమునకు తక్కువలేని వ్యవధి యుండును.

ప్రాస్పెక్టును ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ది మానేజింగు డైరెక్టరు “వెక్సుఫోర్డు హౌసు,” కీల్ పాకం, మదరాసు.

18 సంవత్సరముల నుండి చాలావసినది జెందినది.

జీవధము గోరెయో మొదలగు అన్ని విధములైన ములకు గ్యాంటిగా చెప్పబడినది ఇది మృపరిష్టమైన వనమూలికలచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక హారారు సేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని ఆపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును ఇంతకు మించి వ్రాయబడినది. ఒక సీసామందు లెప్పించుకొని సేవించిపిదప రోగులకే అనుభవముమీద గుణమును తెలియగలదు. పోస్టుచార్జితో సహా బుడ్డి 1 కి రూ 2-7-0 రెండింటికి రూ 6-10-0 మూడింటికి రూ 9-12-0 మాత్రమే.

[8488] ఈ త్రైకములు యంగ్లీషుగా వ్రాయట యుచితము

D. polines & Co

Chemists, No. 5 Hanuman Roy Lane

Calcutta

గృహ నిర్మాణము 109

కృష్ణ, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల వారికి, హెచ్చరిక.

మా స్వంత పడకలమీద రంగూనునుంచి. లేకు కలకత్తా తెప్పించుటచే చవుకగా ప్రశస్తమైన, లేకుమానుల కమ్ములు, దూలములు, రవునుతుండ్లు చిల్లగానున్న, పర్లకులకు టోకు ధరలకున్న విక్రయించు చున్నాము. చెన్నపట్టణం కలకంజి మా కట్టు తక్కువ, రయలు చాట్లలు కూడా తక్కువగ నుండును. కాగిల్సి వారు, ఇట్లు వ్రాయవలెను.

ఆ. సుబ్బారాయుడు, కంపెనీవారికి

లేకు కలకత్తా, కాగినాద.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-698) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జ్యోతిగాళడి, యోగ దృష్టిహస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక కమా సాలు విచిత్రనోదబద్ధలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయమచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పాత్రము తెలుగుభాషలో అతి సు భమైన వైదిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆత్మవృద్ధిముగా మేకే చేయగలరని గ్యాంటి యిచ్చుచున్నాము. దీనిపై రూ 4-0-0. త్వరపడును. పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా

(3081) “కత్తికట్టలు”

పెద్దకత్తి గర్భి గజము పోడుగు గలవి. సాగవైసి

1-కి రూ 4-0-0.

జీవను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజిభరముచేత కలయికచారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు పంపవలెను.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో

కట్టర్లు అండ్ లాక్ షుకర్లు etc.

వెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

టెలిగ్రాఫిక్ ఆడ్రెసు: “ఇంద్రజీవు” వెద్దాపురం.

(873) “కాంతామదహరణి”

అను యువాని వైద్యశాస్త్రప్రకారము రియూరయిన ఇంగ్లీషుపుష్టికి దివ్యమైన లేహ్యము. దీనిని సేవించుటచే, నిస్సర్తువ, లేపనశక్తిలేకుండుట, స్వప్న నుండు స్థలము, రతిగోళిక్రమణము, కానిచేరులు లాగుట, పోగొట్టి నిత్యయాహు నుభవము నిచ్చును. సీ గృహమయ యేల సిగ్గు పడెదవు? దీనిని సేవించి స్వర్గముభయలను పొందుము. పథ్యములేదు. తరిక్షచేసి చూచిన మీకే తెలియును. కల 1 దెబ్బ 4-0-0

ఆంధ్రప్రత్తికా చదువరులకు రూ 3-0-0 మాత్రమే.

తామరమందు:- నేతే తామర, గజచర్మము, తామరలకు ఆహారము కల వర్షి 0-3-0

ది రెడ్డి లును కంపెనీ, గోపాలపురం,

8888] గోత్రమేల పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

తామర తైలము

తామర, తీట, దుంగ మొదలగువాటికి మంచిమందు
తామర, తీట, గజ్జికి మంచిది డబ్బీ 1-కి 0-6-0 మూత్రము.
అశేకయెండ్రునుండి యున్న తామర నాలుగైదు సార్లు
రాచినతోడనే పోయినది వేలయిది మాత్ర ప్రాసీయన్నాద
దీనిని రాచిన మంటయిందగు. చిక్కము నలు వెక్కదు.
అమృతాంజనము దీనితో. మదరాసు-బొంబాయి.

దంత చూర్ణము

వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0

ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లతోముటవలన చిగుళ్లనుండి
రక్తము ప్రవించుతుండును. నోట దుర్బంధములేక యుండును.
అమృతాంజనం దీనితో, బొంబాయి-మదరాసు.

పవలు కంపెనీవారి ప్రత్యేక పౌషధములు

ఈ క్రింద తెలుపబడిన పౌషధములు శరీరకాస్త్రమునకును, రోగ చికిత్సకును సంబంధించినవి మా వైద్యులచే
రసాయన కాస్త్రజ్ఞులచే కాస్త్రపరిశోధనానుసారము యేర్పరుపబడినది.

మా పౌషధముల తయారుజేయు కాలలో వలయు సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాల పెద్ద
ప్రస్తుతము కావలసిన వస్తు సామగ్రి యంతయుగలదు. అవట మూలికలు వృక్షకాస్త్రప్రకారము, రసాయన కాస్త్ర
ప్రకారము, భూ తత్వముగూడ గూడ పరిశీలయబడును. అవట బి. పి. స్టాండ్డు ప్రకారము రసాయనములు మూలికలు దిద్దు
తయారు చేయును. కావున యీ పౌషధములు పారిశుధ్యతయన్ను, నమృతమున్ను యేమాత్రమున అనుమానింప నక్కరలేదు.

డాక్టరు యాసన్న సిరపు

సిరపు ఫెర్రి ఫాస్ఫేటిస్ కాంపౌండు క్వినైను యెట్ స్క్వియా

ఈ సిరపు డాక్టరు యాసన్నపద్ధతి ననుసరించి విరసఫాస్ఫేటులు, క్వినా, స్క్వియా
యెట్ స్క్వియాజేసి దివ్యముగ తయారు జేయబడినది.

ఈ పౌషధము అతిఉష్ణప్రదేశములోగాని యిండియాలో నుండుటవలన గలుగు దుర్బలత్వ
మును పోగొట్టుటకును, మానసిక దేహబాధగాని దుర్బలత్వమునుగాని పోగొట్టుటకును ప్రపంచ
ముంతటను ప్రసిద్ధి కెక్కిన దివ్యపౌషధము.

వెల పెద్ద బుడ్డి రు 2-8-0 మిడియం రు 1-4-0. చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కెమికల్స్ వుడ్డు

ఇది విరళ, తైలము, బొటాను, సోడా ఫాస్ఫేటులసిరపు.

కుశలముగనుండును. అనుగుణ సత్తుయేమియు నుండదు. ఫిలడల్ఫియా యెడ్వర్డ్ పారిషుగారు
చెప్పిన పాల్స్ ప్రకారము తయారుకాబడినది.

ఇది పిల్లలకు అత్యంతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమునిచ్చు మంచియౌషధము. రుచివాసుండును. మంచిరక్త
వృద్ధిగావించి నరములకు పుష్టినిచ్చును.

పెద్దపైజు బుడ్డి రు 1-12-0, మిడియం రు 1-0-0, చిన్నపైజు 10 అణాలు.

పవలు కంపెనీవారి సరుకులకు మా మందులను వివరించుచు వ్రాయుడు. (3421)

N. POWELL & Co., Manufacturing Chemists, Bombay.

బెంటుకలే అందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

బెంటుకలు దువ్వెనతో ఊడి రాకముననే త్వరపడు.
ఈ దీపవచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల బెంటుకలు పొడవవును.
అంతరవర్త రావలసివచ్చును.

నేడే

కామినీయా సూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది రిజర్వు చేయబడినది.

బెంటుకల కెట్టి రోగ మన్నను, శరీర మాంద్య మన్నను,
యిది దివ్యపౌషధము.

బెంటుకలు చిట్లుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు.

మీ బెంటుకలు మరల యెప్పుటి మెత్తదనమును గల్గి పట్టు
కతి నుండి మెరయుచుండును.

ఈ లోభాననే దీనిని పరిక్షించి చూడుము.

బెంటుకలు యెట్లు వృద్ధియగునో కనిపెట్టుడు.

కామినీయా తీవ్రమైన నిన్ను నల్వోత్పన్నునిగ జేయును.
వెల బుడ్డి 1-కి 2-కి రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని వొట్టలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము
నిశ్చయించబడుచున్నది.

ఇది మందు లమ్మూ రందరినదనమున్ను, శరీర లమ్మూ
కానికదనము గూడ దొరకును, లేకున్ను,
సోలు చేతులు:—

ఆంగ్లీయింపియక డ్రగ్స్ లిండు

కెమికల్స్ కంపెనీ,

(126) 155 జమ్నామఠీడు, బొంబాయి

ఓరియంటల్

గవర్న

మెంటు నెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1874 సం॥ స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి.

మానేజరు:— హెచ్. ఎడ్విన్ జోన్సు.

ఫన్డును రూ॥ 5,46,00,000 వైగానే యున్నది.

1920-వ సంవత్సరము నందు

వదింబడి 91,06,338-0-11

ఇవ్వలు జరుగు చున్న ఆహ్వా

లెన్సుల మొత్తము 15,44,24,596-11-3

మునువటికంటె ఇవ్వడం సాలిసి

చార్జుకు బాస్తిగా చెల్లించిన

మొత్తము 6,50,00,000

ఈ కంపెనీ తరఫున పనిచేయుటకు ఏజంట్లు
కావలయును. వారు అనుభవ శాలియగ నుండ
వలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాస
మునకు వ్రాయుడు. 373

Apply to:—

F. E. Vaid Esq., Branch Secretary

Oriental Assurance Building,

Post Box No. 8, Madras

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి
పి. కే. పి. సి. వారి

ఈ దివ్యామృతము తల్లులకు పాలను వృద్ధిజేసి
శరీర పుష్టిని కలిగించును.

పిల్లలకు సుంజీవి. పశ్యము లేని దుడిగల రసాయ
నము. హరి త్సుమిల్లిన్న బుడ్లతో పనిలేదు. పిల్లలు, త
ల్లులు నుభవకుదురు. బలహీను లగు పిల్లలకిచ్చిన జబ్బు
లు పోయి దేహపుష్టి కలుగును. వెల బుడ్డి 1-కి 1-8-0
(3847) వి. పి. లో కలసి రూ 2.

మావద్ద నుప్రసిద్ధులగు ఆయుర్వేదాచార్యులు చిక్కును
ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

శ్రీ బాలగంగాధర తిత్తుగారి

సెక్యూరిటీ కేసు

స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు

ప్రతి 1-కి రూ॥ 0-14-0.

పండిత మదన మోహన మాళవ్య

గారి జీవితము, పంజాబు ఆల్లరి

ప్రతి 1-కి రూ॥ 0-8-0.

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అందునన్ను

392, ఎన్.జి.నాథు, చెన్నపురి.

తండ్రివిలాసము:— వావిళ్ల, మదరాసు.

వనాపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టుట
ముందు శేర్మిగ గాంచినది ధర 1-10-0

ఇండియా సిల్కాకానందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు
ప్రతిరూపకా కంపెనీ (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనసవాడి, బొంబాయి